

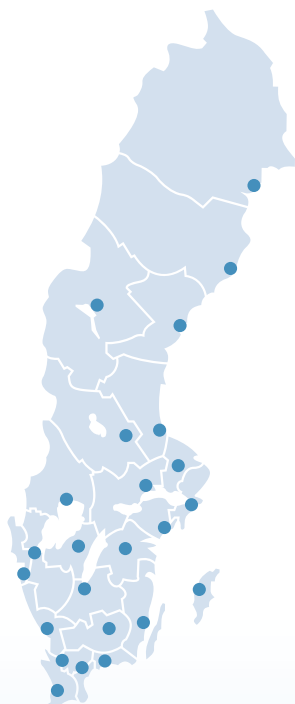
2009

Länsförsäkringar Liv
Årsredovisning

Innehåll

2	2009 i korthet
3	Förvaltningsberättelse
9	Förslag till disposition av årets resultat
10	Femårsöversikt
11	Resultaträkning
12	Resultatanalys 2009
14	Balansräkning
16	Rapport över förändringar i eget kapital
17	Kassaflödesanalys
18	Noter till de finansiella rapporterna
51	Revisionsberättelse
52	Bolagsstyrningsrapport
56	Styrelse och revisorer
57	Företagsledning
58	Definitioner
59	Rapportdagrar
60	Adresser

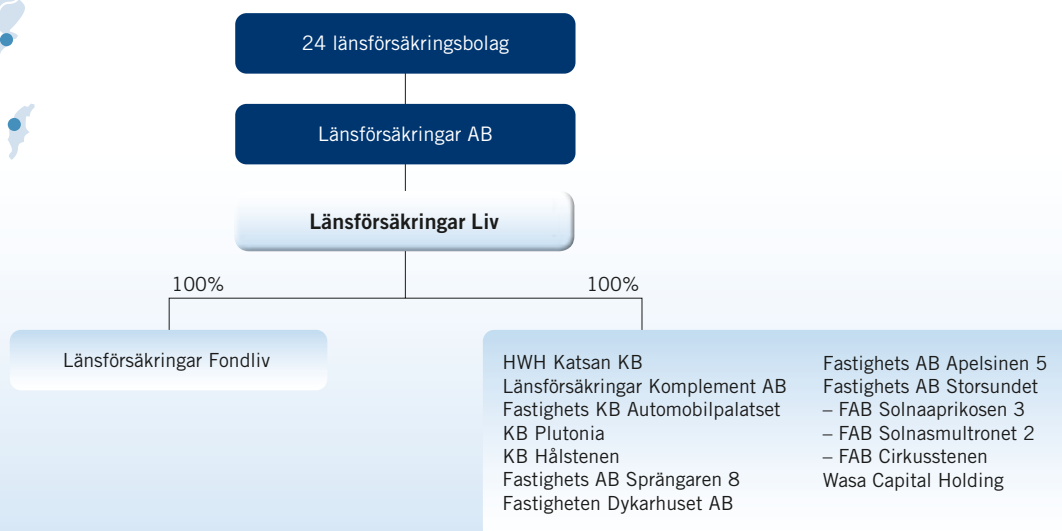

2009 i korthet

- Årets resultat för koncernen uppgick till 17 922 (–30 126) miljoner kronor.
- Kapitalavkastningen netto var 14 465 (–17 596) miljoner kronor.
- Konsolideringskapitalet i Länsförsäkringar Liv uppgick till 30 997 (14 022) Mkr.
- Konsolideringsgraden var 107 (105) procent.
- Totalavkastningen för livförsäkringskunder med traditionell förvaltning uppgick till 2,3 (–0,6) procent. Under året har allokeringsstrategin styrts mot låg risk med inriktning att erhålla en hög konsolidering samt en fortsatt jämn och stabil avkastning. Inget återtag har gjorts i samband med finanskrisen. Genomsnittlig återbäringsränta sedan 1985 uppgår till 8,9 procent per år.
- Nyförsäljningen låg på en fortsatt hög nivå. Den totala nyförsäljningen under 2009 uppgick till 16 777 (16 553) Mkr (enligt Försäkringsförbundets definition).
- Länsförsäkringar Liv är marknadsledare på privatpensionsmarknaden mätt i nyförsäljning och tvåa på tjänstepensionsmarknaden.

Kort om Länsförsäkringar

Länsförsäkringsgruppen består av 24 lokala och kundägda länsförsäkringsbolag och det gemensamt ägda Länsförsäkringar AB. Länsförsäkringsgruppen bygger på en stark tilltro till den lokala närvaron och det är på länsförsäkringsbolagen kundkontakterna sker. Länsförsäkringsbolagen erbjuder ett brett utbud av försäkringar och banktjänster till privatpersoner, företag och lantbruk. Antalet kunder uppgår till drygt 3,2 miljoner och tillsammans har länsförsäkringsgruppen 5 800 medarbetare.

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Länsförsäkringar Liv Försäkringsaktiebolag (publ), nedan Länsförsäkringar Liv, får härmed avge årsredovisning och koncernredovisning för räkenskapsåret 2009. Bolaget har sitt säte i Stockholm.

Ägarförhållande och koncernens struktur

Länsförsäkringar Liv är ett helägt dotterbolag till Länsförsäkringar AB (org.nr. 556549-7020) som ägs av 24 länsförsäkringsbolag tillsammans med 14 socken- och häradsbolag. Länsförsäkringar Livs verksamhet drivs enligt ömsesidiga principer, vilket bland annat innebär att resultatet inte delas ut till ägaren utan stannar hos kunderna. Företaget konsolideras inte heller in i Länsförsäkringar AB-koncernen.

Länsförsäkringar Liv-koncernen omfattar moderbolaget, dotterbolaget Länsförsäkringar Fondliv AB (org.nr. 516401-8219) som bedriver fondförsäkringsrörelse samt ett antal fastighetsförvaltande dotterbolag.

Verksamhetsinriktning

Länsförsäkringar Liv har länsförsäkringsgruppens koncession för liv- och sjukförsäkringsrörelse samt skadeförsäkringsrörelse i form av direkt sjuk- och olycksfallsförsäkring. Bolaget erbjuder pensionssparande med traditionell förvaltning, Nya Världen förvaltning och Försäkrad Pension.

Marknad

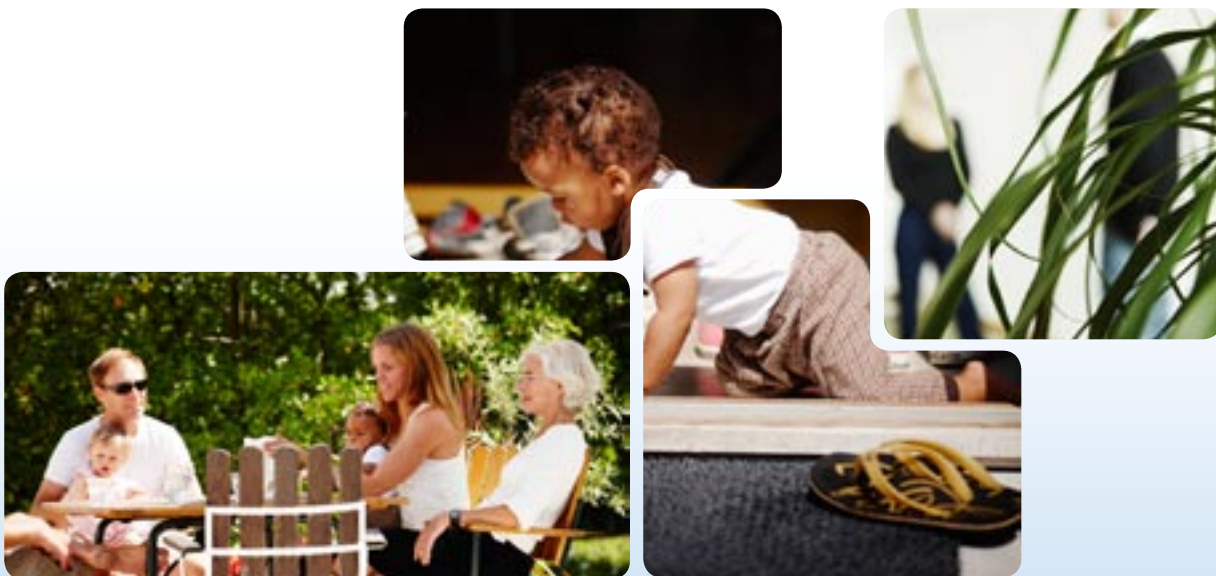
Under 2009 har den svenska livförsäkringsmarknaden minskat med 3 procent.

Nyförsäljningen för Länsförsäkringar Liv har under 2009 fortsatt att vara stabil och ökade till 16 777 (16 553) miljoner kronor jämfört med samma period föregående år. Försäljning via försäkringsförmedlare fortsätter att ligga på en hög nivå. Länsförsäkringar Livs produkterbjudande på tjänstepensionsmarknaden uppskattas av förmedlarna och deras kunder. Under året utnämndes Länsförsäkringar Liv för tredje året i rad till "Årets bästa mäklardisk Liv" av branschorganet Svenska försäkringsmäklares förening.

Inom liv- och pension är Länsförsäkringar Liv delad etta på privatmarknaden med en marknadsandel på 15 procent.

På tjänstepensionsmarknaden är Länsförsäkringar Liv näst störst och ökade marknadsandelen från 12 procent till 14 procent. Förklaringen till ökningen är fortsatt god tillväxt på avtalsmarknaden samt god försäljning via oberoende försäkringsmäklare. En ökad aktivitet vad avser inflytt av pensionskapital har även bidragit positivt till framgången inom tjänstepensionsmarknaden.

Inom avtalspension har Länsförsäkringar Liv en bra ökning avseende nyförsäljning. Det är bland annat framgångarna vid tidigare avtalsupphandlingar som ger ökad försäljning. Länsförsäkringar Liv är ett valbart alternativ inom samtliga avtalsområden.

I årets kundundersökning av Svenskt Kvalitetsindex placerade sig återigen Länsförsäkringar Liv i toppen. Under året utsågs Länsförsäkringar Liv, för andra året i rad, till Sveriges bästa pensionsförvaltare av den europeiska branschtidningen Investment & Pension Europé (IPE). Vidare erhöll Länsförsäkringar Liv utmärkelsen Årets Liv- och fondförsäkringsbolag på företagsmarknaden, enligt Finansbarometern. Finansbarometern är en undersökning bland beslutsfattare i svenska företag och organisationer med fler än 200 anställda som görs av tidningen Affärsvärlden.

Kundfokus är viktigt för Länsförsäkringar Liv vilket avspeglas i de olika utmärkelserna. Den lokala närheten möter de högt ställda kraven på tillgänglighet, service och bemötande. Vidare har Länsförsäkringar Liv ett bra erbjudande genom produkter, pris och avkastning.

Väsentliga händelser under året

Ombildning av Länsförsäkringar Liv

Hösten 2008 genomfördes en omröstning bland alla drygt 700 000 kunder med traditionell förvaltning i frågan att 1 januari 2010 ombilda det ömsesidigt drivna livförsäkringsaktiebolaget till ett vinstutdelande livförsäkringsaktiebolag. Omröstningen gav klartecken att ansöka om tillstånd hos Finansinspektionen, en ansökan som godkändes på alla punkter utom en. Finansinspektionen ansåg att vår syn på gottskrivningsprinciper var för snäv, och avsåg att avlog Länsförsäkringar Livs ombildningsansökan i oktober.

Efter att Länsförsäkringar Liv anslutit sig till Finansinspektionens principiella syn i frågan om principen för vilka värden som ska gottskrivas yttrade Finansinspektionen i november att det inte längre fanns några hinder för en ombildning per den 1 januari 2010. Länsförsäkringar beslutade dock bland annat mot bakgrund av osäkerhet kring kommande regelverk att skjuta upp ombildningen och återkommer under våren 2010 med besked hur frågan kommer att drivas.

Höjd återbäringsränta

Den försiktiga strategin under finanskrisen har bidragit till en stark konsolidering. Mot denna bakgrund höjdes återbäringsräntan till 5 procent, före skatt och avgifter, från och med den 1 november 2009.

Flytträtt

De pensionsförsäkringar som nytecknas idag (Friplan, Privat Pension och Försäkrad Pension) har flytträtt. För avtalspensionerna gäller de flyttregler som beslutats för kollektivavtal.

Förändrade parametrar för beräkning av försäkringstekniska avsättningar

Under året har nya uppdaterade dödlighetsantaganden samt en trendfaktor implementerats i beräkningen av försäkringstekniska avsättningar. Total resultatpåverkan var cirka -3,5 miljarder kronor.

Förslag till nya solvensregler inom EU

Inom EU pågår ett arbete, Solvens II, med en moderniserad lagstiftning för försäkringsverksamhet. Under år 2009 antogs ett direktiv med syfte att stärka sambandet mellan solvenskraven och riskerna för försäkringsföretaget, ge ökad säkerhet åt försäkrings-

tagarna samt bidra till en stabil och effektiv försäkringsmarknad inom EU. Solvens II betonar vikten av en mer riskbaserad ansats för regleringen av försäkringsbolag. Reglerna planeras börja gälla 31 oktober 2012.

Solvenskravens slutliga utformning är ännu inte fastställda. Under år 2009 presenterade den EU-kommitté av tillsynsmyndigheter, CEIOPS, som biträder EU-kommissionen i Solvens II-förberedelserna, förslag till väsentligt högre krav än vad som tidigare diskuterats. Detta har skapat en osäkerhet i försäkringsbranschen om den nya regleringen och vilka effekter som den kan komma att ge. Företrädare för branschen har anfört att de nämnda förslagen ställer alltför höga krav vilket riskerar att drabba kunderna till försäkringsbolagen i form av högre premier och sämre tillgång på försäkringskydd.

Länsförsäkringars arbete med förberedelser för Solvens II beskrivs vidare i Not 2 Riskanalys.

Ökad konkurrenskraft- ny organisation

Den 1 januari 2009 genomfördes en omorganisation av Länsförsäkringar AB- koncernen. Detta har gjorts för att ytterligare stärka konkurrenskraften. Service- och administrationsresurser inom Länsförsäkringar AB delas från och med januari 2009 med andra dotterbolag och verksamheter.

Väsentliga händelser efter balansdagen

Inga väsentliga händelser efter balansdagen finns att rapportera.

Förväntningar avseende den framtida utvecklingen

Länsförsäkringar Liv har en viktig roll i ambitionen att förverkliga länsförsäkringsgruppens vision och mål. Affärsidén för livverksamheten tar sin utgångspunkt i att erbjuda ekonomisk trygghet genom att kombinera långsiktigt sparande med försäkringsskydd. Liv- och pensionsförsäkring ska vara en attraktiv del av Länsförsäkringars erbjudande och genom detta vara det naturliga valet för Länsförsäkringars kunder. Ett fortsatt fokus mot helkunder är viktigt.

Svensk livförsäkringsmarknad präglas som så många andra branscher av ökad konkurrens, prispress och större centrala upphandlingar. Detta ställer krav på ökade volymer och en ännu effektivare verksamhet. Exempel på denna utveckling är de kollektivavtalade tjänstepensionsprodukterna där enkla produkter med hög grad av automatiserad administration krävts för att möta kravet på lågt pris.

Länsförsäkringar Livs dotterbolag Länsförsäkringar Fondliv har begärt ett förhandsbesked av Skatterättsnämnden avseende skattemässig hantering av beståndsprovisioner från fondförvaltare. Ärendet gäller om beståndsprovisioner ska hanteras som en inkomstskattepliktig inkomst. Idag redovisas beståndsprovisioner i underlaget för avkastningsskatt. Ett påförande av inkomstskatt skulle fundamentalt förändra beskattningen på den svenska fondförsäkringsmarknaden. Om Skatterättsnämnden skulle besluta till nackdel för Länsförsäkringar Fondliv skulle skattekostnaden för inkomståret 2009 öka med cirka 60 miljoner kronor. Länsförsäkringar Fondliv har outnyttjade underskottsavdrag, för vilka uppskjutna skattefordringar ej redovisats, som mer än väl motsvarar en eventuell ökad skattekostnad för år 2009.

Det har aviserats att ett nytt förslag på beskattning av sparande i kapitalförsäkring kommer från Finansdepartementet under våren. Förslaget kan förväntas begränsa den växande marknaden för kapitalförsäkringar. Regeringen kommer också under våren att presentera en ny sparandeform som gör det möjligt att köpa och sälja fonder, aktier och andra värdepapper utan skattekonsekvenser eller behov att deklarerat. Spararen ska istället betala en schablonskatt baserad på tillgångarnas värde. Länsförsäkringar Liv inväntar lagförslagen innan ytterligare satsningar på delmarknaden för kapitalförsäkringar görs. Några förändringar inom beskattningen av pensionssparande har dock inte aviserats det kommande året.

Länsförsäkringar Liv kommer även fortsättningsvis att fokusera på pensionsområdet med såväl traditionell försäkring som fondförsäkring.

Risker och riskhantering

Ett av Länsförsäkringar Livs viktigaste mål är att säkerställa att Länsförsäkringar Liv med god marginal kan infria sina åtaganden till kunderna. Samtidigt är ett lika viktigt mål att leverera en så god avkastning som möjligt. Länsförsäkringar Liv har därför som övergripande strategiskt mål att på svensk livförsäkringsmarknad över tid tillhöra de bästa kapitalförvaltarna inom samtliga förvaltningsformer.

Målen utgör utgångspunkten för Länsförsäkringar Livs övergripande riskhanteringsprocess, se vidare not 2 Riskanalys.

Medarbetare

För att skapa högre konkurrenskraft behövs kompetenta och motiverade medarbetare. Utifrån det fattade Länsförsäkringar ABs företagsledning ett beslut om en mer prestationsstyrd organisation. Dessa beslut gäller alla dotterbolag inom Länsförsäkringar AB-koncernen.

I Länsförsäkringar AB-koncernen finns en uttalad strävan efter en företagskultur som stimulerar till utveckling. Inriktningen är en mer prestationsstyrd organisation där värdeorden Tillit, Engagemang och Öppenhet präglar verksamheten. Som stöd för detta har en modell för prestationsstyrning införts som syftar till att driva och utveckla medarbetarens prestationer. Prestationen har sin utgångspunkt i mätbara och individuella mål som identifieras utifrån den årliga affärsplanen. Ett målkontrakt upprättas för medarbetaren där överenskommer dokumenteras.

Medarbetarens uppfattning om sina egna villkor för prestation mäts genom den årliga medarbetarundersökningen. Denna styr mot medarbetarens prestationsupplevelse och resulterar i ett prestationsindex. Prestationsindexet 2009 var 4,2 av max 5.

En grundförutsättning för målersättning är att Länsförsäkringar AB-koncernen visar positivt resultat före bokslutsdispositioner och skatt. Målersättningen baseras till 50 procent på att de gemensamma målen i affärsplan överträffas och till 50 procent på att de individuella målen uppnås.

Den totala sjukfrånvaron inom Länsförsäkringar Liv, som år 2008 låg på 3,7 procent, har minskat till 2,3 procent år 2009.

En proaktiv hälsoprocess genom rehabiliteringsförsäkringen är en bidragande åtgärd samt sjukvårdsförsäkringen som alla medarbetare har som löneförmån. Försäkringen innehåller sjukvårdsrådgivning

dit medarbetaren kan ringa för att få personlig och professionell rådgivning under årets alla dagar. Målet är att medarbetaren snabbt ska få vård vid sjukdom, bli frisk och återgå tillbaka till arbetet.

I syfte att stärka konkurrenskraften och sänka kostnaderna har ett omfattande förändringsarbete skett under hösten 2008 i Länsförsäkringar AB samt dess dotterbolag. Företagets behov av rätt kompetens var helt avgörande i all tillsättning till den nya organisationen som trädde i kraft 1 januari 2009. Som vid tidigare personalminskningar var Länsförsäkringar AB samt dess dotterbolags utgångspunkt att ta ansvar för och hjälpa medarbetarna till en ny lösning. Denna har bestått av ett utvecklingsprogram i Resursorganisationen, ekonomiskt stöd i form av ett frivillighetserbjudande och ett pensionserbjudande.

Miljö

Miljöarbetet är en viktig del av Länsförsäkringar Livs verksamhet och det baseras på en, med länsförsäkringsbolagen gemensam, miljöpolicy. Policyn innebär att miljöhänsyn ska tas i de beslut som fattas och de handlingar som utförs, så att miljöpåverkan minskas genom ständiga förbättringar. Vidare poängterar miljöpolicyen vikten av kompetensutveckling samt av att påverka kunder och leverantörer att bidra till en hållbar utveckling i samhället.

I den utveckling som bedrivs inom Länsförsäkringar Liv är en av målsättningarna att minska pappersflödet både inom bolaget och ut till kund. För att minska pappersförbrukningen används digitala lösningar och effektiva utskrifts- och kopieringslösningar. Utvecklingen av internetkanalen ger stora möjligheter att minska pappersutskicken till kund.

Länsförsäkringar Liv ingår i moderbolagets miljöledningssystem som är certifierat enligt ISO 14001. Det innebär en garanti för ett systematiskt miljöarbete där miljöpåverkan ständigt måste minskas vilket ställer stora krav på erfarenhetsutbyte och fortbildning.

Resultat och ekonomisk ställning

Årets resultat i koncernen uppgick till 17 922 (–30 126) miljoner kronor och resultatet i moderbolaget uppgick till 17 880 (–29 490) miljoner kronor. Resultatförbättringen beror till största delen på positiva förändringar av de försäkringstekniska avsättningarna. Behovet av reserver har under året minskat i och med att räntor med lång duration har stigit. I och med att den aktuella skulden för traditionellt förvaltade pensioner beräknas utifrån gällande marknadsränta kommer förändringar i de långa marknadsräntorna att påverka resultatet i hög grad. Vidare redovisas en kraftig förbättring avseende värdeförändring på placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagarna bär placeringsrisk vilket förklaras av en återhämtning på de finansiella marknaderna.

Premieinkomst

Koncernens premieinkomst för egen räkning uppgick till 6 072 (5 820) miljoner kronor.

Även livförsäkringsmarknaden påverkas negativt av den pågående lågkonjunkturen. Trots de försämrade förutsättningarna på marknaden har Länsförsäkringar Liv ökat premieinkomsten för tjänstepensioner. Ökningen förklaras av den starka positionen och att allt fler kunder väljer Länsförsäkringar Liv som förvaltare för sin

avtalspension. Länsförsäkringar Liv har även haft ett positivt nettoflöde i de avtalsområden där kunderna har flytträtt på sitt försäkringskapital.

Den sammanlagda premieinkomsten enligt Försäkringsförbundets definition uppgick till 11 879 (10 719) miljoner kronor. Det är en ökning med 6 procent jämfört med samma period föregående år. Ökningen beror till största delen på högre inbetald premie inom produktgrupperna Tjänstepensionsplan och Avtalspension.

Försäkringsersättningar

Försäkringsersättningar efter avgiven återförsäkring uppgick i Länsförsäkringar Liv till 4 300 (4 245) miljoner kronor. Förändringen förklaras främst av att periodiska utbetalningar har ökat.

Förändring i försäkringstekniska avsättningar

Den försäkringstekniska avsättningen uppgick till 80 988 (94 942) miljoner kronor. Avsättningen har minskat eftersom diskonteringsräntan har ökat jämfört med föregående år. För övrig livförsäkring ska högsta räntan vid beräkning av försäkringsteknisk avsättning följa marknadsräntan för statsobligationer med en löptid som motsvarar de förväntade utbetalningarna löptid. Under året har nya uppdaterade dödlighetsantaganden samt en trendfaktor implementerats i beräkningen av försäkringstekniska avsättningar vilket har ökat dessa med cirka 3,5 miljarder kronor.

Driftskostnader

Driftskostnaderna uppgick till 1 540 (1 641) miljoner kronor. Driftskostnaderna är något lägre jämfört med föregående år. Det är centralt vid förvaltning av långa pensionsavtal att hålla så låga kostnader som möjligt. I syfte att på längre sikt reducera kostnaderna inleddes därför under 2006 ett utvecklingsarbete för att bland annat minska antalet försäkringssystem och införa modern teknik. Flera delprojekt inom utvecklingsprojektet har levererats och kommit verksamheten till nytta som exempelvis den utveckling som krävdes för att delta i ITP-upphandlingen 2007 och framtagandet av ett nytt användargränssnitt. Under 2009 beslutades dock att avbryta vissa delprojekt innan slutlig leverans. Utvecklingsprojektet har under perioden 2006–2009 inneburit högre utvecklingskostnader.

Arbetet med att löpande anpassa försäkringssystemen till modern teknik, som stödjer kundmötet och en effektiv administration, fortsätter under 2010.

Kapitalförvaltning

Kapitalavkastningen netto uppgick till 14 465 (–17 596) miljoner kronor inklusive värdeökning av placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken som uppgick till 8 806 (–13 206) miljoner kronor.

Placeringstillgångarna i Länsförsäkringar Liv har ökat under året till 106 781 (102 880) miljoner kronor.

Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken har under året ökat till 45 951 (31 676) miljoner kronor och förklaras av en återhämtning på de finansiella marknaderna.

En modern och konkurrenskraftig förvaltningsmodell är en förutsättning för att skapa en stabil och långsiktigt hög avkastning på placeringstillgångarna. Länsförsäkringar arbetar därför kontinuer-

ligt med utveckling av sin modell för att säkerställa att förvaltningen alltid ligger i framkant. Detta gäller såväl val av placerings- tillgångar som metodik och arbetssätt.

Länsförsäkringar Liv har, som tidigare nämnts, utnämnts till bästa svenska pensionsförvaltare av den ledande branschtidningen Investment & Pensions Europe. Anledningen är främst att Länsförsäkringar Liv har en strukturerad tillgångsallokering, egenutvecklad tillgångs- och skuldmatchningsmodell (ALM modell) samt skyddsprogram på räntesidan.

Riskspridning

Det enskilt viktigaste inslaget i förvaltningen av livförsäkringsbolagets portfölj är tillgångsfördelningen. Breddas investeringarna till olika tillgångsslag sprids riskerna och portföljens totala risk minskar. Eftersom valet av tillgångar har så stor inverkan på avkastningen har Länsförsäkringar Liv tilldelat betydande resurser till detta område. Syftet är att få fram den tillgångsportfölj, den så kallade marknadsexponering, som förväntas ge högst avkastning över tiden, givet en bestämd risknivå. Det handlar om att göra bedömningar om framtiden i modeller där risker och osäkerheter identifieras och konsekvenser av olika händelser testas. När tillgångarna väl är bestämda fördelas dessa på olika marknader runt om i världen för att ytterligare sprida riskerna. Under de senaste åren har spridningen ökat genom att investeringarna i Sverige minskats till förmån för utländska och alternativa investeringar.

Till detta kommer ett kontinuerligt och strukturerat riskarbete som resulterar i olika typer av skyddsstrategier. Genom den lätttrörliga tillgångsfördelningen har portföljerna snabbt anpassats efter marknadsförändringar, vilket bidragit till att ge Länsförsäkringar Livs kunder en fortsatt stark konsolidering och bra avkastning på sitt sparande.

Långsiktiga förvaltare

Långsiktigheten i livförsäkringsbolagets förvaltning skapar möjligheter till att höja avkastningen på längre sikt genom investeringar i tillgångar som inte är kortsiktigt omsättningsbara, så kallade alternativa placeringar. Länsförsäkringar Liv har under de senaste åren haft ett stort fokus på tillgångsslaget och en växande andel är investerat i private equity, fastigheter och diversifierade strategier (mes-tadels skog och infrastruktur).

För att skapa en hög avkastning är det viktigt att ha de bästa förvaltarna. Det gäller för de noterade portföljerna men är än viktigare för de onoterade portföljerna där förvaltarens resultat visar en större variation. Det har visat sig att det är få aktiva förvaltare som lyckas slå index i väl fungerande och genomlysta marknader som USA och Europa. Därför väljer Länsförsäkringar Liv istället de bästa förvaltarna på ineffektiva marknader, där avkastning över index-avkastningen med större sannolikhet kan förväntas.

Traditionell livförsäkring

Traditionell förvaltning ger en garanterad årlig avkastning på det sparade kapitalet. Avkastning som överstiger den garanterade räntan fördelas preliminärt som återbäringsränta till kundernas försäkringar. Vid lägre återbäringsränta än den garanterade avkastningen sker en återfördelning av tidigare preliminärt fördelad återbärings-

I den traditionella livförsäkringsverksamheten uppgick totalavkastningen till 2,3 (–0,6) procent. Den genomsnittliga återbäringsräntan är 8,9 procent per år sedan 1985 då Länsförsäkringars livförsäkringsverksamhet startade.

Placeringarna inom traditionell livförsäkring sker främst i noterade aktier och räntebärande värdepapper samt i fastigheter och alternativa investeringar. Andelen aktier har varit låg i portföljen för traditionell förvaltning under de tre första kvartalen för att under fjärde kvartalet öka.

Den sista december 2009 var pensionsspararnas pengar placerade i 48,9 (10,6) procent aktier, 36,3 (76,3) procent i räntebärande värdepapper, 9,0 (8,8) procent i fastigheter och 5,8 (4,3) procent i absolutavkastande investeringar så kallade alternativa investeringar.

Avkastningen i aktieportföljen var under året 1,7 (–38,7) procent medan avkastningen i ränteportföljen blev 7,8 (8,9) procent.

Nya Världen

Nya Världen är ett unikt traditionellt försäkringssparande som kombinerar tryggheten i traditionell förvaltning med möjligheterna i fondförvaltning. Nya Världen har en stor aktieandel som ger möjlighet till hög avkastning. Efter fem års sparande, eller vid dödsfall, är man garanterad återbärning av inbetalda premier, med avdrag för beräknade drifts- och riskkostnader samt avkastningsskatt.

Länsförsäkringars pensionsprodukt Nya Världen placerar 70 procent i aktier och 30 procent i räntebärande värdepapper och har därmed påverkats positivt av den starka utvecklingen på aktiemarknaden under året. Avkastningen sedan årsskiftet 2009 var 24,3 (–28,1) procent.

Försäkrad Pension

Försäkrad Pension är Länsförsäkringar Livs produkt för privat pensionssparande. Försäkrad Pension ger möjlighet att tjäna på börsuppgångar och samtidigt ett skydd mot börsfall. Sparandet består dels av en obligation som löper fram till spararens planerade pensionsår, dels av en fond som följer utvecklingen på börserna. Sparandet utvecklas därför olika beroende på ålder.

Fondförsäkring

Pensionssparande med fondförvaltning innebär att kunden själv väljer placerings- och risknivå. Kunden väljer mellan ränte- och aktiefonder i Länsförsäkringar Livs fondtorg. Fondtorget innehåller fonder från ledande fondförvaltare både i Sverige och utomlands.

Utbudet på fondtorget ska bestå av kvalitetsfonder. Olika placeringsområden och förvaltningsinriktningar ska finnas representerade.

Under året är avkastningen relativt konkurrenser bättre i 8 av de 12 största fondkategorierna. Utbudet har en bra bredd i förhållande till konkurrenterna. Under året har sju fonder tillkommit, SEB Asset

TOTALAVKASTNINGSTABELL

Placeringstillgångar i traditionell förvaltning, Mkr	Total- avkastning, %	Marknadsvärde 2009-12-31	%	Marknadsvärde 2008-12-31	%
Räntebärande	7,8	35 435	36,3	74 933	76,3
Aktier	1,7	47 699	48,9	10 408	10,6
Alternativa investeringar	–0,2	5 670	5,8	4 266	4,3
Fastigheter	2,5	8 761	9,0	8 688	8,8
Totalt	2,3	97 565	100	98 285	100

AVSTÄMNING TOTALAVKASTNINGSTABELL MOT BALANSRÄKNING

	2009-12-31	2008-12-31
Byggnader och mark	1 404	1 411
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag	5 978	4 109
Aktier och andelar	43 278	22 659
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	48 414	66 661
Lån med säkerhet i fast egendom	12	15
Derivat	3 420	4 986
Övriga finansiella placeringstillgångar	835	–
Kassa och bank	4 929	7 999
Upplupna ränte- och hyresintäkter	382	909
Derivat, skulder	–2 516	–4 543
Summa	106 136	104 206
Justeringar		
Marknadsvärde fastighetsdotterbolag	1 070	901
Marknadsvärde fastighetsintressebolag	2 499	2 336
Tillgångar i Nya Världen förvaltning	–11 627	–8 599
Koncernkontosaldo	–418	–373
Handelslagret	–217	–166
Övrigt	122	–20
Summa	97 565	98 285

Värderingen per den 31 december för alternativa investeringar bygger på senast kända information från fondförvaltarna.

Selection, Fortis Green Future, Blue Bay Investment Grade Bond Fund, Länsförsäkringar Statsobligationsfond, Länsförsäkringar Sverige Index, Länsförsäkringar Europa Index och Länsförsäkringar USA Index. Tre fonder har avvecklats; Banco Hedge, SEB Fastighetsfond och SEB Internetfond

Solvens

Solvens är ett mått på ett livförsäkringsbolags ekonomiska ställning och styrka. Den visar värdet av bolagets tillgångar jämfört med bolagets garanterade åtaganden till kunderna. Länsförsäkringar Livs solvens uppgick den 31 december 2009 till 137 (114) procent.

I maj 2009 beslutade EU:s finansministrar om nya solvensregler för försäkringsbolag, det så kallade Solvens II direktivet (se vidare not 2 Riskanalys).

Konsolidering

Överskott i ett traditionellt livförsäkringsbolag uppkommer bland annat då avkastningen på tillgångarna är högre än den garanterade räntan. Överskottet fördelas preliminärt till kunderna via återbäringsräntan. Ett av de viktigaste kännetecknen för traditionell förvaltning är just tekniken med utjämnad återbäring. Tekniken innebär att förräntningen av försäkringstagarnas kapital inte omedelbart följer den avkastning som motsvarande tillgångar ger, utan en viss del av överskotten samlas i form av konsolideringskapital. Underskott hantearas genom att tidigare preliminärt fördelad återbäring återfördelas med en återbäringsränta som är lägre än den garanterade räntan.

Konsolidering är ett mått på ett traditionellt livförsäkringsbolags förmåga att lämna återbäring och beskriver marknadsvärdet på bolagets tillgångar i relation till bolagets garanterade åtagandena samt preliminärt fördelad återbäring. Måttet är teoretiskt då det speglar en situation där bolaget skulle betala ut hela försäkringskapitalet under en och samma dag. Den kortaste utbetalningstiden i en traditionell livförsäkring är dock fem år och den genomsnittliga försäkringstiden är cirka 20 år. Vid utgången av 2009 var den kollektiva konsolideringsgraden 107 (105) procent.

Personal, löner och ersättningar

Upplysningar om medelantal anställda och löner och ersättningar samt uppgifter om lön och andra ersättningar till företagsledningen lämnas i not 10 Anställda, personalkostnader och ledande befattningshavares ersättningar.

Styrelsen bör enligt Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 2009:7) om ersättningspolicy i försäkringsföretag, börser, clearingorganisationer och institut för utgivning av elektroniska pengar fastställa en ersättningspolicy. En redogörelse för företagets ersättningar avses att publiceras på bolagets webbsida i samband med att årsredovisningen fastställs.

Femårsöversikt

Femårsöversikten återfinns på sidan 10.

Förslag till disposition av årets resultat

Förslag till dispositioner enligt nedan samt fastställande av resultaträkningen och balansräkningen i koncernen och moderbolaget avses att läggas fram vid ordinarie bolagsstämma i maj 2010.

Koncernen

Koncernens totala egna kapital uppgick vid årsskiftet till 27 338 miljoner kronor. Någon avsättning till bundna reserver i dotterbolagen föreslås ej.

Moderbolaget

Den för år 2009 redovisade vinsten uppgår till 17 880 miljoner kronor.

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att årets resultat disponeras enligt följande, Mkr:

Årets resultat	17 880
Summa	17 880

Av ovanstående netto föreslås uttag ur (–) respektive avsättning till (+) konsolideringsfonden med följande fördelning, Mkr.

Avgiftsbestämd tjänstepensionsförsäkring	7 709
Tjänsteanknuten sjukförsäkring och premiebefrielseförsäkring	318
Individuell traditionell livförsäkring	9 912
Ouppsägbar sjuk- och olycksfallsförsäkring samt premiebefrielseförsäkring	–34
Gruppliv- och tjänstegrupplivförsäkring	–4
Uppsägbar gruppolycksfall	–21
Summa	17 880

Femårsöversikt

	Beräkningar i enlighet med lagbegränsad IFRS				Beräkningar i enlighet med tidigare tillämpade redovisningsprinciper
	2009	2008	2007	2006	2005
Resultatmått koncernen, Mkr					
Premieinkomst, för egen räkning	6 072	5 820	6 150	6 361	9 472
Kapitalavkastning netto	14 465	-17 596	8 068	11 611	20 165
Försäkringsersättning	-4 300	-4 245	-3 698	-4 074	-5 291
Utbetalad och tillgodoförd återbäring	-1 719	-1 703	-1 592	-1 490	-1 761
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	19 012	-28 905	12 505	8 573	5 440
Årets resultat	17 922	-30 126	11 361	7 646	4 584
Mått på ekonomisk ställning, Mkr					
Placeringsstillgångar värderade till verkligt värde, koncernen	106 781	102 880	114 600	107 140	100 817
Försäkringstekniska avsättningar, netto i koncernen	83 115	97 200	79 924	85 078	86 323
Konsolideringskapital, moderbolaget	30 997	14 022	40 788	29 520	21 484
Varav övernärden i koncern- och intresseföretag	1 510	791	2 592	837	951
Varav uppskjuten skatt	65	40	35	-	-
Kollektivt konsolideringskapital, moderbolaget	6 111	5 020	13 080	12 637	11 855
Kapitalbas, moderbolaget	29 487	13 231	38 196	28 683	20 533
Varav omräkningsjustering av kapitalbasen vid övergång till internationella redovisningsstandarder	-	-	-	-70	-
Erforderlig solvensmarginal, moderbolaget	3 622	4 215	3 534	3 757	3 787
Kapitalbas, försäkringsgruppen	25 409	9 240	34 138	24 471	16 390
Erforderlig solvensmarginal, försäkringsgruppen	4 093	4 491	3 955	4 140	4 110
Nyckeltal för moderbolaget, procent om ej annat anges					
Förvaltningskostnadsprocent	0,9	0,8	0,7	0,9	1,0
Direktavkastning på tillgångar i traditionell förvaltning	2,3	3,6	4,2	4,3	4,8
Totalavkastning på tillgångar i traditionell förvaltning	2,3	-0,6	6,7	8,0	14,7
Avkastning på tillgångar i Nya Världen-förvaltning	24,3	-28,1	4,2	11,1	17,1
Kollektiv konsolideringsgrad	107	105	114	114	114
Solvensgrad	137	114	152	136	126
Solvenskvot, ggr	8,4	3,2	10,80	7,63	5,42
Återbäringsränta före skatt och kostnader	0,8	3,5	9,2	7,2	4,5
Återbäringsränta efter skatt i genomsnitt:					
Kapitalförsäkringar (skattesats 27%)	-0,22	2,38	8,2	6,3	3,3
Pensionsförsäkringar (skattesats 15%)	0,25	2,88	8,6	6,7	3,9

Informationen i femårsöversikten avseende åren 2006 – 2009 är anpassad till redovisning enligt de beskrivna redovisningsprinciperna i not 1. Informationen avseende år 2005 är inte omräknad, utan redovisas enligt de svenska regler som gällde för redovisningen dessa år. För att informationen skall uppfylla de nya kraven skulle justeringar behöva göras i placeringsstillgångarnas värde samt i premieinkomsten och försäkringsersättningarna för fondanknuten livförsäkring.

Resultaträkning

TEKNISK REDOVISNING AV LIVFÖRSÄKRINGSRÖRELSE

Mkr	Not	Koncernen		Moderbolaget	
		2009	2008	2009	2008
Premieinkomst					
Premieinkomst före avgiven återförsäkring	3	6 507	6 236	6 167	5 901
Premier för avgiven återförsäkring		-435	-416	-434	-414
Summa premieinkomst efter avgiven återförsäkring		6 072	5 820	5 733	5 486
Kapitalavkastning, intäkter	4	9 649	7 581	8 276	6 671
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	5	4 392	6 009	4 256	6 120
Värdeökning av placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken					
Villkorad återbäring		40	-	40	-
Fondförsäkringstillgångar		8 806	-	-	-
Övriga tekniska intäkter	6	287	288	-	-
Försäkringsärsättningar					
Utbetalda försäkringsärsättningar före avgiven återförsäkring	7	-4 573	-4 407	-4 548	-4 381
Återförsäkrars andel		117	100	115	100
Summa utbetalda försäkringsärsättningar efter avgiven återförsäkring		-4 456	-4 307	-4 433	-4 281
Förändring i avsättning för oreglerade skador före avgiven återförsäkring		221	70	216	67
Återförsäkrars andel		-65	-8	-65	-7
Summa förändring i avsättning för oreglerade skador efter avgiven återförsäkring		156	62	151	60
Summa försäkringsärsättningar efter avgiven återförsäkring		-4 300	-4 245	-4 282	-4 221
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar efter avgiven återförsäkring:					
Livförsäkringsavsättning		13 953	-24 240	13 953	-24 240
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk:					
Villkorad återbäring		-86	-3	-86	-3
Fondförsäkringsåtagande		-9 809	12 748	-	-
Driftskostnader	8, 9, 10	-1 540	-1 641	-989	-938
Kapitalavkastning, kostnader	11	-2 326	-12 337	-2 147	-12 231
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	12	-6 096	-5 604	-6 113	-5 294
Värdeminskning av placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken					
Villkorad återbäring		-	-32	-	-32
Fondförsäkringstillgångar		-	-13 213	-	-
Övriga tekniska kostnader		-30	-36	-	-12
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		19 012	-28 905	18 641	-28 693

ICKE-TEKNISK REDOVISNING

Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		19 012	-28 905	18 641	-28 693
Övriga icke-tekniska kostnader		-195	-196	-	-
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		18 817	-29 101	18 641	-28 693
Periodiseringsfond		-	-	-95	-27
Skatt	13	-895	-1 025	-666	-770
ÅRETS RESULTAT		17 922	-30 126	17 880	-29 490

Resultatanalys 2009

	Totalt	Direktförsäkring i Sverige	
		Tjänstepension	
		Avgifts- bestämd försäkring	Sjukförsäkring & premie- befrielse
Premieinkomst före avgiven återförsäkring	6 167	3 466	644
Premier för avgiven återförsäkring	-434	-50	-252
Summa premieinkomst efter avgiven återförsäkring	5 733	3 416	392
Kapitalavkastning, intäkter	8 276	3 673	157
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	4 256	1 888	81
Värdeökning av placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken			
Villkorad återbäring	40	-	-
Försäkringsersättningar			
Utbetalda försäkringsersättningar före avgiven återförsäkring	-4 548	-1 612	-219
Återförsäkrarens andel	115	19	34
Summa utbetalda försäkringsersättningar efter avgiven återförsäkring	-4 433	-1 593	-185
Förändring i avsättning för oreglerade skador före avgiven återförsäkring	216	0	104
Återförsäkrarens andel	-65	0	-29
Summa förändring i Avsättning för oreglerade skador efter avgiven återförsäkring	151	0	75
Summa försäkringsersättningar efter avgiven återförsäkring	-4 282	-1 593	-110
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring			
Livförsäkringsavsättning	13 953	4 777	1
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk			
Villkorad återbäring	-86	-	-
Driftskostnader	-989	-536	-1
Kapitalavkastning, kostnader	-2 147	-953	-41
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	-6 113	-2 713	-116
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	18 641	7 959	363
Periodiseringsfond	-95	-4	-45
Skatt	-666	-246	0
ÅRETS RESULTAT	17 880	7 709	318
Försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring			
Livförsäkringsavsättningar	80 988	37 368	11
Avsättning för oreglerade skador	2 752	9	1 289
Summa	83 740	37 377	1 300
Avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär försäkringsrisken			
Villkorad återbäring	119	-	-
Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar			
Avsättning för oreglerade skador	-697	-	-178
Konsolideringsfond	11 353	3 904	450

Resultatanalys 2009, forts

	Direktförsäkring i Sverige				Mottagen återförsäkring
	Övrig livförsäkring				
	Individuell traditionell försäkring	Ouppsägbar sjuk- och olycksfallsförsäkring	Gruppliv och Tjänstegruppliv	Uppsägbar Gruppolycksfall	
Premieinkomst före avgiven återförsäkring	1 727	165	1	34	130
Premier för avgiven återförsäkring	-66	-65	0	0	0
Summa premieinkomst efter avgiven återförsäkring	1 661	100	1	34	130
Kapitalavkastning, intäkter	4 292	131	2	11	9
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	2 207	68	1	6	5
Värdeökning av placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken					
Villkorad återbäring	40	-	-	-	-
Försäkringsersättningar					
Utbetalda försäkringsersättningar före avgiven återförsäkring	-2 458	-219	-6	-11	-23
Återförsäkrares andel	30	31	0	0	0
Summa utbetalda försäkringsersättningar efter avgiven återförsäkring	-2 428	-187	-6	-11	-23
Förändring i avsättning för oreglerade skador före avgiven återförsäkring	2	137	0	-18	-10
Återförsäkrares andel	0	-36	0	0	0
Summa förändring i Avsättning för oreglerade skador efter avgiven återförsäkring	2	101	0	-18	-10
Summa försäkringsersättningar efter avgiven återförsäkring	-2 426	-86	-6	-28	-32
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring					
Livförsäkringsavsättning	9 174	1	0	-	-
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär risk					
Villkorad återbäring	-86	-	-	-	-
Driftskostnader	-323	6	0	-38	-97
Kapitalavkastning, kostnader	-1 113	-34	0	-3	-2
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	-3 171	-97	-1	-8	-7
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat					
Periodiseringsfond	-2	-38	-1	-3	-3
Skatt	-343	-84	1	8	-1
ÅRETS RESULTAT	9 910	-34	-4	-21	2
Försäkringstekniska avsättningar, före avgiven återförsäkring					
Livförsäkringsavsättningar	43 601	8	0	-	-
Avsättning för oreglerade skador	74	1 178	-	72	130
Summa	43 675	1 186	0	72	130
Avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär försäkringsrisken					
Villkorad återbäring	119	-	-	-	-
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar					
Avsättning för oreglerade skador	-19	-500	-	-	-
Konsolideringsfond	6 242	633	23	102	-

Balansräkning

TILLGÅNGAR, Mkr	Not	Koncernen		Moderbolaget	
		2009-12-31	2008-12-31	2009-12-31	2008-12-31
Immateriella tillgångar					
Goodwill	14	967	1 162	–	–
Andra immateriella tillgångar	15	34	35	–	–
Summa immateriella tillgångar		1 001	1 197	–	–
Placeringstillgångar					
Byggnader och mark	16	5 612	5 473	1 404	1 411
Placeringar i koncernföretag och intresseföretag					
Aktier och andelar i koncernföretag	17	–	–	5 575	5 558
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag	18	2 386	492	5 978	4 109
Aktier och andelar i intresseföretag	19	2 499	2 338	1 907	1 729
Andra finansiella placeringstillgångar					
Aktier och andelar	20	43 341	22 664	43 278	22 659
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	21	48 538	66 783	48 414	66 661
Lån med säkerhet i fast egendom		12	15	12	15
Övriga lån		8	9	8	9
Derivat	22	3 420	4 986	3 420	4 986
Övriga finansiella placeringstillgångar		835	–	835	–
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring		130	120	130	120
Summa placeringstillgångar		106 781	102 880	110 961	107 257
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken					
Tillgångar för villkorad återbäring	23	119	32	119	32
Fondförsäkringstillgångar	24	45 951	31 676	–	–
Återförsäkrars andel av försäkringstekniska avsättningar					
Avsättning för oreglerade skador		705	792	697	784
Fordringar					
Uppskjutna skattefordringar	13	11	21	–	–
Övriga fordringar	25	1 491	2 575	1 428	2 570
Summa fordringar		1 502	2 596	1 428	2 570
Andra tillgångar					
Kassa och bank		4 953	8 117	4 929	7 999
Summa andra tillgångar		4 953	8 117	4 929	7 999
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter					
Upplupna ränte- och hyresintäkter		384	913	382	909
Förutbetalda anskaffningskostnader	26	1 501	1 588	659	740
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		92	425	68	403
Summa förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		1 977	2 926	1 109	2 052
SUMMA TILLGÅNGAR		162 989	150 216	119 243	120 694

EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER, Mkr	Not	Koncernen		Moderbolaget	
		2009-12-31	2008-12-31	2009-12-31	2008-12-31
Eget kapital					
Aktiekapital	27	8	8	8	8
Konsolideringsfond		8 816	40 562	11 353	42 562
Andra fonder					
Kapitalandelsfond		592	607	–	–
Årets resultat		17 922	–30 126	17 880	–29 490
Summa eget kapital		27 338	11 051	29 241	13 080
Periodiseringsfond		–	–	246	151
Försäkringstekniska avsättningar före avgiven återförsäkring					
Livförsäkringsavsättning	28	80 988	94 942	80 988	94 942
Avsättning för oreglerade skador	29	2 832	3 050	2 752	2 969
Summa försäkringstekniska avsättningar		83 820	97 992	83 740	97 911
Avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisken före avgiven återförsäkring					
Villkorad återbäring		119	32	119	32
Fondförsäkringsåtaganden	30	45 952	31 677	–	–
Avsättningar för andra risker och kostnader					
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	31	25	30	25	30
Uppskjutna skatteskulder	13	78	56	–	–
Aktuella skatteskulder	13	127	147	122	147
Summa avsättningar för andra risker och kostnader		230	233	147	177
Depåer från återförsäkrare		787	853	779	845
Skulder					
Skulder till kreditinstitut		13	13	13	13
Derivat	22	2 516	4 543	2 516	4 543
Övriga skulder	32	1 672	3 167	1 959	3 349
Summa skulder		4 201	7 723	4 488	7 905
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter					
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		542	655	483	593
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		162 989	150 216	119 243	120 694
POSTER INOM LINJEN	33				
För egna skulder ställda säkerheter		143 121	126 124	97 017	94 223
Övriga ställda panter		138	449	138	449
Ansvarsförbindelser		38	46	38	46
Åtaganden		8 070	10 392	8 070	10 392

Rapport över förändringar i eget kapital

	Koncernen					Moderbolaget			
	Aktie- kapital	Konsolide- ringsfond	Kapital- andelsfond	Årets resultat	Summa	Aktie- kapital	Konsolide- ringsfond	Årets resultat	Summa
Ingående eget kapital 2008-01-01	8	24 507	764	11 361	36 640	8	27 062	11 002	38 072
Effekt av byte av redovisningsprincip *	–	6 235	–	–	6 235	–	6 235	–	6 235
Vinstdisposition	–	11 361	–	–11 361	–	–	11 002	–11 002	–
Lämnade koncernbidrag	–	–	–	–	–	–	–47	–	–47
Övriga förmögenhetsförändringar redovisade direkt mot eget kapital	–	5	–	–	5	–	–	–	–
Skatt hänförlig till poster som redovisats direkt mot eget kapital	–	–	–	–	–	–	13	–	13
Överföring kapitalandelsfond	–	157	–157	–	–	–	–	–	–
Årets resultat	–	–	–	–30 126	–30 126	–	–	–29 490	–29 490
Utbetald återbäring	–	–1 703	–	–	–1 703	–	–1 703	–	–1 703
Utgående eget kapital 2008-12-31	8	40 562	607	–30 126	11 051	8	42 562	–29 490	13 080
Ingående eget kapital 2009-01-01	8	40 562	607	–30 126	11 051	8	42 562	–29 490	13 080
Vinstdisposition	–	–30 126	–	30 126	–	–	–29 490	29 490	–
Övriga förmögenhetsförändringar redovisade direkt mot eget kapital	–	84	–	–	84	–	–	–	–
Överföring kapitalandelsfond	–	15	–15	–	–	–	–	–	–
Årets resultat	–	–	–	17 922	17 922	–	–	17 880	17 880
Utbetald återbäring	–	–1 719	–	–	–1 719	–	–1 719	–	–1 719
Utgående eget kapital 2009-12-31	8	8 816	592	17 922	27 338	8	11 353	17 880	29 241

Allt eget kapital klassificeras som bundet.

* Från 1 april 2008 ändrades Finansinspektionens föreskrifter för val av räntesats för att beräkna försäkringstekniska avsättningar (FFFS 2008:6). Beloppsjusteringar på grund av den ändrade föreskriften i livförsäkringsavsättning (not 28) samt avsättning för oreglerade skador (not 29) som var hänförliga till tidigare år har förts direkt mot eget kapital.

Kassaflödesanalys

Mkr	Not	Koncernen		Moderbolaget	
		2009	2008	2009	2008
Årets resultat före skatt		18 817	-29 101	18 607	-28 720
Betald inkomst- och avkastningsskatt		-1 027	-993	-821	-689
Utbetald återbäring från konsolideringsfond		-1 719	-1 703	-1 719	-1 703
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	37	-14 886	37 629	-15 933	32 865
Summa		1 185	5 832	134	1 753
Förändring av övriga rörelsefordringar och skulder					
Placeringstillgångar		149	3 811	200	4 496
Övriga tillgångar		-909	-6 605	116	-2 539
Skulder		-3 627	4 194	-3 595	4 203
Kassaflöde från den löpande verksamheten		-3 202	7 232	-3 145	7 913
Investeringsverksamheten					
Förvärv/försäljning av dotterbolag	38	50	-1 131	50	-1
Aktieägartillskott		-	-	-	-50
Utlåning till koncern- och intressebolag		-	-	25	-1 675
Investering i immateriella tillgångar		-12	-9	-	-
Kassaflöde från investeringsverksamheten		38	-1 140	75	-1 726
Periodens kassaflöde		-3 164	6 092	-3 070	6 187
Likvida medel vid periodens början		8 117	2 025	7 999	1 812
Likvida medel vid periodens slut		4 953	8 117	4 929	7 999
Förändring i likvida medel		-3 164	6 092	-3 070	6 187

Med likvida medel avses tillgodohavanden på bankräkningar samt plusgiro, beloppet redovisas i balansräkningen under kassa och bank.

Noter till de finansiella rapporterna

Innehåll

Not 1	Redovisnings- och värderingsprinciper	18	Not 20	Aktier och andelar	35
Not 2	Risikanalys	23	Not 21	Obligationer och andra räntebärande värdepapper	35
Not 3	Premieinkomst	27	Not 22	Derivat	36
Not 4	Kapitalavkastning, intäkter	27	Not 23	Tillgångar för villkorad återbäring	36
Not 5	Orealiserade vinster på placeringstillgångar.....	28	Not 24	Fondförsäkringstillgångar	36
Not 6	Övriga tekniska intäkter	28	Not 25	Övriga fordringar	36
Not 7	Utbetalda försäkringsersättningar	28	Not 26	Förutbetalda anskaffningskostnader	36
Not 8	Driftskostnader	28	Not 27	Aktiekapital	36
Not 9	Revisionskostnader.....	28	Not 28	Livförsäkringsavsättning	36
Not 10	Anställda, personalkostnader och ledande befattningshavares ersättningar	29	Not 29	Avsättning för oreglerade skador	37
Not 11	Kapitalavkastning, kostnader	31	Not 30	Fondförsäkringsåtagande	37
Not 12	Orealiserade förluster på placeringstillgångar	31	Not 31	Pensioner	38
Not 13	Skatt	31	Not 32	Övriga skulder	39
Not 14	Goodwill	32	Not 33	Poster inom linjen	39
Not 15	Andra immateriella tillgångar	32	Not 34	Tillgångar och skulder per värderingskategori.....	40
Not 16	Byggnader och mark	33	Not 35	Kapitalavkastning, netto, per värderingskategori.....	45
Not 17	Aktier och andelar i koncernföretag	34	Not 36	Återvinningstidpunkter	45
Not 18	Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag	34	Not 37	Tilläggsupplysningar om kassaflöden	46
Not 19	Aktier och andelar i intresseföretag	35	Not 38	Flöden via dotterföretag	46
			Not 39	Upplysningar om transaktioner med närstående m.m.	46

Belopp i Mkr om inget annat anges

NOT 1 REDOVISNINGS- OCH VÄRDERINGSPRINCIPER **Företagsinformation**

Årsredovisningen avges per 31 december 2009 och avser Länsförsäkringar Liv Försäkringsaktiebolag (publ) som är ett icke-vinst-utdelande försäkringsaktiebolag med säte i Stockholm. Adressen är Tegelluddsvägen 21, 106 50 Stockholm. Bolagets organisationsnummer är 516401-6627.

Bolaget har, utöver livförsäkringsrörelsen, en rörelse som utgör skadeförsäkringsrörelse i form av gruppolycksfallsförsäkring. Då denna endast uppgår till mindre än 1 procent av den totala rörelsen och därför är oväsentlig, har bolagets hela rörelse redovisats som livförsäkringsrörelse. Den del som utgör skadeförsäkringsrörelse redovisas i resultatanalysen under benämningen uppsägbar gruppolycksfallsförsäkring. Någon uppdelning av denna gren på tjänstepension har följaktligen ej gjorts.

Normgivning och lag

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med Lagen om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL) samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om årsredovisning i försäkringsföretag (FFFS 2008:26) och Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2.2. Länsförsäkringar Liv tillämpar så kallad lagbegränsad IFRS. Dessa redovisningsprinciper ansluter i högsta möjliga mån till IFRS men gör det inom ramen för svensk lag. Det innebär att föreskrifterna från Finansinspektionen hänvisar med

vissa undantag och begränsningar till, av EU godkända International Financial Reporting Standards (IFRS).

Lagbegränsad IFRS följs från och med 1 januari 2007. De största skillnaderna som uppstår mellan tidigare tillämpade principer och den nya redovisningen enligt lagbegränsad IFRS är klassificering av försäkringsavtal samt kategorisering av finansiella placerings-tillgångar. Med undantag för år 2005 i femårsöversikten är jämförelsetalen omräknade enligt de beskrivna redovisningsprinciperna.

Företagsledningens uppskattningar och bedömningar i de finansiella rapporterna

Upprättandet av redovisning i enlighet med lagbegränsad IFRS kräver att företagsledningen gör uppskattningar och bedömningar samt gör antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av intäkter, kostnader, tillgångar och skulder. Dessa uppskattningar och bedömningar är baserade på historiska erfarenheter och grundar sig på den bästa information som fanns tillgänglig på balansdagen. Det verkliga utfallet kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar. Uppskattningar och antaganden ses över regelbundet.

Viktiga bedömningar vid tillämpning av koncernens redovisningsprinciper

Väsentliga bedömningar vid tillämpning av redovisningsprinciperna har gjorts vid beslut att särredovisa den finansiella kompo-

nenten och försäkringskomponenten för samtliga fondförsäkringsavtal (unbundling) samt vid beslut om klassificering av finansiella tillgångar och skulder. Redovisningsprinciperna nedan definierar närmare vilka bedömningar som gjorts.

Viktiga källor till osäkerhet i uppskattningar

Den mest betydande effekten på de belopp som redovisas i de finansiella rapporterna har de antaganden som används vid beräkningen av de försäkringstekniska avsättningarna. Vid beräkning av livförsäkringsavsättningen görs antaganden om bland annat diskonteringsränta, dödlighet, sjuklighet och omkostnader. Se vidare nedan vid redovisningsprinciper för skulder samt Not 2 Riskanalys.

Vid värdering av finansiella tillgångar för vilka det inte finns något observerbart marknadspris används värderingsmodeller som beskrivs nedan vid redovisningsprinciper för placeringstillgångar. Värderingen bygger på senast kända information vilket normalt innebär värdering kvartalsvis med ett kvartals eftersläpning.

Särskild uppföljning görs vid perioder av stor turbulens.

Vid värdering av förvaltningsfastigheter används kassflödesanalyser som innehåller ett flertal antaganden och bedömningar. De omfattar parametrar som hyres- och kostnadsutveckling, inflation och diskonteringsränta. En förändring i någon av dessa parametrar på grund av förändring i vakansgrad, marknadsvillkor eller liknande påverkar de beräknade kassaflödena och därmed värdet på fastigheterna. Se vidare nedan vid redovisningsprinciper för placeringstillgångar.

Ändrade redovisningsprinciper

Ändringar i IFRS 7 Finansiella instrument: Upplysningar med tillämpning från 1 januari 2009 påverkar Länsförsäkringar Livs finansiella rapportering från och med årsredovisningen för 2009. Ändringen medför huvudsakligen att nya upplysningskrav om finansiella instrument värderade till verkligt värde i rapporten över finansiell ställning. Instrumenten delas upp i tre nivåer beroende på kvaliteten på indata i värderingen. Indelningen i nivåer avgör hur och vilka upplysningar som ska lämnas om instrumenten; där nivå 3 med lägst kvalitet på indata omfattas av mer upplysningskrav än de andra nivåerna. Dessa upplysningskrav har främst påverkat not 34 nedan. Därutöver medför ändringen av IFRS 7 några förändringar avseende upplysningar om likviditetsrisk.

Enligt övergångsbestämmelserna i IFRS 7 behöver under första tillämpningsåret jämförande upplysningar inte lämnas för de upplysningar som krävs av ändringarna. Företaget har valt att frivilligt ändå lämna jämförande information för 2008 även avseende de upplysningar som tillkommit i och med ändringarna. Eftersom ändringarna inte påverkar hur redovisade belopp ska fastställas, har inga justeringar gjorts av belopp i de finansiella rapporterna.

Övriga ändringar av IFRS med tillämpning från och med 2009 har inte haft någon väsentlig effekt på koncernens redovisning.

Nya internationella redovisningsstandarder, ändringar i standarder eller tolkningar av dessa som träder i kraft från och med 2010 tillämpas inte i förtid utan kommer att tillämpas när de börjar gälla. Bedömningen är att inte någon av dessa förändringar kommer att få någon väsentlig påverkan på Länsförsäkringar Livs resultat eller ställning när de nya reglerna börjar tillämpas.

Finansinspektionen beslutade den 18 december 2009 att även onoterade försäkringsföretag ska tillämpa IFRS fullt ut vid upprät-

tande av koncernredovisning från och med 1 januari 2010. Beslutet medför förändringar i bolagets redovisningsprinciper bl a med avseende på avskrivningar på goodwill och redovisning av pensionsskulder. Det är Länsförsäkringar Livs bedömning att övergången till full IFRS inte kommer att få någon väsentlig påverkan på bolagets resultat eller ställning.

Koncernredovisning

Koncernen omfattar moderbolaget och de bolag där Länsförsäkringar Liv direkt eller indirekt innehar mer än hälften av rösterna för samtliga aktier/andelar. Koncernredovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden i enlighet med IFRS 3. Utländska dotterföretags balansräkningar har omräknats till balansdagens valutakurs. Resultaträkningarna har omräknats till årets genomsnittskurs. Den omräkningsdifferens som uppstår har förts direkt till eget kapital.

Som intresseföretag redovisas de företag där ägandet utgör ett led i en varaktig förbindelse samt där moderbolaget utövar ett inflytande över styrningen. Joint ventures är redovisningsmässigt de företag där koncernen har ett gemensamt bestämmande inflytande över den finansiella och driftsmässiga styrningen genom samarbetsavtal med en annan part. I koncernens resultaträkning redovisas andelen i intresseföretagens och joint ventures resultat efter skatt. Intresseföretag och joint ventures redovisas i koncernredovisningen enligt kapitalandelsmetoden.

Koncerninterna fordringar och skulder, intäkter eller kostnader och orealiserade vinster eller förluster som uppkommer från koncerninterna transaktioner elimineras i sin helhet.

Aktieägartillskott och koncernbidrag

Aktieägartillskott förs direkt mot eget kapital hos mottagaren och aktiveras i aktier och andelar hos givaren.

Koncernbidrag redovisas efter ekonomisk innebörd. Det innebär att koncernbidrag som lämnats i syfte att minimera koncernens totala skatt redovisas direkt mot balanserade vinstmedel efter avdrag för deras eventuella skatteeffekt.

Omräkning av utländsk valuta

Funktionell valuta är svenska kronor och de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor.

Tillgångar och skulder i utländsk valuta har omräknats efter balansdagens valutakurser, med undantag för aktier i utländska dotter- och intresseföretag, vilka omräknas till kursen vid investeringsfallet. Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan till den kurs som föreligger på transaktionsdagen.

Försäkringsavtal

Enligt IFRS 4 Försäkringskontrakt, ska försäkringsavtal innehålla en viss mängd försäkringsrisk för att få hanteras som försäkringsavtal i redovisningen. Annars klassificeras de som finansiella avtal. Som försäkringsavtal klassificeras bolagets traditionella livförsäkringar och försäkringskomponenten i de finansiella avtalen. Premier för försäkringsavtal redovisas som premieinkomst när inbetalning sker. Kostnader redovisas när de uppstår, utom rörliga anskaffningskostnader som aktiveras, se vidare förutbetalda anskaffningskostnader. Utbetalda ersättningar redovisas genom att garanterad del kostnadsföres och återbäringsdelen minskar eget kapital.

Finansiella avtal

Försäkringsavtal som innehåller begränsad försäkringsrisk redovisas enligt principerna för finansiella instrument.

Länsförsäkringar Livs bedömning är att vi inom fondförsäkringsrörelsen har såväl kontrakt med signifikant försäkringsrisk som begränsad försäkringsrisk. För att ge en mer relevant information särredovisas den finansiella komponenten och försäkringskomponenten för samtliga fondförsäkringsavtal. Denna metod kallas unbundling.

Premier för den finansiella komponenten redovisas som en insättning i försäkringsrörelsen via balansräkningen. På motsvarande sätt redovisas utbetalningar av försäkringsersättningar för den finansiella komponenten som uttag ur försäkringsrörelsen över balansräkningen. Som intäkt redovisas de avgifter som kunden betalar och som kostnad redovisas koncernens kostnad för försäkringsrisken.

Avtal med diskretionär del

Vissa försäkringskontrakt innehåller både en diskretionär del och en garantidel. Det innebär att försäkringstagaren kan erhålla både en garanterad ersättning och ytterligare ersättning. Länsförsäkringar Liv har bedömt att det finns avtal med diskretionär del inom traditionella livförsäkringar. Dessa avtal redovisas enligt principerna för försäkringsavtal. Den garanterade delen och den diskretionära delen redovisas som eget kapital.

Intäktsredovisning

Försäkringsavtal

Premier för försäkringsavtal redovisas som premieinkomst när inbetalning sker.

Finansiella avtal

Inbetalning hänförliga till den finansiella komponenten i ett finansiellt avtal redovisas som en insättning i försäkringsrörelsen via balansräkningen. Som premieinkomst redovisas de avgifter som kunden betalar för förvaltning av de finansiella avtalen. Avgifterna som debiteras kunderna för förvaltning av finansiella avtal intäktsförs i takt med att bolaget tillhandahåller förvaltningstjänsterna till innehavarna. Tjänsterna tillhandahålls jämnt fördelade under avtalens löptid.

Övriga tekniska intäkter

Här redovisas övriga intäkter i försäkringsrörelsen, såsom förvaltningsersättningar, beståndsöverlåtelse och övrigt.

Skatt

Avkastningsskatt

Avkastningsskatt är inte en skatt på försäkringsföretagets resultat, utan betalas av bolaget för försäkringstagarnas räkning. Skatteobjektet utgörs av värdet på de nettotillgångar som förvaltas för försäkringstagarnas räkning. Den avkastningsskatt som hänförs sig till perioden redovisas i resultaträkningen under aktuell skatt. Avgiftsuttag för avkastningsskatt för finansiella avtal redovisas i förändringen av försäkringstekniska avsättningar för livförsäkring för vilka försäkringstagaren bär risk.

Inkomstskatt

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt.

Inkomstskatter redovisas i resultaträkningen utom då underliggande transaktion redovisas direkt mot eget kapital varvid tillhörande skatteeffekt redovisas i eget kapital.

Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhålls avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen, hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Temporära skillnader beaktas inte för skillnad som uppkommit vid första redovisningen av goodwill och inte heller vid första redovisningen av tillgångar och skulder som inte är rörelseförvärv som vid tidpunkten för transaktionen inte påverkar vare sig redovisat eller skattepliktigt resultat. Vidare beaktas inte heller temporära skillnader hänförliga till andelar i dotter- och intresseföretag som inte förväntas bli återförda inom överskådlig framtid. Värderingen av uppskjuten skatt baserar sig på hur underliggande tillgångar eller skulder förväntas bli realiserade eller reglerade. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen.

Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas.

Immateriella tillgångar

Goodwill

Goodwill beräknas som den del av anskaffningskostnaden för rörelseförvärv som överstiger den förvärvade enhetens identifierbara tillgångar och skulder. Goodwill redovisas som en tillgång. I enlighet med lagbegränsad IFRS görs årlig avskrivning och nyttjandeperioden omprövas varje år. I koncernbalansräkningen redovisas goodwill avseende förvärvet av Länsförsäkringar Fondliv AB den 31 december 1999. Tilläggsköpeskillning som erlagts sedan förvärvet har ökat goodwill. Avskrivning sker över bedömd ekonomisk livslängd som uppgår till 15 år. Den ekonomiska livslängden motiveras av att livförsäkringsverksamhet är mycket långsiktig.

Utveckling

I koncernredovisningen har interna utgifter för systemutveckling aktiverats i balansräkningen. Beroende på respektive systems karaktär bedöms nyttjandeperioden och avskrivningar sker på tre eller fem år från färdigställandet. Värdet på tillgångarna prövas årligen med avseende på nedskrivningsbehov.

Finansiella instrument

Finansiella tillgångar och skulder klassificeras i olika kategorier, utifrån i vilket syfte instrumentet förvärvades. Klassificeringen avgör hur det finansiella instrumentet värderas efter första redovisningstillfället.

1. Finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde, med värdeförändringen i resultaträkningen. Kategorin delas in i två undergrupper:
 - a) finansiella tillgångar och skulder som företaget initialt har valt att placera i denna kategori enligt den så kallade Fair Value Option. Länsförsäkringar Liv har valt att klassificera aktier och andelar, obligationer och räntebärande värdepapper, fondförsäkringstillgångar och fondförsäkringsåtaganden till denna kategori. Bolaget har valt denna klassificering då finansiella instrument utvärderas utifrån sitt verkliga värde och det ger en bättre matchning till livförsäkringstekniska avsättningar som diskonteras med aktuell marknadsränta.
 - b) tillgångar och skulder som klassificeras som att de innehas för handel vilket är derivat både bland tillgångar och skulder.
2. Investeringar som hålles till förfall, värderas till upplupet anskaffningsvärde. Bolaget har inga finansiella instrument i denna kategori.
3. Lånefordringar och kundfordringar, värderas till upplupet anskaffningsvärde.
Till denna kategori klassificeras övriga fordringar, lån, kassa och banktillgodohavanden samt upplupna ränte- och hyresintäkter.
4. Finansiella tillgångar som kan säljas, värderas till verkligt värde. Bolaget har inga finansiella instrument i denna kategori.
5. Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde. Räntebärande och ej räntebärande finansiella skulder som inte är derivat ingår i denna kategori.

Placeringstillgångar

Köp och försäljning av placeringstillgångar redovisas i balansräkningen per affärsdagen. Ej likvidreglerade affärer per balansdagen redovisas som fordran på respektive skuld till motparten under övriga fordringar och skulder.

Realiserade vinster och förluster utgörs av skillnaden mellan anskaffningskostnad och försäljningspris. Orealiserade vinster och förluster är skillnaden mellan anskaffningsvärde och verkligt värde. Vid försäljning återläggs tidigare orealiserade värdeförändringar.

Byggnader och mark

Koncernens byggnader och mark har klassificerats som förvaltningsfastigheter, dvs fastigheter som innehas i syfte att generera hyresinkomster och/eller värdestegring. Fastigheterna värderas individuellt till verkligt värde av extern värderingsman. Värderingarna görs både med användning av ortspriser och fastigheternas kassaflöden. Då värdering sker till verkligt värde, görs ingen avskrivning på fastigheter.

Finansiella tillgångar:

Aktier och andelar

Aktier värderas till verkligt värde. Vid värderingen av finansiella placeringstillgångar används aktuell köpkurs och transaktionskostnader kostnadsföres direkt vid anskaffningstidpunkten

Aktier och andelar i koncernföretag, intresseföretag och joint ventures värderas till det lägsta av anskaffningsvärde och verkligt värde.

Det verkliga värdet i dotterbolaget Länsförsäkringar Fondliv AB utgörs av ett så kallat inbäddat värde. Detta inbäddade värde beräknas utifrån ett nuvärde för framtida vinster med en kalkylräntefot

om 8,0 (7,3) procent från vilket schablonmässig skatt om 26,3 procent avdrages. Det beräknade värdet justeras med värdet av eget kapital samt den uppskattade kostnaden för att hålla solvenskapital (så kallad cost of capital). Vidare minskas värdet med de förutbetalda anskaffningskostnaderna som aktiverats.

Där intresseföretag är handelsbolag har resultatandelen tillförts moderbolagets resultat. I övrigt har redovisning skett efter anskaffningsvärdemetoden i moderbolagets redovisning.

Räntebärande värdepapper

Obligationer och andra räntebärande värdepapper värderas till verkligt värde enligt senaste noterade kurs. Där sådan saknas görs en nuvärdesberäkning med hänsyn till jämförbara värdepappers marknadsräntor på balansdagen. Realisationsresultatet för obligationer och andra räntebärande värdepapper beräknas som skillnaden mellan försäljningsvärde och upplupet anskaffningsvärde. Vid upplupet anskaffningsvärde periodiseras skillnaden mellan anskaffningsvärde och lösenpris över resultaträkningen under resterande löptid. Förändringen av upplupet anskaffningsvärde redovisas netto under ränteintäkter. Orealiserade förändringar är skillnaden mellan verkligt värde och upplupet anskaffningsvärde.

Derivat

Samtliga derivat är värderade till verkligt värde över resultaträkningen.

Lån

Lån som utgör placeringstillgångar värderas till verkligt värde.

Fondförsäkringstillgångar

Köp och försäljning av fondförsäkringstillgångar redovisas i balansräkningen per affärsdagen, det vill säga vid den tidpunkt då de väsentliga riskerna och rättigheterna övergår mellan parterna. Ej likvidreglerade affärer per balansdagen redovisas som fordran på respektive skuld till motparten under övriga fordringar och skulder. Realiserade vinster och förluster utgörs av skillnaden mellan anskaffningskostnad och försäljningspris. Orealiserade vinster och förluster är skillnaden mellan anskaffningsvärde och verkligt värde. Vid försäljning återläggs tidigare orealiserade värdeförändringar. Fondförsäkringstillgången har en direkt koppling till värdet på livförsäkringsavsättningen. Bolaget har inte någon risk i värdeförändringen av tillgångens värde.

Finansiella instrument som inte är noterade på en aktiv marknad

Om marknaden för ett finansiellt instrument inte är aktivt, tar företaget fram det verkliga värdet genom att använda en värderingsteknik. De använda värderingsteknikerna bygger i så hög utsträckning som möjligt på marknadsuppgifter. Värderingstekniker används för derivatinstrument (OTC-derivat). Värderingstekniker för OTC-derivat utörs av anlays av diskonterade kassaflöden. De tillämpade värderingsmodellerna kalibreras så att verkligt värde vid första redovisningen uppgår till transaktionspriset och förändring i verkligt värde redovisas löpande utifrån de förändringar som inträffat i de underliggande marknadsriskparametrarna.

Onoterade aktier utgörs främst av så kallade private equity fonder, dvs andelar av fonder som köper, utvecklar och säljer onoterade

bolag. Värderingsunderlag erhålls från respektive fond och värdering följer riktlinjer från European Private Equity och Venture Capital Association. Värderingen bygger på senast kända information från fondförvaltarna vilket normalt innebär värdering kvartalsvis med ett kvartals eftersläpning.

Nedskrivningar

För de finansiella instrument som ej är värderade till verkligt värde görs vid varje balansdag en översyn om det finns tillgångar vars återvinningsvärde understiger redovisat värde. Om bedömningen är att värdenedgången är betydande eller utdragen görs en nedskrivning. Nedskrivningar kostnadsförs i resultaträkningen.

Förutbetalda anskaffningskostnader

Anskaffningskostnader som har ett klart samband med tecknande av försäkringskontrakt aktiveras som förutbetalda anskaffningskostnader i balansräkningen. Med anskaffningskostnader avses driftskostnader som till exempel provisioner och kostnader för försäljning som direkt är relaterade till anskaffning eller förnyelse av försäkringsavtal. Tillgången testas för nedskrivningsbehov varje år.

Periodisering sker enligt samma mönster som redovisning av intäkter, det vill säga i takt med tillhandahållande av tjänsten.

Leasing

Länsförsäkringar Liv hyr inventarier av sitt moderbolag Länsförsäkringar AB. Avtalen är av begränsad omfattning och redovisas i sin helhet som operationell leasing.

Skulder

Försäkringstekniska avsättningar

Försäkringstekniska avsättningar utgörs av livförsäkringsavsättning samt avsättning för oreglerade skador.

Livförsäkringsavsättning

Livförsäkringsavsättning motsvarar det förväntade kapitalvärdet av bolagets garanterade förpliktelser enligt löpande försäkringsavtal efter avdrag för det förväntade kapitalvärdet av framtida avtalade premiebetalningar. Livförsäkringsavsättningen är beräknad enligt vedertagna aktuariella principer baserade på antaganden om ränta, dödlighet, sjuklighet och omkostnader.

Vid beräkningen av försäkringstekniska avsättningar 2009 har använts ett bruttoränteantagande i enlighet med Finansinspektionens föreskrift FFFS 2008:23 angående val av räntesats för beräkning av försäkringstekniska avsättningar. Räntan på säkerställda obligationer har använts istället för swapräntan, i de fall föreskriften medger denna valmöjlighet.

Hela räntekurvan har tillämpats, vilket innebär att varje framtida transaktion värderas med hänsyn till den räntesats som svarar mot transaktionens duration i förhållande till beräkningstidpunkten.

Antaganden om dödlighet är utformade som en generationsdödlighet och innefattar en trendmässig ökning av förväntad livslängd i förhållande till födelseår. Dessa antaganden baseras på bolagets erfarenhet av dödlighet i det egna beståndet och tillämpas från och med 2009.

Avsättning för oreglerade skador

Avsättningen för oreglerade skador omfattar tre olika balansposter. Dessa är avsättning för sjukräntor, fastställda skador samt icke fastställda skador. Avsättningen för sjukräntor motsvarar kapitalvärdet av bolagets förpliktelser i enlighet med försäkringsavtalet.

Avsättningen för fastställda skador är en avsättning för skador som är anmälda och godkända men ännu ej utbetalda. Häri ingår även förräntningsrörelsen. Avsättning för icke fastställda skador avser ännu inte anmälda skador och har gjorts enligt statistiska metoder utifrån tidigare erfarenhet för respektive produkt. För sjukräntor med fast belopp har det nominella ränteantagandet fastställts utifrån den räntekurva vi använder för livförsäkringsavsättningarna. För indexerade sjukräntor har på motsvarande sätt en realräntekurva använts. Detta gäller numera alla sjukräntor, oavsett om de är tjänstepensionsklassade eller ej.

Avsättningar för vilka livförsäkringstagaren bär risk

Posten består av finansiella skulder där skulden har en direkt koppling till värdet på en finansiell tillgång som koncernen inte har någon risk i värdeförändringen på tillgångens verkliga värde. Avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisken motsvarar inlösenvärdet av de fondandelar som innehas för försäkringstagarnas räkning.

Det finns en produkt "Försäkrad Pension" med moderbolaget Länsförsäkringar Liv som försäkringsgivare. Denna produkt är så sammansatt att delar av den redovisas som villkorad återbäring i resultaträkningen och balansräkningen.

Pensionsplaner

Enligt ett uttalande från Rådet för finansiell rapportering, UFR 3, är åtaganden för ålderspension och familjepension för tjänstemän som tryggas genom en försäkring i Alecta en förmånsbestämd plan som omfattar flera arbetsgivare. Pensionsplanen för ITP ska däremot redovisas som en avgiftsbestämd plan då det ännu inte är möjligt att få tillgång till sådan information som gör det möjligt att redovisa denna plan som förmånsbestämd. Försäkringsbranschens FTP fungerar på samma sätt som ITP och därför redovisas planen som avgiftsbestämd. Pensionsåtaganden enligt FTP tryggas genom försäkringar i Försäkringsbranschens Pensionskassa och SPP Liv.

Avsättning för förtida uttag enligt pensionsavtalet

Enligt Pensionsavtal för försäkringsbranschen 2006 kan personer födda 1955 eller tidigare frivilligt gå i pension från 62 års ålder. Avsättningen är aktuariellt beräknad enligt de försäkringstekniska riktlinjer och beräkningsgrunder som tillämpas för individuellt utfärdad livförsäkring. Beräkningarna utgår från en sammanställning avseende ålder och årlig pension beräknad som ett genomsnitt per åldersgrupp. En sannolikhetsbedömning har gjorts att 20 procent kommer att utnyttja möjligheten till förtida uttag.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen är upprättad i enlighet med IAS 7. Analysen redovisas enligt den indirekta metoden.

NOT 2 RISKANALYS

Risker, riskhantering och riskkontroll

Risker

Länsförsäkringar Liv bedriver livförsäkrings- och fondförsäkringsrörelse.

Koncernen erbjuder pensionssparande och riskförsäkring i olika former. De finansiella produkter och tjänster som Länsförsäkringar Liv erbjuder innebär i sig risktagande. Eftersom Länsförsäkringar Liv bedrivs enligt ömsesidiga principer bärs bolagets risker av försäkringstagarna.

Ett av de viktigaste målen för koncernen är att säkerställa att Länsförsäkringar Liv med god marginal kan infria sina garanterade åtaganden till kunderna. Samtidigt är ett lika viktigt mål att leverera en så god avkastning som möjligt. Mest kritiska är således de risker som kan bidra till att bolaget blir insolvent så att åtagandena mot försäkringstagarna inte kan infrias och de risker som äventyrar en god avkastning. Dessa risker utgörs i huvudsak av livförsäkringsrisker och marknadsrisker. I verksamheten används en rad verktyg för att värdera och styra dessa risker till önskad nivå. Bolagets riskkategorier beskrivs närmare nedan.

Länsförsäkringar Livs viktigaste styrning av risk är således att se till att bolaget med god marginal kan fullgöra åtagandena gentemot försäkringstagarna och att till en optimerad risknivå erbjuda så god avkastning som möjligt.

Riskhantering och kontroll

Riskhanteringsprocessen

Länsförsäkringar Liv eftersträvar en företagsövergripande riskhanteringsprocess där riskbedömningen utgör grunden. Med risk avses i detta sammanhang mer precist en intern eller extern händelse som kan påverka verksamhetens förverkligande av en strategi eller möjligheten att uppnå sina mål. En händelse eller osäkerhet med negativ inverkan representerar risk. Genom riskbedömningen identifieras och analyseras relevanta risker som skulle kunna utgöra ett hot mot att Länsförsäkringar Liv uppnår sina mål. Riskbedömningen utgör sedan basen för att bestämma hur Länsförsäkringar Liv ska hantera och kontrollera dessa risker.

Enkelt uttryckt är det mest väsentliga i hanteringen av koncernens risker att de analyseras och tas medvetet utifrån hur mycket risk bolaget är beredd att acceptera.

Näringsrättslig reglering för hantering av risker i försäkringsbolag

Primärt återfinns de rättsliga krav som ställs på Länsförsäkringar Livs hantering och kontroll av risker i de näringsrättsliga författningar som rör försäkringsrörelse, främst reglerna i försäkringsrörelselagen (1982:713). De viktigaste bestämmelserna avser bland annat kraven på hur försäkringsbolagens premier bestäms samt beräkning av försäkringstekniska avsättningar, fördelning av återbäring, placerings- och solvensregler. Finansinspektionen meddelar närmare föreskrifter för försäkringsbolagen inom dessa områden.

Inspektionen har också utfärdat allmänna råd (FFFS 2005:1) om att finansiella företag ska ha en särskild riskfunktion som ansvarar för samordningen av företagets riskhanteringsprocess. De allmänna råden innehåller också information om hur en sådan funktion bör vara utformad.

Länsförsäkringar Livs riskorganisation

Länsförsäkringar Liv koncernens respektive styrelser ansvarar för att hanteringen av risker och uppföljningen av bolagens risker är tillfredsställande. Styrelserna fastställer utifrån gällande regler ramarna för bolagens riskhantering och riskkontroll genom interna regler i olika styrande dokument. Även respektive bolags verkställande direktör beslutar inom vissa områden styrande dokument. Viktiga styrande dokument som reglerar ovanstående riskområden är bland annat Länsförsäkringar Livs försäkringstekniska riktlinjer, riskprövningsinstruktion, instruktion avseende reservsättning, återförsäkringspolicy, konsolideringspolicy och placeringsriktlinjer.

Den löpande hanteringen och uppföljningen av skilda risker ska primärt utföras i den operativa verksamheten, inom de ramar som fastställts av styrelsen och som följer av de styrande dokument som nämnts ovan. Varje avdelning inom Länsförsäkringar Liv ansvarar för att förebygga, identifiera, analysera, hantera, kontrollera och följa upp risker inom sitt ansvarsområde. Risker i Länsförsäkringar Livs placeringstillgångar (marknadsrisker) hanteras av den koncerngemensamma enheten Kapital. Försäkringsriskerna hanteras i enlighet med det riskprövningsregelverk som tillämpas av Länsförsäkringar Liv.

För den sekundära riskkontrollen ansvarar en funktion som är fristående från den operativa verksamheten. Funktionen är en gemensam funktion för regelefterlevnad och riskkontroll och benämns Länsförsäkringar Livs Riskkontroll och Compliancefunktion. Funktionen ansvarar för den samlade analysen och rapporteringen av verksamhetens risker. I funktionens uppgifter ingår att identifiera, analysera, bedöma, kontrollera och följa upp Länsförsäkringar Livs mest kritiska risker. Funktionen genomför årligen en riskanalys i verksamheten. De mest kritiska verksamhetsriskerna bedöms och funktionen tar, i samarbete med verksamheten, fram en åtgärdsplan för hantering av dessa risker. Varje enhet inom Länsförsäkringar Liv deltar i den årliga riskanalysen.

Kapitalförvaltningsenheten rapporterar löpande om marknadsrisker till riskmanagementfunktionen och aktuariefunktionen rapporterar löpande om verksamhetens livförsäkringsrisker och solvens till funktionen.

Ett viktigt ansvarsområde för Länsförsäkringar Livs Riskkontroll och Compliancefunktion är att genom rapportering hålla respektive bolags verkställande direktör och styrelse kontinuerligt informerade om bolagens samlade risksituation.

Ytterst är det Länsförsäkringar Livs internrevision som på styrelsens uppdrag enligt beslutad granskningsplan granskar och utvärderar bolagens interna styrning och kontroll, det vill säga följer upp att verksamheten bedrivs enligt gällande regelverk och inom de ramar som respektive styrelse har beslutat.

Särskilt om riskorganisationen i

Länsförsäkringar Livs kapitalförvaltning

När det gäller kapitalförvaltningsprocessen sker uppföljning av risker av enheter skilda från de enheter som tar förvaltningsbeslut. Inom kapitalförvaltningsenheten hanteras uppföljning och rapportering av bland annat realiserade risker, allokering och avkastning.

De externa förvaltare som anförtrots förvaltningen av Länsförsäkringar Livs tillgångar har egna Compliancefunktioner som bland

annat ansvarar för att bevaka att förvaltaren följer Länsförsäkringar Livs placeringsriktlinjer.

Länsförsäkringar Liv har genom avtal lämnat i uppdrag till Länsförsäkringar ABs Compliancefunktion att ansvara för kontrollen och uppföljningen av regelefterlevnaden i fråga om kapitalförvaltningen av Länsförsäkringar Livs tillgångar. Externa förvaltare ska rapportera överträdelser till både Länsförsäkringar AB:s Compliancefunktion och kapitalförvaltningsenheten. Länsförsäkringar AB:s Compliancefunktion ska i sin tur löpande rapportera till Länsförsäkringar Livs Riskkontroll och Compliancefunktion.

Analysverktyg i riskhanteringsprocessen

Ett viktigt redskap för kontroll, styrning och uppföljning är ALM-analys (Asset Liability Model/Management). I analysen studeras livbolagets skuld till försäkringstagarna och de tillgångar som finns. Risker och osäkerheter identifieras och konsekvenser av olika tänkbara händelser testas. Förenklat uttryckt används modellen för att studera avvägningen mellan risken att inte kunna infria sina åtaganden och målet att ge en god avkastning. Den syftar till att få fram en optimal risknivå i portföljen som både ger en konkurrenskraftig avkastning och samtidigt matchar de utfästelser som livbolaget har gett försäkringstagarna. Den används således för matchning av tillgångar och skulder med kassaflöden, så att bolaget vid varje tillfälle kan infria sina åtaganden. ALM-analysen utvecklas kontinuerligt för att möta både interna och externa krav.

Länsförsäkringar Livs kapitalbas översteg med god marginal den lagstadgade erforderliga kapitalbasen per den 31 december 2009.

Solvens II syftar bland annat till att stärka sambandet mellan solvenskraven och riskerna för försäkringsföretaget, ge ökad säkerhet åt försäkringstagarna samt bidra till en stabil och effektiv försäkringsmarknad inom EU. Solvens II betonar vikten av en mer riskbaserad ansats för regleringen av försäkringsbolag. Regler moderniseras bland annat för hur försäkringstekniska avsättningar ska beräknas, hur tillgångar får placeras, hur stor kapitalbuffert försäkringsbolaget ska ha och vilka krav som ställs på hur företagets risker styrs och kontrolleras.

Länsförsäkringar AB med dotterbolag har deltagit i förberedelserna för Solvens II i flera år. Efter att behov av åtgärder gicks igenom i en förstudie under år 2008 har ett projekt bedrivits med Solvens II-förberedelser sedan början av år 2009. Projektet växer i omfång under år 2010. Alltfler medarbetare involveras i förberedelserna.

I styrgruppen för projektet ingår ledande representanter för affärsverksamheten och VD-staben eftersom de nya reglerna förväntas ha en inverkan på hur verksamheten styrs och följs upp.

Länsförsäkringar Livs risker

I följande avsnitt beskrivs Länsförsäkringar Livs risker och hur de hanteras, kontrolleras och styrs. I beskrivningen lämnas uppgifter om storleken på exponeringen för risk. Indelningen av riskkategorier är gjord utifrån EU:s förslag om Solvens II.

Flera riskkategorier har sammansatta risker med följdverkningar som skär rakt igenom hela företaget. Flera av de mest kritiska riskerna skulle om de inte begränsas kunna påverka måluppfyllelsen inom många av verksamhetens områden. Operativ risk är ett exempel på risk som kan uppstå inom de flesta av Länsförsäkringar Livs verksamhetsområden. Riskerna delas in enligt beskrivningen nedan.

Livförsäkringsrisk

Livförsäkringsrisker är de risker som uppstår i och med åtaganden att försäkra enskilda personers liv och hälsa. Dessa kan delas in i livsfallrisk, dödsfallrisk och sjukfallrisk. Livsfallrisken består i att den genomsnittliga livslängden i beståndet ökar mer än vad som antagits och dödsfallriskerna består i att dödligheten bland de försäkrade blir högre än den antagna. Sjukfallrisk är att sjukligheten ökar bland de försäkrade mer än vad som antagits.

Utöver de rena försäkringsriskerna tillkommer omkostnadsrisk. Omkostnadsrisk är risken för att de vid beräkningen antagna kostnaderna inte täcker de faktiska kostnaderna bolagen har för att bedriva verksamheten. Länsförsäkringar Liv följer löpande upp utvecklingen av omkostnadsantagandena i förhållande till de verkliga kostnaderna på produktnivå och på totalnivå. Annullationsrisk är risken att premieannullation och återköp blir högre än vad som förväntas. Denna risk påverkar framför allt omkostnadsrisken i och med att förhöjda annullationer leder till lägre försäkringsintäkter och därmed också försämrade möjligheter att täcka bolagets faktiska driftskostnader.

Ovanstående risker skulle om de inte begränsas kunna leda till att de försäkringstekniska avsättningarna inte räcker till för att infria Länsförsäkringar Livs garanterade åtaganden. De försäkringstekniska avsättningarna motsvarar bolagets garanterade åtaganden och beräknas per försäkringsavtal efter antaganden om död-

INDELNING AV RISK

Följande indelning av risker används inom Länsförsäkringar Liv

Livförsäkringsrisk Livsfallrisk Dödsfallrisk Sjukfallrisk Omkostnadsrisk Övriga livförsäkringsrisker	Marknadsrisk Ränterisk Aktierisk Fastighetsrisk Kreditspreadrisk Valutarisk	Motpartsrisk Återförsäkringsgivare Motparter i finansiella derivat Övrig motpartsrisk	Operativ risk	Strategisk risk	Koncentrationsrisk	Likviditetsrisk inklusive finansieringsrisk
--	---	---	----------------------	------------------------	---------------------------	--

lighet, ränta, sjuklighet, sannolikhet för tillfrisknande och omkostnader. Dessa antaganden ska sättas enligt regelverk som syftar till att bolaget alltid ska kunna fullfölja sina åtaganden. För tjänstepensioner ska antagandena väljas enligt akksamhetsprincipen, medan för övriga produkter gäller att antagandena vart och ett ska vara betryggande. Livslängden i Sverige ökar successivt över tiden, vilket innebär mindre behov av avsättningar för försäkringar med övervägande dödsfallsrisk, det vill säga där man har försäkrat sig mot för tidig död. Å andra sidan medför detta ett ökande behov av avsättningar för de försäkringstagare där livsfallsrisken överväger.

Livförsäkringsriskerna begränsas genom det riskprövningsregelverk som Länsförsäkringar Liv tillämpar. Vid riskbedömningen tas hänsyn till främst kostnaden vid eventuellt försäkringsfall, den försäkrades ålder, anställningsförhållande, ekonomisk prövning och hälsotillstånd. I vissa fall kan även medicinsk hälsoprövning förekomma. Vid skadereglering sker regelmässigt kontroll av lämnade uppgifter.

Livförsäkringsriskerna begränsas även genom återförsäkring. Länsförsäkringar Liv har återförsäkrat alla liv- och sjukrisiker.

Nedanstående tabell utvisar känsligheten av rimligt sannolika förändringar i några centrala aktuariella antaganden.

Antagande 2009	Förändring i antagande %	Förändring i avsättning Mkr
Före återförsäkring		
Dödlighet	-20% / +20%	+2 000 / -1 600
Sjuklighet	+50%	+600
Kostnadsprocent	+10%	+1 600
Diskonteringsränta	-0,5% enheter	+6 400

Marknadsrisk

Marknadsrisk är risken för att verkligt värde på eller framtida kassaflöden från ett finansiellt instrument eller fastighet varierar på grund av förändringar i marknadspriser.

I förvaltningen av Länsförsäkringar Livs tillgångar görs bedömningar av dels möjligheter till god avkastning, dels risknivå både vad gäller att skapa placeringsstrategier och för mer operativa placeringsbeslut. De huvudsakliga tillgångsklasserna i portföljförvaltningen är aktier, räntebärande värdepapper, alternativa investeringar och fastigheter.

För att ta reda på hur stor risk som kan tas i förvaltningen görs en ALM-analys. I analysen studeras livbolagets skuld till försäkringstagarna samt de tillgångar som finns. Risker och osäkerheter identifieras och konsekvenser av olika tänkbara och mer osannolika händelser testas. Syftet är att få fram en optimal risknivå med en hög och konkurrenskraftig avkastning. Den långsiktiga tillgångsfördelningen sammanfattas i en så kallad referensportfölj. Den talar i procent om fördelningen mellan aktier och räntor samt andra typer av tillgångar som Private Equity (onoterade företag) och fastigheter. Ibland är det inte möjligt, eller mest effektivt, att placera utifrån referensportföljen. Det kan bero på risker i balansräkningen och på de finansiella marknaderna. I dessa fall används en så kallad normalportfölj.

En normalportfölj definieras som utgångspunkt för hur placeringarna ska fördelas på tillgångsklasser och regioner. Underlag för beslut om normalportfölj och för kortsiktiga placeringsbeslut tas fram. Analyser genomförs kontinuerligt av förväntad framtida avkastning och risk för de tillgångsklasser som kan ingå i placeringsportföljerna.

Marknadsriskerna i kapitalförvaltningen styrs genom beslut i Länsförsäkringar Livs styrelse om normalportfölj och i vilken utsträckning den faktiska portföljen får avvika från normalportföljen. Styrelsen tar därmed ställning till dels vilken risknivå som ska gälla för placeringsverksamheten, dels vilken frihet som ges för den operativa förvaltningsorganisationen att söka höja avkastningen genom att avvika från normalportföljen.

Förändringar i räntesatser, valutakurser, aktiekurser och råvarupriser samt förändringar i deras respektive volatilitet påverkar marknadsvärdena för finansiella tillgångar och skulder.

Derivatinstrument används i ökande utsträckning i förvaltningen av placeringstillgångarna i syfte att effektivisera förvaltningen samt att nå önskad riskprofil.

Nedanstående tabell åskådliggör känsligheten i marknadsriskerna.

Känslighetsanalys	Inverkan på resultat före skatt
Ränterisk ¹⁾	1% högre räntenivå 78
Aktierisk	10% lägre aktiekurser -6 157
Fastighetsrisk	10% lägre marknadsvärde -140
Kreditspreadrisk	1% ökad kreditspread -716
Valutarisk	10% svagare krona -415

¹⁾ Här avses endast förändring av tillgångar och skulder. Se tabellen i avsnittet om livförsäkringsrisker för ränterisk i försäkringstekniska avsättningar.

Marknadsrisk i Länsförsäkringar Fondliv

Fondförsäkring innebär att kunden själv väljer placeringsinriktning och risknivå. Kundens sparande placeras således i Länsförsäkringar Fondliv i en eller flera fonder som kunden valt. Eftersom kunden står för risken för dessa tillgångar finns det i princip ingen marknadsrisk i bolaget. För tillgångarna som motsvarar avsättningar för oreglerade skador finns det däremot en marknadsrisk. Risken som finns i fondförsäkringstillgångar består främst i att fonderna sjunker i värde och därmed minskar intäkterna som baseras på fondvärdet.

Ränterisk

I försäkringsföretagets fall utgör ränterisken den övervägande marknadsrisken. Ränterisk finns även inbyggd i försäkringsskulderna.

Ränterisk är risken att nettovärdet av tillgångar, skulder och försäkringstekniska åtaganden minskar på grund av ändrade marknadsräntor. Den önskade ränterisken beskrivs och beslutas i ett önskat mål för durationen med ett rebalanseringsintervall. Derivatinstrument som exempelvis ränteswapkontrakt används för att hantera ränterisken.

Nedanstående tabell visar exponeringen för ändrade marknadsräntor genom räntebindningstider för fastförräntande tillgångar och skulder netto:

Räntebindingstider för fastförräntade tillgångar minus skulder, netto (inkl derivat), 2009-12-31

	Mindre än 1 år	1–5 år	5–10 år	Mer än 10 år	Totalt
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	2 121	12 359	4 310	3 059	21 849
Derivat	129 902	–10 045	–6 418	–2 147	111 292
Fastförräntade tillgångar minus fastförräntade skulder	132 023	2 314	–2 108	912	133 141

Länsförsäkringar Liv är också exponerat för ränterisk i livförsäkringsverksamheten, genom att försäkringstagarna enligt många livförsäkringsavtal är berättigade till en garanterad ränta samt att de livförsäkringstekniska avsättningarna diskonteras med en aktuell marknadsränta. Detta innebär att såväl företagets räntebärande tillgångar som försäkringstekniska avsättningar påverkas av förändringar i marknadsräntan.

Normalt sett är en räntenedgång ogynnsamt för Länsförsäkringar Liv, eftersom bolagets skulder ökar mer än tillgångarna. Efter införandet av tjänstepensionsdirektivet har livförsäkringsavsättningarna blivit betydligt räntekänsligare, eftersom avsättningen för tjänstepensionsförsäkringar ska väljas enligt aktsamma principer och nu är beroende av marknadsräntornas löpande utveckling.

Aktierisk

Aktierisk är risken att värdet av tillgångar minskar på grund av fallande aktiekurser. Risken beskrivs och beslutas i en normalportfölj med exponering per region med ett rebalanseringsintervall. Inom vissa valda regioner sker sedan placering med ett flertal förvaltare för att minska förvaltarrisken på en enskild region. För de regioner/marknader som inte blir föremål för investering via flera förvaltare, sker investering i önskat marknadsindex.

Fastighetsrisk

Fastighetsrisk är risken att värdet av tillgångar minskar på grund av fallande fastighetspriser. Fastighetspriserna är en effekt av antaganden om gällande avkastningskrav samt hyresnivåer. Antaganden om avkastningskrav följer normalt gällande ränteantaganden.

Kreditspreadrisk

Kreditspreadrisk är risken att värdet av tillgångar minskar på grund av ökande differens mellan marknadsräntor på obligationer med kreditrisk och statspapper.

Kreditspreadrisken hanteras i de styrande dokument som anger godkända exponeringar per motpart. Motparten ska ha en kreditvärdering, rating, som anses tillräcklig. Beslut om hur stor del av obligationsportföljen som ska utgöras av obligationer med kreditrisk fattas mot bakgrund av rådande marknadsförutsättningar.

Obligationsplaceringar fördelade på ratingklasser, 2009- 12-31

AAA – svenska staten	2 784
AAA – andra statspapper än svenska statens	549
AAA – övriga	2 993
AA	5 556
A	7 252
BBB eller lägre	3 265

Valutarisk

Valutarisken är risken att nettovärdet av tillgångar, skulder och försäkringstekniska åtaganden minskar på grund av ändrade valutakurser.

Beslut om storleken på valutaexponering fattas mot bakgrund av rådande marknadsförutsättningar.

Nettoexponering i utländsk valuta

Valuta	Lokal valuta i tusentals enheter	Motvärde i Mkr
EUR	– 441	–4 513
USD	– 419	– 2 988
JPY	–10 852 846	– 832
SGD	163 315	831
KRW	145 749 728	894
Övriga valutor		2 457
Totalt		– 4 151

Den totala valutaexponeringen netto uppgick den 31 december 2009 till 4,0 procent av totala placeringstillgångar.

Motpartsrisk

Med motpartsrisk avses risken att motparter inte fullgör sina åtaganden och att eventuella säkerheter inte täcker fordran. Länsförsäkringar Livs exponering för motpartsrisker uppstår främst genom användning av finansiella derivat.

Motpartsrisker i finansiella derivat hanteras genom regler om godkänd exponering per motpart. Storleken på tillåten exponering beror av motpartens rating. Exponeringarna begränsas genom ISDA-avtal (nettningsavtal) samt tillhörande avtal kring ställande av säkerheter vid vissa uppnådda motpartsexponeringar.

Motpartsrisker i finansiella derivat fördelade på ratingkategorier, 2009-12-31**Beräknade med utgångspunkt i derivatens marknadsvärde**

AA	222 125
A	321 944

Operativ risk

Operativa risker är risker för förluster till följd av att interna processer och rutiner är felaktiga eller inte ändamålsenliga, mänskliga fel, felaktiga system eller externa händelser. Operativa risker inkluderar de risker som kan uppkomma i verksamheten till följd av bristande regelefterlevnad.

Länsförsäkringar Livs funktion för Riskkontroll och Compliance identifierar, följer upp och rapporterar operativa risker som uppkommer till följd av bristande regelefterlevnad. Funktionen rapporterar både till de verkställande direktörerna och Länsförsäkringar Livs styrelser.

Det finns ett gemensamt systemstöd för rapportering av incidenter och uppskattning av kostnaderna för incidenter i Länsförsäkringar-koncernen.

Strategisk risk

Strategiska risker innebär att Länsförsäkringar Livs strategi skulle vara felaktig eller olämplig givet marknadsförutsättningarna eller tillgängliga resurser. Riskerna hanteras på lednings- och styrelsenivå genom analyser och beslut dels inför strategiska vägval om inriktningen av verksamheten, dels i den årliga affärsplaneringsprocessen och då utvecklingen på marknaden så kräver.

Koncentration av försäkringsrisk

Länsförsäkringar Liv riktar sig i huvudsak till privatpersoner, anställda, egenföretagare i små och medelstora företag. Samtliga 24 länsförsäkringsbolag förmedlar bolagets produkter och därigenom uppnås en geografisk fördelning över hela landet. Därmed har Länsförsäkringar Liv en god spridning av försäkringsrisker. Länsförsäkringar Liv har tecknat en katastrofåterförsäkring för att ytterligare begränsa riskerna. Försäkringen är tecknad så att bestämmelserna om maximalt självbehåll i de försäkringstekniska riktlinjerna med god marginal uppfylls.

Likviditetsrisk

Likviditetsrisk är risken för att egna åtaganden inte kan fullgöras på grund av brist på likvida medel. Detta innebär att åtagandena inte kan fullgöras utan upplåning eller avyttring av finansiellt instrument till en avsevärd merkostnad.

Likviditetsrisken minimeras genom att en övervägande del av placeringarna görs i värdepapper med hög likviditet noterade på väl etablerade börser. För att ytterligare begränsa likviditetsriskerna finns det i förvaltningsavtalen beskrivet hur placeringar får ske i onoterade tillgångar. Ibland görs placeringar medvetet i mindre likvida och onoterade tillgångar för att på så sätt nå en högre avkastning.

Nedanstående tabell åskådliggör diskonterat nettokassautflöde avseende försäkringstekniska avsättningar per årsintervall.

Duration, år	Andel av kassaflödet, %
0-5	18,9
5-10	17,9
10-15	16,4
15-20	15,0
20-30	20,9
30-	10,9

NOT 3 PREMIEINKOMST

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
Premieinkomsten brutto före avgiven återförsäkring fördelar sig enligt följande i livförsäkringsrörelsen				
Direkt livförsäkring	5 913	5 660	5 891	5 636
Direkt sjuk- och olycksfallsförsäkring	146	141	146	141
Mottagen återförsäkring	130	124	130	124
Premieavgifter avseende finansiella avtal	318	311	–	–
Summa	6 507	6 236	6 167	5 901

Premieinkomst brutto för direkt livförsäkring fördelar sig på följande kategorier

Premier för individuell livförsäkring	1 768	2 017	1 749	1 997
Gruppförsäkringspremier	4 145	3 643	4 142	3 639
Summa	5 913	5 660	5 891	5 636
Periodiska premier	5 259	5 126	5 237	5 102
Engångspremier	654	534	654	534
Summa	5 913	5 660	5 891	5 636
Premier för ej återbäringsberättigade avtal	873	833	873	833
Premier för återbäringsberättigade avtal	5 018	4 803	5 018	4 803
Premier för vilka försäkringstagaren bär risk	22	24	–	–
Summa	5 913	5 660	5 891	5 636

Samtliga premier avser försäkring i Sverige.

NOT 4 KAPITALAVKASTNING, INTÄKTER

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
Hysesintäkter	434	433	101	97
Erhållna utdelningar utanför koncernen	1 718	2 079	520	1 342
Erhållna utdelningar från intresseföretag	–	–	52	–
Summa utdelningar	1 718	2 079	572	1 342
Ränteintäkter				
Obligationer och räntebärande värdepapper	1 603	2 068	1 603	2 063
Ränteintäkter från koncernföretag	127	–	188	185
Övriga ränteintäkter	248	881	247	867
Summa ränteintäkter	1 978	2 949	2 038	3 115
Valutakursvinster, netto	378	323	379	320
Realisationsvinster, netto				
Byggnader och mark	5	–	–	–
Aktier och andelar	168	0	218	–
Obligationer och räntebärande värdepapper	4 968	1 796	4 968	1 796
Summa realisationsvinster	5 141	1 796	5 186	1 796
Kapitalavkastning, intäkter	9 649	7 581	8 276	6 671

NOT 5 OREALISERADE VINSTER PÅ PLACERINGSTILLGÅNGAR

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
Byggnader och mark	151	-77	-	35
Räntebärande värdepapper emitterade av och lån till koncernföretag	44	-	44	-
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 298	1 937	1 298	1 936
Aktier och andelar	2 866	-	2 881	-
Derivat	-	4 149	-	4 149
Övrigt	33	-	33	-
Summa	4 392	6 009	4 256	6 120

NOT 6 ÖVRIGA TEKNISKA INTÄKTER

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
Riskintäkter	21	17	-	-
Förvaltningsersättning	263	269	-	-
Övrigt	3	2	-	-
Summa	287	288	-	-

NOT 7 UTBETALDA FÖRSÄKRINGSERSÄTTNINGAR FÖRE AVGIVEN ÅTERFÖRSÄKRING

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
Ersättningar	-3 947	-3 492	-3 924	-3 468
Annullationer och återköp	-616	-902	-616	-902
Skaderegleringskostnader	-10	-13	-8	-11
Summa	-4 573	-4 407	-4 548	-4 381

NOT 8 DRIFTKOSTNADER

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
Funktionsindelade driftskostnader i livförsäkringsrörelsen				
Anskaffning	-1 059	-1 139	-662	-680
Förändring i posten förutbetalda anskaffningskostnader	-87	-79	-82	-89
Administrationskostnader	-704	-710	-555	-455
Provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring	310	287	310	286
Summa	-1 540	-1 641	-989	-938
Varav inköp från Länsförsäkringar AB-koncernen	-539	-423	-539	-423
Totala beloppet för provisioner för direkt försäkring	-825	-843	-457	-466
Totala beloppet av utgifter för forskning och utveckling som kostnadsförts	-361	-302	-281	-209

Summan av posterna anskaffning och förändring i posten förutbetalda anskaffningskostnader utgörs av posten anskaffning nedan. Summan av posterna administrationskostnader och provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring utgörs av posten administration.

De totala kostnaderna består av följande delar

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
Anskaffning	-1 146	-1 218	-744	-769
Skadereglering	-10	-13	-8	-11
Administration	-394	-423	-245	-169
Finansförvaltning	-71	-97	-71	-97
Fastighetsförvaltning	-30	-32	-3	-2
Summa	-1 651	-1 783	-1 071	-1 048

Kostnaderna för anskaffning och administration redovisas i resultaträkningen under driftskostnader, kostnaderna för skadereglering redovisas under försäkringsersättningar i not 7, kostnaderna för finansförvaltningen redovisas i not 11 under kapitalförvaltningskostnader, och kostnaderna för fastighetsförvaltning redovisas som direkta kostnader för fastigheter i not 16.

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
De totala kostnaderna fördelar sig enligt nedan				
Personalkostnader m m	-124	-258	-124	-258
Lokalkostnader m m	-14	-22	-14	-22
Avskrivningar m m	-425	-454	-243	-263
Övrigt	-1 088	-1 049	-690	-505
Summa	-1 651	-1 783	-1 071	-1 048

NOT 9 REVISIONSKOSTNADER

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2009-12-31	2008-12-31	2009-12-31	2008-12-31
KPMG AB				
Revisionsuppdrag	2	2	2	1
Andra uppdrag	-	3	-	3
Summa	2	5	2	4

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på bolagets revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som förädlas av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförandet av sådana övriga arbetsuppgifter. Allt annat är andra uppdrag.

NOT 10 ANSTÄLLDA, PERSONALKOSTNADER OCH LEDANDE BEFATTNINGSHAVARES ERSÄTTNINGAR**Koncernen och moderbolaget**

Medelantal anställda, Sverige	2009	2008
Sverige		
Män	42	67
Kvinnor	88	136
Totalt antal anställda	130	203

Löner och andra ersättningar samt sociala kostnader, Mkr

Löner och ersättningar	56	117
varav rörlig ersättning	1	1
Sociala kostnader	43	116
varav pensionskostnader	21	64
Summa	99	233

Styrelse och ledande befattningshavare, 16 (21)

Löner och ersättningar	11	5
varav lön till vd	2	3
varav rörlig ersättning till vd	0	0
Sociala kostnader	7	2
varav pensionskostnader	3	1
Summa	18	7

Totalt löner, ersättningar och sociala kostnader, Mkr

Löner och ersättningar	67	122
varav rörlig ersättning	1	1
Sociala kostnader	50	119
varav pensionskostnader	24	65
Summa	117	241

Rörlig ersättning

Rörlig ersättning kan utgå till samtliga medarbetare och chefer. En grundförutsättning för utfall av rörlig ersättning är att Länsförsäkringar AB- koncernen visar positivt resultat före bokslutsdispositioner och skatt. Hälften av ersättningen baseras på att de gemensamma målen i Länsförsäkringar AB- koncernens affärsplan överträffas och den andra hälften på i vilken grad de individuella målen i målkontraktet uppnås. För chefer på nivå 1 och 2 är maximalt belopp två månadslöner och för chefer på nivå 3 och 4 kan maximalt en månadslön utfalla. Belopp som kan utfalla för medarbetare är om förutsättningarna uppfylls maximerat till 12 000 kronor.

Kostnader för avveckling av personal i samband med omorganisation

För 2008 ingår i ovanstående belopp för löner, ersättningar och sociala kostnader, kostnader för avveckling av personal i samband med omorganisation med 13 Mkr avseende lön och 50 Mkr avseende sociala kostnader varav 36 Mkr utgör pensionskostnader. Motsvarande kostnader finns inte 2009.

Sjukfrånvaro	2009	2008
Totalt av sammanlagd arbetstid	2%	4%
Totalt av sammanlagd arbetstid män	2%	4%
Totalt av sammanlagd arbetstid kvinnor	2%	4%
Frånvaro för anställda i åldern 29 år eller yngre	4%	2%
Frånvaro för anställda i åldrarna 30–49 år	2%	2%
Frånvaro för anställda i åldern 50 år eller äldre	3%	7%
Andel av frånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer	32%	52%

Ersättningar till styrelsen

Till styrelsens ordförande och ledamöter utgår arvode enligt bolagsstämans beslut. Arbetstagarrepresentanter erhåller inte styrelsearvode.

Ersättningar till ledande befattningshavare

Till styrelsens ordförande och ledamöter utgår arvode enligt bolagsstämans beslut.

Arbetstagarrepresentanter erhåller inget styrelsearvode.

Ersättning till verkställande direktören och andra ledande befattningshavare utgörs av grundlön, rörlig ersättning, övriga förmåner samt pensionskostnad. Med andra ledande befattningshavare avses de sju personer som tillsammans med verkställande direktören utgör företagsledning. Rörlig ersättning är maximerad till fyra månadslöner för verkställande direktör och till en till två månadslöner för andra ledande befattningshavare. Pensionsförmåner samt övriga förmåner till verkställande direktören och andra ledande befattningshavare ingår som en del av den totala ersättningen.

NOT 10 ANSTÄLLDA, PERSONALKOSTNADER OCH LEDANDE BEFATTNINGSHAVARES ERSÄTTNINGAR, forts.

Ersättningar och övriga förmåner för ledande befattningshavare	Grundlön/ styrelsearvode	Rörlig ersättning	Övriga förmåner	Pensions- kostnad	Summa	Pensionskostnad i förhållande till pensionsgrundande lön	
						Avgifts- bestämd	Förmåns- bestämd
Moderbolaget 2009, Tkr							
Jörgen Svensson, verkställande direktör	2 347	296	236	1 248	4 127	50%	–
Christina Ramberg, styrelsens vice ordförande	259	–	–	–	259	–	–
Karl-Olof Hammarkvist, styrelseledamot	214	–	–	–	214	–	–
Sten Lundqvist, styrelseledamot	125	–	–	–	125	–	–
Ulrika Messing, styrelseledamot	214	–	–	–	214	–	–
Gunvor Engström, styrelseledamot	214	–	–	–	214	–	–
Christer Höij, styrelseledamot	215	–	–	–	215	–	–
Gunnar Wetterberg, styrelseledamot	214	–	–	–	214	–	–
Anders Östryd, styrelseledamot	214	–	–	–	214	–	–
Karin Åkesson, styrelseledamot	215	–	–	–	215	–	–
Peter Lindvall, styrelseledamot	214	–	–	–	214	–	–
Andra ledande befattningshavare (5 personer)	5 265	702	224	1 818	8 009	32%	–
Totalt 2009	9 710	998	460	3 066	14 234		–

Ersättningar och övriga förmåner för ledande befattningshavare	Grundlön/ styrelsearvode	Rörlig ersättning	Övriga förmåner	Pensions- kostnad	Summa	Pensionskostnad i förhållande till pensionsgrundande lön	
						Avgifts- bestämd	Förmåns- bestämd
Moderbolaget 2008, Tkr							
Jörgen Svensson, verkställande direktör	1 445	216	69	709	2 439	17%	–
Håkan Danielsson, tidigare verkställande direktör	1 185	0	24	368	1 577	24%	–
Christina Ramberg, styrelsens vice ordförande	247	–	–	–	247	–	–
Sören Westin, styrelseledamot	219	–	–	–	219	–	–
Karl-Olof Hammarkvist, styrelseledamot	205	–	–	–	205	–	–
Per Vilén, tidigare styrelseledamot	116	–	–	–	116	–	–
Ulrika Messing, styrelseledamot	205	–	–	–	205	–	–
Gunvor Engström, styrelseledamot	207	–	–	–	207	–	–
Christer Höij, styrelseledamot	120	–	–	–	120	–	–
Gunnar Wetterberg, styrelseledamot	262	–	–	–	262	–	–
Anders Östryd, styrelseledamot	205	–	–	–	205	–	–
Karin Åkesson, styrelseledamot	205	–	–	–	205	–	–
Peter Lindvall, styrelseledamot	120	–	–	–	120	–	–
Jörgen Svensson, tidigare styrelseledamot	85	–	–	–	85	–	–
Andra ledande befattningshavare (7 personer)	8 632	560	278	3 929	13 399	40%	–
Totalt 2008	13 458	776	371	5 006	19 611		

Pensioner

Pensionsåldern för verkställande direktören är 60 år. Pensionen mellan 60 och 65 år är avgiftsbestämd. Pensionspremien skall uppgå till 31 procent av den pensionsgrundande lönen. Med pensionsgrundande lön avses den fasta lönen. Från 65 års ålder följer villkoren pensionsavtal mellan FAO och FTF/Saco-förbunden. För övriga ledande befattningshavare är pensionsåldern 65 år. Villkoren följer pensionsavtal mellan FAO och FTF/Saco-förbunden.

Avgångsvederlag

För verkställande direktören gäller en ömsesidig uppsägningstid om sex månader. I händelse av uppsägning från bolagets sida utgår utöver uppsägningstiden ett avgångsvederlag motsvarande arton månadslöner. För andra ledande befattningshavare följer uppsägningstiden gällande kollektivavtal mellan FAO och FTF/Saco-förbunden.

Lån

Lån till styrelseledamöter och VD uppgår till 28 (30) Mkr för koncernen.

Beviljade lån består av personallån och övriga lån där långivare är Länsförsäkringar Bank. Personallån (maximalt 500 Tkr) löper med lånevillkor som motsvarar vad som gäller för övriga anställda inom koncernen. Räntesatsen för personallån är reporänta –0,5 procentenheter men kan aldrig vara lägre än 0,5 procentenheter. Ränteförmån räknas enligt Riksskatteverkets regler.

Berednings- och beslutsprocess som tillämpas ifråga om ersättningar till företagsledningen

Ersättning till verkställande direktör bereds av ersättningskommitté och beslutas därefter i styrelsen. Ersättning till övriga ledande befattningshavare beslutas av verkställande direktören enligt principer för löner och villkor för ledande befattningshavare.

Antal kvinnor bland ledande befattningshavare

Andel kvinnor	Koncernen		Moderbolaget	
	2009-12-31	2008-12-31	2009-12-31	2008-12-31
Styrelseledamöter	33%	37%	31%	38%
Andra ledande befattningshavare	50%	56%	50%	56%

NOT 11 KAPITALAVKASTNING, KOSTNADER

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
Driftskostnader byggnader och mark	-231	-249	-18	-20
Kapitalförvaltningskostnader	-71	-97	-71	-97
Räntekostnader				
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-48	-32	-48	-31
Fastighetslån	-1	-1	-1	-1
Övriga räntekostnader	-355	-468	-354	-484
Summa räntekostnader	-404	-500	-403	-516
Nedskrivningar				
Övriga placeringstillgångar	-13	-15	-13	-15
Aktier och andelar	-	-	-35	-114
Summa nedskrivningar	-13	-15	-48	-129
Valutakursförluster, netto	-482	-13	-482	-13
Realisationsförluster, netto				
Byggnader och mark	0	-6	0	-6
Aktier och andelar	-1 124	-11 454	-1 124	-11 448
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-1	-2	-1	-2
Summa realisationsförluster	-1 125	-11 462	-1 125	-11 456
Kapitalavkastning, kostnader	-2 326	-12 337	-2 147	-12 231

NOT 12 OREALISERADE FÖRLUSTER PÅ PLACERINGSTILLGÅNGAR

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
Byggnader och mark	-13	-	-13	-
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-21	-	-38	-
Aktier och andelar	-	-5 604	-	-5 294
Derivat	-6 062	-	-6 062	-
Summa	-6 096	-5 604	-6 113	-5 294

NOT 13 SKATT

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
Aktuell skattekostnad				
Avkastningsskatt på pensionsmedel	-841	-1 007	-644	-735
Inkomstskatt	-83	-33	-83	-38
Justering av skatt hänförlig till tidigare år	61	4	61	3
Uppskjuten skattekostnad				
Uppskjuten skatt hänförlig till temporära skillnader	-32	11	-	-
Totalt redovisad skattekostnad	-895	-1 025	-666	-770
Uppskjutna skatteskulder hänförlig till följande:				
Byggnader och mark	13	13	-	-
Obeskattade reserver	65	43	-	-
Summa	78	56	-	-
Uppskjutna skattefordringar hänförlig till följande:				
Byggnader och mark	6	4	-	-
Underskottsavdrag	5	17	-	-
Summa	11	21	-	-

Förändringen mellan åren av de redovisade uppskjutna skatteskulderna och skattefordringarna har redovisats som uppskjuten skattekostnad/intäkt i resultaträkningen.

Ej redovisade uppskjutna skattefordringar

Skattemässiga underskottsavdrag för vilka uppskjutna skattefordringar inte har redovisats:	375	358	-	-
--	-----	-----	---	---

Ovanstående underskottsavdrag avser i sin helhet Länsförsäkringar Fondliv. Någon uppskjuten skatt hänförlig till underskottet har ej aktiverats eftersom det inte beräknas kunna utnyttjas inom en femårsperiod.

Länsförsäkringar Fondliv har begärt ett förhandsbesked av Skatterättsnämnden avseende skattemässig hantering av beståndsprovisioner från fondförvaltare (se vidare i förvaltningsberättelsen). Om Skatterättsnämnden skulle besluta till nackdel för bolaget skulle skattekostnaden för inkomståret 2009 öka med ca 60 miljoner kronor och underskottsavdraget minska i motsvarande mån.

Tillämpade skattesatser:

Avkastningsskatt på pensionsmedel, pensionförsäkring	15%	15%	15%	15%
Avkastningsskatt på pensionsmedel, kapitalförsäkring	27%	27%	27%	27%
Genomsnittlig statslåneränta vid beskattningen	3,88%	4,13%	3,88%	4,13%
Skattesats vid beräkning av inkomstskatt	26,3%	28%	26,3%	28%
Skattesats vid beräkning av uppskjuten skatt	26,3%	26,3%	26,3%	26,3%

NOT 14 GOODWILL

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2009-12-31	2008-12-31	2009-12-31	2008-12-31
Anskaffningsvärde	2 650	2 650	–	–
Akkumulerade avskrivningar	–1 668	– 1473	–	–
Akkumulerade nedskrivningar	–15	–15	–	–
Utgående balans	967	1 162	–	–
Ingående balans	1 162	1 358	–	–
Årets avskrivningar	–195	–196	–	–
Utgående balans	967	1 162	–	–

NOT 15 ANDRA IMMATERIELLA TILLGÅNGAR

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2009-12-31	2008-12-31	2009-12-31	2008-12-31
Anskaffningsvärde				
Ingående balans	213	204	–	–
Årets tillkommande tillgångar	12	9	–	–
Utrangerade	–	–	–	–
Utgående balans	225	213	–	–
Akkumulerade avskrivningar				
Ingående balans	–93	–80	–	–
Årets avskrivningar	–13	–13	–	–
Utrangerade	–	–	–	–
Utgående balans	–106	–93	–	–
Akkumulerade nedskrivningar			–	–
Ingående balans	–85	–25	–	–
Årets nedskrivningar	–	–60	–	–
Utgående balans	–85	–85	–	–
Bokfört värde	34	35	–	–

a) Programvaror

Anskaffningsvärde	Koncernen		Moderbolaget	
	2009-12-31	2008-12-31	2009-12-31	2008-12-31
Ingående balans	133	133	–	–
Omklassificeringar	24	–	–	–
Utrangerade	–	–	–	–
Utgående balans	157	133	–	–
Akkumulerade avskrivningar				
Ingående balans	–93	–80	–	–
Årets avskrivningar	–13	–13	–	–
Utrangerade	–	–	–	–
Utgående balans	–106	–93	–	–
Akkumulerade nedskrivningar				
Ingående balans	–29	–25	–	–
Årets nedskrivningar	–	–4	–	–
Utgående balans	–29	–29	–	–
Bokfört värde	22	11	–	–

b) Immateriella tillgångar under utveckling

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009-12-31	2008-12-31	2009-12-31	2008-12-31
Ingående balans	24	71	–	–
Investeringar i form av intern utveckling	12	9	–	–
Omklassificeringar	–24	–	–	–
Nedskrivningar	–	–56	–	–
Utgående balans	12	24	–	–
Bokfört värde	12	24	–	–
Summa bokfört värde	34	35	–	–

NOT 16 BYGGNADER OCH MARK

Innehav	Anskaffnings- värde	Verkligt värde	Ytvakans- grad	Direkt- avkastning	Värde- förändring*	Värde- förändring*
Koncernen, Mkr						
Förvaltningsfastigheter värde per 2009-12-31	5 108	5 612	11,0%	5,2%	-1 275	-23,7%
Förvaltningsfastigheter värde per 2008-12-31	5 033	5 473	11,2%	5,0%	-1 400	-23,8%
Moderbolaget, Mkr						
Förvaltningsfastigheter värde per 2009-12-31	1 047	1 404	3,1%	5,8%	-487	-24,3%
Förvaltningsfastigheter värde per 2008-12-31	1 041	1 411	5,0%	5,8%	-487	-24,5%

*Värdet förändring avser förändring av marknadsvärde om direktavkastningskravet höjs med två procentenheter. Ingen del av fastigheterna används i den egna rörelsen.

Periodens värdetförändring

Koncernen, Mkr	Anskaffningsvärde		Verkligt värde	
	2009-12-31	2008-12-31	2009-12-31	2008-12-31
Ingående balans	5 033	3 351	5 473	3 719
Förvärv	–	1 575	–	1 575
Tillkommande investering i befintlig tillgång	75	136	75	136
Försäljning	–	-29	–	-45
Resultat från justeringar av verkligt värde	–	–	64	88
Utgående balans	5 108	5 033	5 612	5 473

Moderbolaget, Mkr	Anskaffningsvärde		Verkligt värde	
	2009-12-31	2008-12-31	2009-12-31	2008-12-31
Ingående balans	1 041	1 029	1 411	1 363
Tillkommande investering i befintlig tillgång	6	12	5	12
Övriga förändringar	–	–	-12	36
Utgående balans	1 047	1 041	1 404	1 411

Sammanställning av värden för koncernen

Mkr	Taxerings- värde	Verkligt värde	Anskaffnings- värde
Moderbolaget	884	1 404	1 047
Dotterbolag	1 786	3 972	3 991
Intressebolag	1 164	2 499	1 682
Totalt för koncernen	3 834	7 875	6 720

Koncernens fastigheter har i likhet med tidigare år värderats externt av oberoende värderingsföretag. Värderingarna görs både med användning av ortspriser och fastigheternas kassaflöden. På grund av det exceptionella konjunkturläget som rått under året har inte de finansiella marknaderna eller marknaden för fastighetstransaktioner fungerat normalt vilket medfört få transaktioner och att ortspriser inte varit tillgängliga i normal utsträckning utan en större vikt har lagts vid kassaflödesmetoden.

Påverkan på periodens resultat

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2009-12-31	2008-12-31	2009-12-31	2008-12-31
Hyresintäkter	417	407	98	97
Direkta kostnader för fastigheter som genererat hyresintäkter under perioden (drift- och underhållskostnader, fastighetsskatt och tomträttsavgifter)	-145	-147	-18	-20

Ovanstående resultatposter ingår i resultatraderorna Kapitalavkastning, intäkter och Kapitalavkastning, kostnader.

NOT 17 AKTIER OCH ANDELAR I KONCERNFÖRETAG

Företagets namn	Organisations-nummer	Säte	Antal aktier/andelar	Kapitalandel, %	Eget kapital 2009	Resultat 2009	Bokfört värde
Länsförsäkringar Fondliv Försäkringsaktiebolag (publ)	516401-8219	Stockholm	10 000	100	591	20	4 669
HWH Katsan KB*	969671-2042	Stockholm	100	100	99	7	128
Länsförsäkringar Komplement AB	556660-1257	Stockholm	1 000	100	0	0	0
Fastighets KB Automobilpalatset	969680-4195	Stockholm	1 000	100	140	22	218
KB Plutonia*	969645-2060	Stockholm	100	100	-3	3	2
KB Hålstene 2*	916618-1330	Stockholm	100	100	180	20	353
Fastighets AB Sprängaren 8	556678-4012	Stockholm	1 000	100	2	5	63
Fastigheten Dykarhuset AB	556678-4004	Stockholm	1 000	100	8	6	14
Fastighets AB Apelsinen 5	556678-4038	Stockholm	1 000	100	2	-1	78
Fastighets AB Storsundet	556740-2390	Stockholm	1 000	100	1	-50	50
Fastighets AB Solnaaprikosen 3*	556657-8265	Stockholm	-	100	-	-	-
Fastighets AB Solnasmulttrönet 2*	556657-8299	Stockholm	-	100	-	-	-
Fastighets AB Cirkusstenen*	556612-1306	Stockholm	-	100	-	-	-
Wasa Capital Holding		Delaware, USA	100	100	0	0	0
Totalt 31 december 2009					1 019	33	5 575
Totalt 31 december 2008					626	128	5 558

* Indirekt ägda dotterbolag

Samtliga aktier och andelar är onoterade.

Anskaffningsvärde Mkr	Moderbolaget	
	2009-12-31	2008-12-31
Ingående balans	5 721	5 758
Tillkommande och avgående tillgångar	52	-37
Utgående balans	5 773	5 721
Ackumulerade nedskrivningar		
Ingående balans	-163	-136
Nedskrivningar	-35	-27
Utgående balans	-198	-163
Summa bokfört värde	5 575	5 558
Verkligt värde	6 493	5 742

NOT 18 RÄNTEBÄRANDE VÄRDEPAPPER EMITTERADE AV KONCERNFÖRETAG OCH LÅN TILL KONCERNFÖRETAG

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2009-12-31	2008-12-31	2009-12-31	2008-12-31
Noterade obligationer emitterade av Länsförsäkringar Hypotek	2 386	492	2 386	492
Reversfordringar på koncernföretag	-	-	3 592	3 617
Summa verkligt värde	2 386	492	5 978	4 109
Anskaffningsvärde				
Ingående balans	465	-	4 222	2 071
Årets inköp, försäljningar och överföringar	1 849	465	1 839	2 151
Anskaffningsvärde	2 314	465	6 061	4 222
Ackumulerade nedskrivningar				
Ingående balans	-	-	-143	-128
Årets nedskrivningar	-	-	-12	-15
Akkumulerade nedskrivningar	-	-	-155	-143
Summa anskaffningsvärde	2 314	465	5 906	4 079

NOT 19 AKTIER OCH ANDELAR I INTRESSEFÖRETAG

Företagets namn	Organisations-nummer	Säte	Antal aktier/andelar	Kapitalandel, %	Eget kapital 2009	Resultat 2009	Koncernens Bokförda värde	Moderbolagets Bokförda värde
Humlegården Fastigheter AB	556630-5354	Stockholm	50	50,0	0	0	0	3
Kista Galleria AB	556575-0642	Stockholm	499	49,9	0	0	1	1
Kista Galleria KB	969661-0089	Stockholm	499	49,9	1 587	45	2 159	1 585
Fastighets AB S-holt i Kista	556678-4715	Stockholm	499	49,9	9	5	8	11
Kista Kvadrat KB	916511-5057	Stockholm	499	49,9	82	16	331	307
Totalt 31 december 2009					1 678	66	2 499	1 907
Totalt 31 december 2008							2 338	1 729

Samtliga aktier och andelar är onoterade.

Sammanlagda belopp för intresseföretag	Intäkter	Resultat	Tillgångar	Skulder	Eget kapital	Verkligt värde
Koncernen och moderbolaget 2009-12-31	195	64	1 796	98	1 677	2 499
Koncernen och moderbolaget 2008-12-31	183	63	1 565	64	1 501	2 338

Anskaffningsvärde Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2009-12-31	2008-12-31	2009-12-31	2008-12-31
Ingående balans	2 338	2 363	1 729	1 599
Tillkommande och avgående tillgångar	161	-25	178	130
Utgående balans	2 499	2 338	1 907	1 729

NOT 20 AKTIER OCH ANDELAR

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2009-12-31	2008-12-31	2009-12-31	2008-12-31
Noterade aktier och andelar	29 838	8 099	29 775	8 094
Onoterade aktier och andelar	13 503	14 565	13 503	14 565
Summa	43 341	22 664	43 278	22 659
Anskaffningsvärde	35 766	19 012	35 703	19 008

NOT 21 OBLIGATIONER OCH ANDRA RÄNTEBÄRANDE VÄRDEPAPPER

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2009-12-31	2008-12-31	2009-12-31	2008-12-31
Emittent				
Svenska staten	2 784	3 343	2 784	3 328
Svenska bostadsinstitut	11 394	22 894	11 302	22 803
Övriga svenska emittenter	5 087	8 520	5 055	8 505
Utländska stater	569	13 353	569	13 353
Övriga utländska emittenter	28 704	18 673	28 704	18 672
Summa	48 538	66 783	48 414	66 661
Upplupet anskaffningsvärde	45 374	61 246	45 250	61 126
Marknadsstatus				
Noterade värdepapper	47 975	66 102	47 851	66 102
Onoterade värdepapper	563	681	563	559
Summa	48 538	66 783	48 414	66 661
Värdepapperens bokförda värden jämfört med nominellt belopp				
Bokfört värde	48 538	66 783	48 414	66 661
Nominellt belopp	47 425	64 824	47 302	64 702
Summa	1 113	1 959	1 112	1 959
Summa överskridande belopp	1 194	2 050	1 193	2 050
Summa underskridande belopp	-81	-91	-81	-91
Summa	1 113	1 959	1 112	1 959

NOT 22 DERIVAT**Koncernen och moderbolaget****Derivatinstrument med positiva värden eller värde noll**

Mkr	Verkliga värden		Nominellt belopp	
	2009-12-31	2008-12-31	2009-12-31	2008-12-31
Aktierelaterade	2 374	62	19 691	2 149
Valutarelaterade	726	1 275	112 699	82 301
Ränterelaterade	119	107	21 453	–
Övriga	201	3 542	130 102	92 438
Summa	3 420	4 986	283 945	176 888
Anskaffningsvärden	5 081	444		

Derivatinstrument med negativa värden

Aktierelaterade	973	43	5 919	20
Valutarelaterade	1 543	4 495	113 592	85 826
Ränterelaterade	–	5	–	11 543
Övriga	–	0	–	90 688
Summa	2 516	4 543	119 511	188 077
Anskaffningsvärden	967	43		

NOT 23 TILLGÅNGAR FÖR VILLKORAD ÅTERBÄRING

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2009-12-31	2008-12-31	2009-12-31	2008-12-31
Ingående balans	32	29	32	29
Värdeförändring enligt resultaträkningen	87	3	87	3
Utgående balans	119	32	119	32

NOT 24 FOND FÖRSÄKRINGSTILLGÅNGAR

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2009-12-31	2008-12-31	2009-12-31	2008-12-31
Aktiebaserade fonder	40 793	25 569	–	–
Räntebaserade fonder	5 158	6 107	–	–
Summa	45 951	31 676	–	–
Anskaffningsvärden	44 485	39 141	–	–

NOT 25 ÖVRIGA FORDRINGAR

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2009-12-31	2008-12-31	2009-12-31	2008-12-31
Fordringar på koncernföretag	–	–	75	96
Fordringar på Länsförsäkringar-koncernen	88	30	71	17
Övriga fordringar	1 403	2 545	1 282	2 457
Summa	1 491	2 575	1 428	2 570

NOT 26 FÖRUTBETALDA ANSKAFFNINGSKOSTNADER

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2009-12-31	2008-12-31	2009-12-31	2008-12-31
Försäkringsavtal				
Ingående balans	740	830	740	830
Under året aktiverade kostnader	162	173	162	173
Årets avskrivningar enligt plan	–243	–263	–243	–263
Utgående balans	659	740	659	740

Finansiella avtal

Ingående balans	848	838	–	–
Under året aktiverade kostnader	176	202	–	–
Årets avskrivningar enligt plan	–182	–192	–	–
Utgående balans	842	848	–	–

Summa utgående balans **1 501** **1 588** **659** **740**

NOT 27 AKTIEKAPITAL

	Moderbolaget	
	2009-12-31	2008-12-31
Antal emitterade och betalda aktier	8 000	8 000
Nominellt belopp per aktie, kronor	1 000	1 000
Antal utestående aktier	8 000	8 000

Bolaget kan enligt gällande bolagsordning inte lämna någon utdelning.

NOT 28 LIVFÖRSÄKRINGSAVSÄTTNING

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2009-12-31	2008-12-31	2009-12-31	2008-12-31
Ingående balans	94 942	77 367	94 942	77 367
Inbetalningar	4 990	4 771	4 990	4 771
Utbetalningar	–3 982	–3 825	–3 982	–3 825
Kostnadsuttag	–982	–863	–982	–863
Kapitalavkastning	2 659	2 890	2 659	2 890
Ändrat ränteantagande	–19 985	22 811	–19 985	22 811
Ändrat dödlighetsantagande	3 472	–	3 472	–
Avkastningsskatt	–443	–364	–443	–364
Övertagna/överlätna försäkringsbestånd	–	–676	–	–676
Effekt av byte av redovisningsprincip*	–	–5 989	–	–5 989
Andra förändringar	317	–1 180	317	–1 180
Utgående balans	80 988	94 942	80 988	94 942

* Från 1 april 2008 ändrades Finansinspektionens föreskrifter för val av räntesats för att beräkna försäkringstekniska avsättningar (FFFS 2008:6). Beloppsjusteringen i livavsättningen på grund av den ändrade föreskriften som var hänförlig till tidigare år har förts direkt mot eget kapital.

NOT 29 AVSÄTTNING FÖR OREGLERADE SKADOR

Koncernen	Fastställda	Icke	Avsättning för	Totalt	Totalt
Mkr	skador	Fastställda	skadeliv och	2009-12-31	2008-12-31
		skador	sjukräntor		
Ingående balans	74	87	2 889	3 050	3 353
Effekt av byte av redovisningsprincip *	–	–	–	–	–248
Övrig förändring	2	16	–236	–218	–55
Utgående balans	76	103	2 653	2 832	3 050

Moderbolaget

Mkr	Fastställda	Icke	Avsättning för	Totalt	Totalt
	skador	Fastställda	skadeliv och	2009-12-31	2008-12-31
		skador	sjukräntor		
Ingående balans	62	84	2 823	2 969	3 273
Effekt av byte av redovisningsprincip *	–	–	–	–	–246
Övrig förändring	–2	16	–231	–217	–58
Utgående balans	60	100	2 592	2 752	2 969

* Från 1 april 2008 ändrades Finansinspektionens föreskrifter för val av räntesats för att beräkna försäkringstekniska avsättningar (FFFS 2008:6).

Beloppsjusteringen i avsättning för oreglerade skador på grund av den ändrade föreskriften som var hänförlig till tidigare år har förts direkt mot eget kapital.

NOT 30 FONDFÖRSÄKRINGSÅTAGANDE

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2009-12-31	2008-12-31	2009-12-31	2008-12-31
Ingående balans	31 677	40 876	–	–
Inbetalningar	5 794	5 022	–	–
Annullationer och återköp	–347	–492	–	–
Utbetalningar	–659	–662	–	–
Kostnadsuttag	–339	–335	–	–
Värdeförändring	10 005	–12 478	–	–
Avkastningsskatt	–196	–272	–	–
Andra förändringar	17	18	–	–
Utgående balans	45 952	31 677	–	–

NOT 31 PENSIONER**Förmånsbestämda pensionsplaner**

Inom Länsförsäkringar Liv finns ett antal förmånsbestämda pensionsplaner. Den största av dessa planer är ett pensionsavtal från 2006 för försäkringsbranschen där personer födda 1955 eller tidigare frivilligt kan gå i pension vid 62 års ålder. Villkoren för denna plan är utformade så, att som pension erhålles ca 65 procent av den pensionsmedförande lönen vid 62 års ålder.

Utöver denna plan finns ett antal mindre planer som nästan enbart omfattar anställda som redan uppnått pensionsåldern. Dessa planer omfattar ålderspension samt i en del fall även efterlevandepension.

Pensionsbeloppen utgår i förhållande till slutlönen vid pensioneringen och är i de allra flesta fallen livsvariga.

I de fall uppräknig av pensionen är avtalad följer koncernen de normer som Försäkringsbranschens Pensionskassa (FPK) tillämpar.

Mkr	2009-12-31	2008-12-31
Pensionsförpliktelser		
Övriga avsättningar	7	9
Avsatt till pensioner	27	31
Summa	34	41
Av pensionsförpliktelserna omfattas endast följande belopp av Tryggandelagen	25	30

Årets förändring av kapitalvärdet av förpliktelser i egen regi för vilka det inte finns några avskiljda tillgångar:

Ingående kapitalvärde den 1 januari 2009 enligt svenska principer för beräkning av pensionsförpliktelserna	39	46
Kostnad exklusive räntekostnad som belastat resultatet	-3	-4
Räntekostnad	1	2
Utbetalda pensioner	-5	-4
Kapitalvärdet per den 31 december 2009	32	39

Årets förändring av kapitalvärdet av förpliktelser i egen regi vilka helt eller delvis täcks av särskilt avskiljda tillgångar:

Ingående kapitalvärde den 1 januari 2009 enligt svenska principer för beräkning av pensionsförpliktelserna	2	2
Kostnad exklusive räntekostnad som belastat resultatet	0	0
Räntekostnad	0	0
Utbetalda pensioner	0	0
Kapitalvärdet per den 31 december 2009	2	2

Årets förändring av det totala kapitalvärdet av förpliktelser i egen regi:

Ingående kapitalvärde den 1 januari 2009 enligt svenska principer för beräkning av pensionsförpliktelserna	41	47
Kostnad exklusive räntekostnad som belastat resultatet	-3	-4
Räntekostnad	1	2
Utbetalda pensioner	-5	-4
Kapitalvärdet per den 31 december 2009	34	41

Mkr	2009-12-31	2008-12-31
Verkligt värde avseende särskilt avskiljda tillgångar		
Verkligt värde per den 1 januari 2009	2	2
Avkastning på särskilt avskiljda tillgångar	0	0
Betalningar till och från pensionsstiftelserna	0	0
Överskott i särskilt avskiljda tillgångar	0	0
(Verkligt värde av särskilt avskiljda tillgångar till den del detta ej påverkat företagets redovisning)	0	0
Verkligt värde per den 31 december 2009	2	2
Belopp som redovisas under ansvarsförbindelser	0	0

Netto pensionsförpliktelser per den 31 december 2009	32	39
Kostnader avseende pensioner:		
Pensionering i egen regi		
Kostnad exklusive räntekostnad	-3	-4
Räntekostnad	1	1
Avkastning på särskilt avskiljda tillgångar	0	0
Kostnad för pensionering i egen regi	-2	-3
Kostnader som täcks av överskott i särskilt avskiljda tillgångar	0	0
Redovisat nettokostnad hänförlig till pensioner	-2	-3

Verkligt värde av särskilt avskiljda tillgångar:		
Egetkapitalinstrument	0	0
Skuldinstrument	1	1
Andra tillgångar	1	1
Skulder	0	0
Summa	2	2

Antaganden för förmånsbestämda förpliktelser:

Diskonteringsränta	2,74%	3,5%
Andel som bedöms att frivilligt gå i pension vid 62 års ålder	20,0%	20,0%

Avgiftsbestämda pensionsplaner

Dessa planer är planer enligt vilka företaget betalar fastställda avgifter till en separat juridisk enhet och inte har någon rättslig eller informell förpliktelse att betala ytterligare avgifter.

Bolagets utbetalningar avseende avgiftsbestämda planer redovisas som kostnad under den period när de anställda utfört de tjänster som avgiften avser.

Här redovisas främst avgifter till försäkringsbranschens Pensionskassa (FPK). Denna plan omfattar alla anställda utom ett fåtal som har individuella lösningar.

FTP-planen genom försäkring i Försäkringsbranschens Pensionskassa (FPK) är en förmånsbestämd pensionsplan som omfattar flera arbetsgivare. Denna pensionsplan innebär enligt IAS19 att ett företag som huvudregel redovisar sin proportionella andel av den förmånsbestämda pensionsförpliktelserna samt av de förvaltningstillgångar och kostnader som är förbundna med pensionsförpliktelserna. I redovisningen ska även upplysningar lämnas enligt kraven för förmånsbestämda pensionsplaner.

För närvarande har inte FPK möjlighet att tillhandahålla erforderlig information varför ovannämnda pensionsplan redovisas som en avgiftsbestämd plan enligt punkt 30 IAS19. Det finns inte heller information om framtida överskott eller underskott i planen och om dessa i så fall skulle påverka kommande års avgifter till den.

Kostnader för avgiftsbestämda planer		
Mkr	2009	2008
Kostnader för avgiftsbestämda planer	16	27

NOT 32 ÖVRIGA SKULDER

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2009-12-31	2008-12-31	2009-12-31	2008-12-31
Skulder till koncernföretag	–	–	558	523
Skulder till Länsförsäkringar AB-koncernen	55	0	55	62
Övriga skulder	1 617	3 167	1 346	2 764
Summa	1 672	3 167	1 959	3 349

NOT 33 POSTER INOM LINJEN

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009-12-31	2008-12-31	2009-12-31	2008-12-31
För egna skulder ställda säkerheter				
Redovisat värde för finansiella tillgångar som lämnats som säkerhet för försäkringstekniska avsättningar:				
Obligationer	54 768	74 946	54 748	74 914
Aktier och andelar	78 436	41 272	32 485	9 596
Fastighetsrelaterade tillgångar	4 565	4 182	4 565	4 182
Övriga tillgångar	5 352	5 724	5 219	5 531
Summa	143 121	126 124	97 017	94 223

Summan ovan utgörs av registerförda tillgångar enligt 7 kap 11 § försäkringsrörelselagen.

Den försäkringstekniska skulden

vilken svarar mot registerförda tillgångar uppgår till	142 989	128 741	97 017	97 032
--	---------	---------	--------	--------

Övriga ställda panter

Andras panträtt i egna fastigheter	132	102	132	102
Övriga ställda panter	6	347	6	347
Summa	138	449	138	449

I händelse av obestånd har försäkringstagarna förmånsrätt i de registerförda tillgångarna.

Under rörelsens gång har företaget rätt att föra tillgångar in och ut ur registret så länge som samtliga försäkringsåtaganden är skuldtäckta enligt försäkringsrörelselagen.

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009-12-31	2008-12-31	2009-12-31	2008-12-31
Ansvarsförbindelser				
Ansvarsförbindelser till intresseföretag	11	9	11	9
Förtida uttag vid 62 års ålder enligt pensionsavtalet, 80 procent	27	37	27	37
Pensionsåtaganden överstigande pensionsstiftelses förmögenhet	0	0	0	0
Summa	38	46	38	46

Åtaganden

Återstående belopp att investera i placeringstillgångar	8 070	10 392	8 070	10 392
---	-------	--------	-------	--------

NOT 34 TILLGÅNGAR OCH SKULDER PER VÄRDERINGSKATEGORI

Koncernen 2009-12-31

Tillgångar	Lånefordringar och kundfordringar	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen			Summa	Verkligt värde
		Finansiella tillgångar värderade enligt Fair Value Option	Innehav för handelsändamål	Icke finansiella tillgångar		
Goodwill	–	–	–	967	967	
Andra immateriella tillgångar	–	–	–	34	34	
Byggnader och mark	–	–	–	5 612	5 612	
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag	–	2 386	–	–	2 386	3 592
Aktier och andelar i intresseföretag	–	–	–	2 499	2 499	
Aktier och andelar	–	43 341	–	–	43 341	43 341
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	–	48 538	–	–	48 538	48 538
Lån med säkerhet i fast egendom	12	–	–	–	12	12
Övriga lån	8	–	–	–	8	8
Derivat	–	–	3 420	–	3 420	3 420
Övriga finansiella placeringstillgångar	–	835	–	–	835	835
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring	–	–	–	130	130	
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär risk	–	46 070	–	–	46 070	46 070
Återförsäkrars andel av försäkringstekniska avsättningar	–	–	–	705	705	
Övriga fordringar	–	–	–	1 502	1 502	
Kassa och bank	4 953	–	–	–	4 953	4 953
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	3	384	–	1 590	1 977	
Summa tillgångar	4 976	141 554	3 420	13 039	162 989	

Skulder	Övriga finansiella skulder	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen			Summa	Verkligt värde
		Finansiella skulder värderade enligt Fair Value Option	Innehav för handelsändamål	Icke finansiella skulder		
Försäkringstekniska avsättningar	–	–	–	83 820	83 820	
Avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisken	–	46 071	–	–	46 071	46 071
Övriga avsättningar	–	–	–	230	230	
Depåer från återförsäkrare	–	–	–	787	787	
Skulder till kreditinstitut	13	–	–	–	13	13
Derivat	–	–	2 516	–	2 516	2 516
Övriga skulder	–	–	–	1 672	1 672	
Upplupna intäkter och förutbetalda kostnader	175	–	–	367	542	
Summa skulder	188	46 071	2 516	86 876	135 651	

NOT 34 TILLGÅNGAR OCH SKULDER PER VÄRDERINGSKATEGORI, forts.

Koncernen 2008-12-31

Tillgångar	Lånefordringar och kundfordringar	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen			Summa	Verkligt värde
		Finansiella tillgångar värderade enligt Fair Value Option	Innehav för handelsändamål	Icke finansiella tillgångar		
Goodwill	–	–	–	1 162	1 162	
Andra immateriella tillgångar	–	–	–	35	35	
Byggnader och mark	–	–	–	5 473	5 473	
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag	–	492	–	–	492	3 592
Aktier och andelar i intresseföretag	–	–	–	2 338	2 338	
Aktier och andelar	–	22 664	–	–	22 664	22 664
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	–	66 783	–	–	66 783	66 783
Lån med säkerhet i fast egendom	15	–	–	–	15	15
Övriga lån	9	–	–	–	9	9
Derivat	–	–	4 986	–	4 986	4 986
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring	–	–	–	120	120	
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär risk	–	31 708	–	–	31 708	31 708
Återförsäkrars andel av försäkringstekniska avsättningar	–	–	–	792	792	
Övriga fordringar	–	–	–	2 596	2 596	
Kassa och bank	8 117	–	–	–	8 117	8 117
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	58	909	–	1 959	2 926	
Summa tillgångar	8 199	122 556	4 986	14 475	150 216	

Skulder	Övriga finansiella skulder	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen			Summa	Verkligt värde
		Finansiella skulder värderade enligt Fair Value Option	Innehav för handelsändamål	Icke finansiella skulder		
Försäkringstekniska avsättningar	–	–	–	97 992	97 992	
Avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisken	–	31 709	–	–	31 709	31 709
Övriga avsättningar	–	–	–	233	233	
Depåer från återförsäkrare	–	–	–	853	853	
Skulder till kreditinstitut	13	–	–	–	13	13
Derivat	–	–	4 543	–	4 543	4 543
Övriga skulder	–	–	–	3 167	3 167	
Upplupna intäkter och förutbetalda kostnader	175	–	–	480	655	
Summa skulder	188	31 709	4 543	102 725	139 165	

NOT 34 TILLGÅNGAR OCH SKULDER PER VÄRDERINGSKATEGORI, forts.

Moderbolaget 2009-12-31

Tillgångar	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen				Summa	Verkligt värde
	Lånefordringar och kundfordringar	Finansiella tillgångar värderade enligt Fair Value Option	Innehav för handelsändamål	Icke finansiella tillgångar		
Byggnader och mark	–	–	–	1 404	1 404	
Aktier och andelar i koncernföretag	–	–	–	5 575	5 575	
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag	–	5 978	–	–	5 978	3 592
Aktier och andelar i intresseföretag	–	–	–	1 907	1 907	
Aktier och andelar	–	43 278	–	–	43 278	43 278
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	–	48 414	–	–	48 414	48 414
Lån med säkerhet i fast egendom	12	–	–	–	12	12
Övriga lån	8	–	–	–	8	8
Derivat	–	–	3 420	–	3 420	3 420
Övriga finansiella placeringstillgångar	–	835	–	–	835	835
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring	–	–	–	130	130	
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär risk	–	119	–	–	119	119
Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar	–	–	–	697	697	
Övriga fordringar	–	–	–	1 428	1 428	
Kassa och bank	4 929	–	–	–	4 929	4 929
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	3	382	–	724	1 109	
Summa tillgångar	4 952	99 006	3 420	11 865	119 243	

Skulder	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen				Summa	Verkligt värde
	Övriga finansiella skulder	Finansiella skulder värderade enligt Fair Value Option	Innehav för handelsändamål	Icke finansiella skulder		
Försäkringstekniska avsättningar	–	–	–	83 740	83 740	
Avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisken	–	119	–	–	119	119
Övriga avsättningar	–	–	–	147	147	
Depåer från återförsäkrare	–	–	–	779	779	
Skulder till kreditinstitut	13	–	–	–	13	13
Derivat	–	–	2 516	–	2 516	2 516
Övriga skulder	–	–	–	1 959	1 959	
Upplupna intäkter och förutbetalda kostnader	175	–	–	308	483	
Summa skulder	188	119	2 516	86 933	89 756	

NOT 34 TILLGÅNGAR OCH SKULDER PER VÄRDERINGSKATEGORI, forts.

Moderbolaget 2008-12-31

Tillgångar	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen				Summa	Verkligt värde
	Lånefordringar och kundfordringar	Finansiella tillgångar värderade enligt Fair Value Option	Innehav för handelsändamål	Icke finansiella tillgångar		
Byggnader och mark	–	–	–	1 411	1 411	
Aktier och andelar i koncernföretag	–	–	–	5 558	5 558	
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag	–	4 109	–	–	4 109	3 617
Aktier och andelar i intresseföretag	–	–	–	1 729	1 729	
Aktier och andelar	–	22 659	–	–	22 659	22 659
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	–	66 661	–	–	66 661	66 661
Lån med säkerhet i fast egendom	15	–	–	–	15	15
Övriga lån	9	–	–	–	9	9
Derivat	–	–	4 986	–	4 986	4 986
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring	–	–	–	120	120	
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär risk	–	32	–	–	32	32
Återförsäkrars andel av försäkringstekniska avsättningar	–	–	–	784	784	
Övriga fordringar	–	–	–	2 570	2 570	
Kassa och bank	7 999	–	–	–	7 999	7 999
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	–	909	–	1 143	2 052	
Summa tillgångar	8 023	94 370	4 986	13 315	120 694	

Skulder	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen				Summa	Verkligt värde
	Övriga finansiella skulder	Finansiella skulder värderade enligt Fair Value Option	Innehav för handelsändamål	Icke finansiella skulder		
Försäkringstekniska avsättningar	–	–	–	97 911	97 911	
Avsättningar för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisken	–	32	–	–	32	32
Övriga avsättningar	–	–	–	177	177	
Depåer från återförsäkrare	–	–	–	845	845	
Skulder till kreditinstitut	13	–	–	–	13	13
Derivat	–	–	4 543	–	4 543	4 543
Övriga skulder	–	–	–	3 349	3 349	
Upplupna intäkter och förutbetalda kostnader	281	–	–	312	593	
Summa skulder	294	32	4 543	102 594	107 463	

NOT 34 TILLGÅNGAR OCH SKULDER PER VÄRDERINGSKATEGORI, forts.

Bestämning av verkligt värde genom publicerade prisnoteringar eller värderingstekniker

Koncernen	Instrument med publi- cerade pris- noteringar	Värderings- tekniker baserade på observerbara marknadsdata	Värderings- tekniker baserade på icke observerbara marknadsdata	Totalt
2009-12-31				
Tillgångar				
Aktier och andelar	29 838	4 485	9 018	43 341
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	47 975	563	–	48 538
Derivat	15	3 405	–	3 420
Fondförsäkringstillgångar	45 951	–	–	45 951
Skulder				
Fondförsäkringsåtaganden	–	45 952	–	45 952
Derivat	5	2 511	–	2 516
2008-12-31				
Tillgångar				
Aktier och andelar	8 099	4 568	9 997	22 664
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	66 224	559	–	66 783
Derivat	2	4 984	–	4 986
Fondförsäkringstillgångar	31 676	–	–	31 676
Skulder				
Fondförsäkringsåtaganden	–	31 677	–	31 677
Derivat	5	4 538	–	4 543

Moderbolaget	Instrument med publi- cerade pris- noteringar	Värderings- tekniker baserade på observerbara marknadsdata	Värderings- tekniker baserade på icke observerbara marknadsdata	Totalt
2009-12-31				
Tillgångar				
Aktier och andelar	29 775	4 485	9 018	43 278
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	47 851	563	–	48 414
Derivat	15	3 405	–	3 420
Skulder				
Derivat	5	2 511	–	2 516
2008-12-31				
Tillgångar				
Aktier och andelar	8 094	4 568	9 997	22 659
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	66 102	559	–	66 661
Derivat	2	4 984	–	4 986
Skulder				
Derivat	5	4 538	–	4 543

Finansiella instrument värderade till verkligt värde enligt värderingstekniker baserade på icke observerbara marknadsdata

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Finansiella tillgångar värderade enligt Fair Value Option

Koncernen och moderbolaget	
Ingående balans 2009-01-01	9 997
Totalt redovisade vinster och förluster	
– redovisat i årets resultat	–1 815
Försäljningslikvid försäljning	836
Utgående balans 2009-12-31	9 018

NOT 35 KAPITALAVKASTNING, NETTO, PER VÄRDERINGSKATEGORI

	Koncernen		Moderbolaget	
	2009-12-31	2008-12-31	2009-12-31	2008-12-31
Vinst/förlust uppdelat per värderingskategori				
Derivatstillgångar avsedda för riskhantering, ej säkringsredovisning	-3 585	5 198	-3 585	5 198
Övriga finansiella tillgångar till verkligt värde via resultaträkningen	18 069	-22 894	8 111	-10 089
Övriga finansiella skulder	-1	-2	-1	-2
Lånefordringar och kundfordringar	-107	25	-38	33
Poster som ej fördelats på kategori				
Valutakursresultat	-104	306	-104	306
Nedskrivningar av aktier och andelar	-	-	-35	-114
Kapitalförvaltningskostnader	-71	-97	-71	-97
Icke finansiella poster som ingår i kapitalavkastning netto	264	-132	35	-1
Summa kapitalavkastning netto	14 465	-17 596	4 312	-4 766

NOT 36 ÅTERVINNINGSTIDPUNKTER

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	Högst 1 år	Längre än 1 år	Högst 1 år	Längre än 1 år
Tillgångar				
Goodwill	195	772	-	-
Andra immateriella tillgångar	11	23	-	-
Byggnader och mark	-	5 612	-	1 404
Aktier och andelar i koncernföretag	-	-	-	5 575
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag och lån till koncernföretag	15	2 371	15	5 963
Aktier och andelar i intresseföretag	-	2 499	-	1 907
Aktier och andelar	63	43 278	-	43 278
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	2 157	46 381	2 066	46 348
Lån med säkerhet i fast egendom	-	12	-	12
Övriga lån	1	7	1	7
Derivat	1 969	1 451	1 969	1 451
Övriga finansiella placeringstillgångar	-	835	-	835
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring	13	117	13	117
Tillgångar för villkorad återbäring	-	119	-	119
Fondförsäkringstillgångar	1 668	44 283	-	-
Avsättning för oreglerade skador	81	624	80	617
Uppskjutna skattefordringar	-	11	-	-
Övriga fordringar	1 491	-	1 428	-
Kassa och bank	4 953	-	4 929	-
Upplupna ränte- och hyresintäkter	384	-	382	-
Förutbetalda anskaffningskostnader	333	1 168	189	470
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	92	-	68	-
	13 426	149 563	11 140	108 103
Skulder				
Livförsäkringsavsättning	3 650	77 338	3 650	77 338
Avsättning för oreglerade skador	502	2 330	491	2 261
Villkorad återbäring	-	119	-	119
Fondförsäkringsåtaganden	1 539	44 413	-	-
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	4	21	4	21
Uppskjutna skatteskulder	-	78	-	-
Aktuella skatteskulder	127	-	122	-
Depåer från återförsäkrare	163	624	162	617
Skulder till kreditinstitut	-	13	-	13
Derivat	1 641	875	1 641	875
Övriga skulder	1 672	-	1 959	-
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	542	-	483	-
	9 840	125 811	8 512	81 244

NOT 37 TILLÄGGSUPPLYSNINGAR OM KASSAFLÖDEN

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
Ränteinbetalningar	2 507	2 715	2 565	2 882
Ränteutbetalningar	404	-500	403	-516
Erhållna utdelningar	1 718	2 078	520	1 341

Såväl räntebetalningar som utdelningar redovisas i den löpande verksamheten.

Av de likvida medlen föreligger restriktioner i förfoganderätten avseende bankkonton som pantsatts som säkerhetsreserv för ränte- och aktiefutures

	-	347	-	347
--	---	-----	---	-----

Specifikation av poster som inte ingår i kassaflödet:

Förändringar av försäkringstekniska avsättningar	-14 109	14 981	-14 104	24 180
Värdeförändring och resultat av placeringstillgångar	-2 124	9 052	-2 086	8 695
Värdeförändringar i placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär risk	1 049	13 218	80	3
Övrigt	298	379	177	-13
Summa	-14 886	37 629	-15 933	32 865

NOT 38 FLÖDEN VIA DOTTERFÖRETAG

Mkr	Koncernen		Moderbolaget	
	2009	2008	2009	2008
Köpeskilling vid förvärv av dotterbolag	-	-1 131	-	-1
- härav erlagt i form av likvida medel	-	-1 131	-	-1
Likvida medel i förvärvade enheter	-	0	-	0
Likvida medel i likviderat dotterbolag	50	-	50	-

Det tillgångsslag som finns i de köpta affärsenheterna består i samtliga fall till allra största del av byggnader och mark i stockholmsområdet.

NOT 39 UPPLYSNINGAR OM TRANSAKTIONER MED NÄRSTÅENDE M.M.**Organisation**

Länsförsäkringsgruppen består av 24 kundägda lokala länsförsäkringsbolag och den gemensamt ägda Länsförsäkringar AB-koncernen med dotterbolag inom sak-, liv- och fondförsäkring, bank samt djur- och grädförsäkring.

Länsförsäkringsbolagen har valt att bedriva all sin gemensamma verksamhet i Länsförsäkringar AB-koncernen. Koncernen har fått i uppdrag av länsförsäkringsbolagen att bedriva verksamhet inom områden där storskalighet är en avgörande konkurrensfördel. Koncernen ska också producera sådan service som är effektiv att tillhandahålla gemensamt inom länsförsäkringsgruppen. Detta avser bland annat gemensam utveckling, underhåll, utveckling av det gemensamma varumärket, tjänster såsom juridik, riskkontroll, compliance, säkerhet, personal, kommunikation samt drift, förvaltning och utveckling av gemensamma IT-system.

Den ovan redovisade organisationen av Länsförsäkringars verksamhet innebär att det förekommer ett stort antal interna transaktioner av löpande karaktär och ett antal interna transaktioner av engångskaraktär mellan bolag inom länsförsäkringsgruppen.

Närstående juridiska personer och närståendekretsen

Som närstående juridiska personer till Länsförsäkringar Liv AB räknas dotterbolag och intressebolag inom Länsförsäkringar Liv-koncernen, dotterbolag och intressebolag inom Länsförsäkringar AB-koncernen, Länsförsäkringar Mäklarservice AB och de 24 länsförsäkringsbolagen med dotterbolag. Närstående nyckelpersoner är styrelseledamöter och ledande befattningshavare och nära familjemedlemmar till dessa personer.

Ersättningar till styrelse och ledningspersoner i Länsförsäkringar Liv framgår av not 10. Anställda, personalkostnader och ledande befattningshavares ersättningar. I övrigt förekommer inga transaktioner mellan dessa personer eller deras närstående utöver normala kundtransaktioner.

Riktlinjer för hantering av intressekonflikter

Länsförsäkringar Liv är ett icke vinstutdelande livförsäkringsaktiebolag och får således inte dela ut vinst till ägaren, utan allt överskott ska tillfalla försäkringstagarna. Det är därför viktigt att det finns väl fungerande system och rutiner som förhindrar förtäckt vinstutdelning eller annan otillåten kapitalanvändning, samtidigt som försäkringstagarnas intressen av att ta del av stordrifts- och andra fördelar av att ingå i en koncern tillvaratas.

I ett icke vinstutdelande livförsäkringsaktiebolags verksamhet uppträder intressekonflikter av två principiellt skilda slag. Dels finns konflikter mellan olika grupper inom försäkringstagar-kollektivet, dels konflikter mellan försäkringstagarna som grupp och andra intressenter. Den senare typen rör frågan om vilka kostnader som legitimt kan belasta försäkringsspararnas kapital, medan de interna konflikterna gäller fördelning av kostnader och överskott mellan olika försäkringstagare och grupper av försäkringstagare.

Länsförsäkringar Livs styrelse har fastställt riktlinjer om hantering av intressekonflikter som syftar till att fungera som ett verktyg för att främja bolagsintern kontroll. Bolagets verkställande direktör har också fastställt en processbeskrivning för koncerninterna transaktioner. De centrala delarna av innehållet i dessa styrande dokument som rör transaktioner mellan närstående bolag och Länsförsäkringar Liv redovisas i avsnittet nedan.

Regler för interna transaktioner av löpande karaktär

Koncerninterna transaktioner av löpande karaktär utgörs normalt av transaktioner som rör varor och tjänster som tillhandahålls gemensamt för bolagen inom länsförsäkringsgruppen samt gentemot länsförsäkringsgruppen avseende utförande av utvecklingsprojekt och service. Koncerninterna transaktioner avser också transaktioner som rör varor och tjänster inom koncernen. Det förekommer årligen ett mycket stort antal löpande transaktioner av ovanstående karaktär.

Internprissättningen är indelad i följande grupper:

1. Obligatoriska tjänster – till länsförsäkringsgruppen
2. Individuell service – till både länsförsäkringsgruppen och Länsförsäkringar AB-koncernen
3. Bastjänster – inom Länsförsäkringar AB-koncernen
4. Koncernoverhead – kostnadsfördelning inom Länsförsäkringar AB-koncernen

De obligatoriska tjänsterna omfattar bland annat gemensam service, gemensam utveckling, underhåll och utveckling av det gemensamma varumärket samt förvaltning och drift av gruppens gemensamma IT-system. Prissättningen baseras på direkta och indirekta kostnader. Totalt sett syftar prissättningen till att fördela kostnaderna rättvist inom företagsgruppen utifrån förbrukning. Prisnivån ska inte överstiga den marknadsmässiga. Kostnaderna för de obligatoriska tjänsterna fördelas mellan koncernens affärsenheter och länsförsäkringsbolagen efter beslutade fördelningsnycklar.

Med individuell service avses tjänster som är styckeprissatta och som respektive länsförsäkringsbolag eller affärsenhet inom LFAB-koncernen kan välja att köpa. De marknadsmässigt satta priserna för individuell service ska avspejla förbrukningen av varan eller tjänsten och fakturering sker enligt överenskomst med kunden.

De koncerngemensamma enheterna och servicecenter tillhandahåller inom ramen för sitt serviceansvar olika varor och tjänster inom Länsförsäkringar AB-koncernen. Dessa tjänster utgör ett obligatoriskt basutbud för de bolag som ingår i Länsförsäkringar AB-koncernen. För bastjänster inom Länsförsäkringar AB-koncernen sker prissättning genom kostnadsfördelningsprincipen, vilket innebär att inga interna förhandlingar inom Länsförsäkringar AB sker utan beslut om priser tas gemensamt i företagsledningen. Företagsledningen inom Länsförsäkringar AB beslutar, i samband med den årliga affärsplaneringen, om respektive koncerngemensam enhets prislista för varor och tjänster. Prisnivån ska inte överstiga den marknadsmässiga. Debitering sker löpande utifrån den fastställda prislistan. Kostnaderna fördelas utifrån en nyckel där det finns en naturlig kostnadsdriverare som till exempel antalet anställda, kontorsyta eller antalet pc.

Koncernoverhead benämns de kostnader som utgörs av vd:s och vd-stabernas kostnader samt de kostnader som direkt beror av att Länsförsäkringar AB med dotterbolag är en koncern. Koncernoverhead fördelas mellan enheterna inom Länsförsäkringar AB-koncernen. Prisnivån ska inte överstiga den marknadsmässiga. Fördelningsnyckeln är andelen av totala driftkostnader.

Regler för interna transaktioner av engångskaraktär

Till transaktioner av engångskaraktär hör köp och försäljning av tillgångar och liknande transaktioner. De är av begränsad omfattning. Transaktioner av engångskaraktär ska grundas på skriftliga avtal med en omfattning som följer marknadsmässig standard och med marknadsmässiga villkor.

Länsförsäkringar Liv ska göra en behovs- och konsekvensanalys vid en transaktion av engångskaraktär. För att minska risken för intressekonflikter ska det dokumenteras vem som tagit initiativet till beslutet. Verkställande direktören ska utse en ansvarig för framtagande av beslutsunderlag för transaktionen. Den som ansvarar för analysen ska informera och ha en dialog med Länsförsäkringar Livs Riskkontroll och Compliancefunktion under den pågående processen. Beslutsunderlaget ska innehålla en skriftlig bedömning av risken för intressekonflikter samt en bedömning av att pris och kvalitet är i enlighet med marknaden och till nytta för livförsäkringstagarna. Om det anses erforderligt för kvalitetssäkring av transaktionens genomförande och villkor ska utomstående expertis anlitas.

Beslut om transaktionen ska fattas av Länsförsäkringar Livs styrelse. Transaktionens villkor ska emellertid alltid, om inte styrelsen bedömer transaktionen som så okomplikerade eller av så begränsad omfattning så att det inte krävs, underställas oberoende granskning före genomförandet. I varje enskilt fall som intressekonflikter av större betydelse mellan liv- och sakförsäkringskollektivet kan uppstå ska Länsförsäkringar Livs Försäkringstagarförening ges möjlighet att utse en oberoende granskare. Vid transaktioner av särskild betydelse för Länsförsäkringar Livs försäkringstagarkollektiv ska föreningen beredas möjlighet att avge ett yttrande. Om Länsförsäkringar Livs styrelse bedömer att så krävs, med hänsyn till transaktionens komplexitet och omfattning, ska också Länsförsäkringar Livs externa revisorer granska transaktionen.

Övriga transaktioner

Prisnivån på de varor och tjänster Länsförsäkringar Liv köper från annat bolag inom länsförsäkringsgruppen beslutas av Länsförsäkringar Livs styrelse, antingen genom godkännande av avtal eller inom ramen för godkännande av affärsplan.

Länsförsäkringar Livs transaktioner med närstående

I nedanstående avsnitt lämnas en redogörelse över de väsentliga närstående transaktioner som förekommit under 2009. Transaktionerna redogörs för i storleksordning.

1) Länsförsäkringsbolagens distributionsersättning

De 24 länsförsäkringsbolagen förmedlar, marknadsför och administrerar Länsförsäkringar Livs försäkringsprodukter. Länsförsäkringar Liv betalar ersättning enligt avtal för dessa tjänster. Länsförsäkringsbolagens ersättning grundas på premien för nyteckning, merförsäljning på befintliga försäkringsavtal och beståndsvård. För beståndsvård utgår också enligt en komponent i avtalet ersättning baserat på antalet försäkringar i beståndet. För nytecknings och utökningersättningen gäller ett treårigt annullationsansvar. Avtalet, som tecknades 2008, gäller tillsvidare med en uppsägningstid om två år.

2) IT-tjänster och produkter från Länsförsäkringar AB

Länsförsäkringar AB tillhandahåller IT-tjänster och produkter enligt ramavtal från 2004. Prissättningen baseras på direkta och indirekta kostnader. Kostnader för gemensam finansiell infrastruktur fördelas enligt olika nycklar beroende på tjänst för att ge en så rättvisande bild som möjligt. Ramavtalet gäller tills vidare med 12 månaders uppsägningstid.

3) Tjänstepensioner till anställda inom länsförsäkringsgruppen

Länsförsäkringar Liv tillhandahåller tjänstepensioner till anställda inom länsförsäkringsgruppen. Dessa pensionsförmåner grundar sig på avtal på den svenska arbetsmarknaden och premierna är marknadsmässiga.

4) Förvaltningsersättning från Länsförsäkringar Fondförvaltning

Länsförsäkringar Fondförvaltning tillhandahåller enligt gällande samarbetsavtal från 2007 investeringsfonder som är valbara för Länsförsäkringar Fondlivs försäkringskunder. Länsförsäkringar Fondliv erhåller en förvaltningsersättning på värdet av de andelar i Länsförsäkringar Fondförvaltnings investeringsfonder som förvärvats och innehas av Länsförsäkringar Fondliv. Samarbetsavtalet gäller tillsvidare med sex månaders uppsägningstid.

5) Servicetjänster till Länsförsäkringar Fondliv

Länsförsäkringar Fondliv har ingen egen personal, utan köper tjänster av moderbolaget Länsförsäkringar Liv. Servicetjänsterna regleras genom avtal från 2009, vilket är en kodifiering av vad som tidigare gällt mellan parterna. Avtalet gäller tillsvidare med sex månaders uppsägningstid. Prissättningen baseras på direkta och indirekta kostnader utifrån en prislista som fastställs årligen.

6) Varor och tjänster inom länsförsäkringsgruppen

En närmare beskrivning av prissättning och organisation för dessa tjänster finns i ovanstående avsnitt om regler för interna transaktioner av löpande karaktär.

Obligatoriska tjänster inom länsförsäkringsgruppen

Kostnaderna för de obligatoriska tjänsterna inom Länsförsäkringar AB-koncernen fördelas på de tre kärnaffärerna Sak, Liv och Bank. De totala driftskostnaderna används som fördelningsgrund mellan kärnaffärerna där ingen tydlig kostnadsdrivare kan identifieras. För de obligatoriska tjänsterna ska det inför varje årsskifte upprättas ett dokument som beskriver vilka parterna är, specifikation av tjänsterna, arbeten och kostnader m.m.

Individuell service inom länsförsäkringsgruppen

Priserna för individuell service är satta så att de ska avspegla förbrukningen av varan eller tjänsten och fakturering sker enligt överenskommelse med kunden.

Basservice inom Länsförsäkringar AB-koncernen

Servicecenter och varje koncerngemensam enhet och servicecenter som tillhandahåller basservice inom LFAB-koncernen ska årligen upprätta en dokumentation som utvisar vilka enheter som är motparter, vilka varor och tjänster som tillhandahålls, innehåll, servicenivå, priskonstruktion och prisnivå. För tjänster inom basservicen som är av väsentlig betydelse ska skriftliga avtal upprättas. Detta avser till exempel tjänster som IT, lokalhyra och kapitalförvaltning (se punkterna 2, 7 och 10). Länsförsäkringar Liv hyr lokaler av Länsförsäkringar AB och betalar för det en marknadsmässig hyra. Hyresavtalet gäller till och med den 31 december 2016.

Kostnader för koncernoverhead

Kostnaderna för koncernoverhead fördelas mellan enheterna inom Länsförsäkringar AB-koncernen. För koncernoverhead ska det årligen upprättas ett dokument som anger vad kostnaderna avser, det vill säga vilka tjänster och aktiviteter som utförs och av vilken vd-stab/funktion samt hur dessa kostnader fördelas mellan affärsenheter med flera.

7) Obligationer i Länsförsäkringar Hypotek AB

Länsförsäkringar Liv äger noterade obligationer emitterade av Länsförsäkringar Hypotek AB med ett verkligt värde om 2 386 miljoner kronor.

8) Lån till helägda dotterbolag

För att hantera kortsiktiga likviditetsflöden finns ett reverslån mellan Länsförsäkringar Liv och Länsförsäkringar Fondliv som uppgår till 524 miljoner kronor. Villkoret för lånet är 90 dagars STIBOR. Det finns även ett antal reverslån mellan Länsförsäkringar Liv och de helägda fastighetsbolagen samt mellan bolagen inom fastighetskoncernen. Ränteutbetalningarna redogörs för i tabellen nedan för transaktioner inom Länsförsäkringar Liv.

9) Återförsäkringsavtal med länsförsäkringsbolagen

Länsförsäkringar Liv tecknade den 1 januari 2007 kvotåterförsäkringsavtal med 22 av de 24 länsförsäkringsbolagen gällande livriskaffären. Kvotåterförsäkringsmodellen bygger på att den riskaffär som återförsäkras inom länsförsäkringsgruppen fördelas utifrån en andel. Andelarna fördelas utifrån länsförsäkringsbolagens andel av premieinkomsten i Länsförsäkringar Liv. Avtalet gäller för ett kalenderår i taget med sex månaders uppsägningstid. I år deltar 23 länsförsäkringsbolag i kvotåterförsäkringsmodellen. Beloppet om 50 (14) miljoner kronor som redovisas i tabellen nedan för transaktioner med närstående är nettot av återförsäkringsaffären.

10) Kapitalförvaltning inom Länsförsäkringar AB och hos externa förvaltare

Länsförsäkringar AB förvaltar Länsförsäkringar Livs placeringstillgångar genom sin avdelning för kapitalförvaltning och ett antal externa förvaltare. För förvaltningen betalar Länsförsäkringar Liv ersättning i förhållande till Länsförsäkringar Livs andel av kapitalförvaltningsavdelningens faktiska driftskostnad. Ersättningen beräknas till vid varje tidpunkt gällande självkostnadspris enligt beslutade ekonomistyrningsprinciper inom Länsförsäkringar AB-koncernen. För den externa förvaltningen betalar Länsförsäkringar Liv ersättning med motsvarande belopp och vid samma tidpunkter som Länsförsäkringar AB betalar ersättning till de externa förvaltarna. Uppdragsavtalet gäller tills vidare med 12 månaders uppsägningstid.

11) Avtal om fastighetsförvaltning med Humlegården Fastigheter AB

Länsförsäkringar Liv betalar ersättning beräknad till självkostnadspris till Humlegården Fastigheter AB för förvaltningen av Länsförsäkringar Livs stockholmsfastigheter.

12) Fördelning av kostnader i utbildningsprojektet (2008)

Det finns ett avtal mellan Länsförsäkringar AB och Länsförsäkringar Liv om en kostnadsfördelning avseende utbildningen. Länsförsäkringar Liv erhöll i enlighet med avtalet 56 miljoner kronor från Länsförsäkringar AB under 2008.

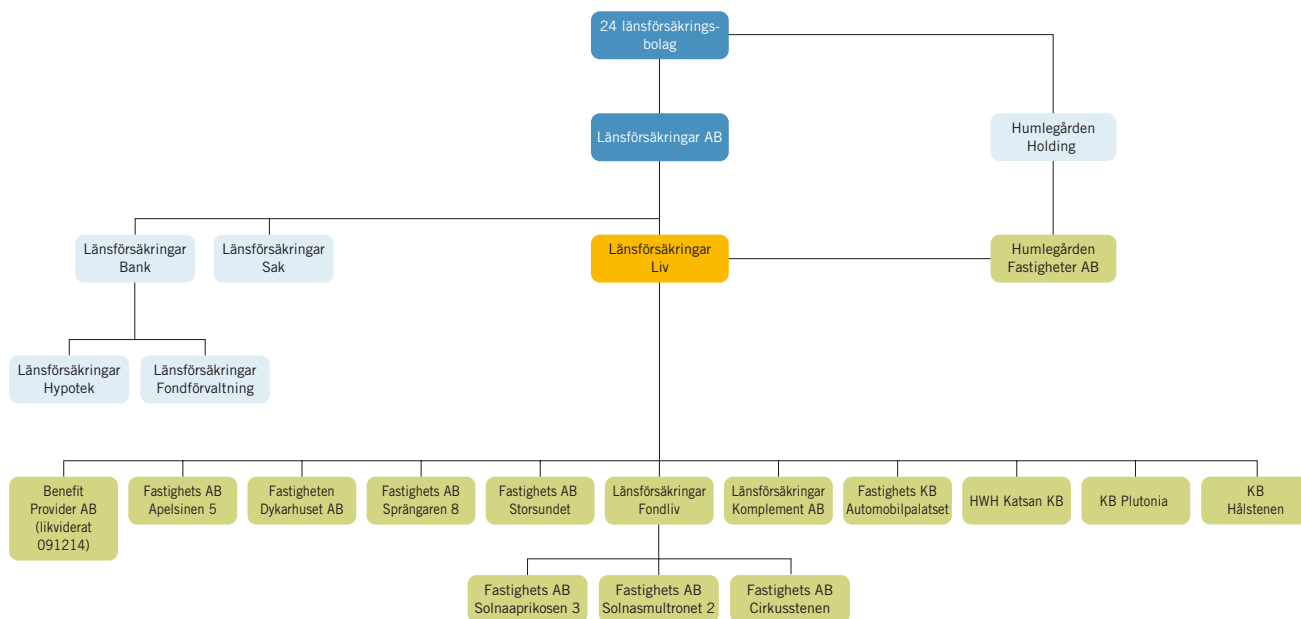
13) Tilläggsersättning för beståndsöverlåtelse (2008)

Länsförsäkringar Liv överlät 2007 ett bestånd av försäkringar avseende sjuk- och olycksfall för vuxna, gruppsjuk och gruppolycksfall till Länsförsäkringar Sak. Under år 2008 utgick en tilläggsersättning om 12 miljoner kronor.

14) Koncernbidrag och aktieägartillskott inom Länsförsäkringar Liv (2008)

I Länsförsäkringar Liv ingår ett antal fastighetsbolag som helägda dotterbolag. Under året har inga koncernbidrag eller aktieägartillskott mottagits eller lämnats.

NOT 39 UPPLYSNINGAR OM TRANSAKTIONER MED NÄRSTÅENDE M.M., forts.

Bilden är inte ett fullständigt organisationschema.

Grönfärgade rutor visar dotterbolag och intresseföretag, ljusblå rutor visar övriga koncernbolag och mörkblå rutor visar ägare.

I tabellerna nedan åskådliggörs de väsentliga närstående transaktioner mellan bolag inom Länsförsäkringar Liv och närstående juridiska personer till koncernen som redogjorts för ovan. Transaktionerna är angivna i storleksordning.

Transaktioner mellan Länsförsäkringar Liv och närstående bolag

Karaktär	Motpart	2009		2008		Hänvisning
		Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader	
Distributionsersättning	24 länsförsäkringsbolag	–	825	–	843	1
IT-tjänster och produkter	Länsförsäkringar AB	–	388	–	329	2
Tjänstepensionspremier till anställda inom länsförsäkringsgruppen	Länsförsäkringsgruppen	358	–	194	–	3
Förvaltningsersättning	Länsförsäkringar Fondförvaltning AB	177	–	184	–	4
Varor och tjänster, varav	Länsförsäkringar AB	–	136	–	137	6
– Individuell service		–	36	–	71	
– Obligatoriska tjänster		–	26	–	31	
– Basservice		–	71	–	23	
– Koncernoverhead		–	3	–	12	
Ränta	Länsförsäkringar Hypotek AB	127	–	16	–	7
Återförsäkringsavtal	23 länsförsäkringsbolag	–	50	–	14	9
Kapitalförvaltning	Länsförsäkringar AB	–	43	–	49	10
Fastighetsförvaltning	Humlegården Fastigheter AB	–	30	–	32	11
Fördelning kostnader ombildningsprojektet	Länsförsäkringar AB	–	–	56	–	12
Tilläggsersättning för beståndsöverlåtelse	Länsförsäkringar Sak AB	–	–	–	12	13
		662	1 472	450	1 416	

Transaktioner mellan Länsförsäkringar Liv och dess dotterbolag

Karaktär	Motpart	2009		2008		Hänvisning
		Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader	
Servicetjänster	Länsförsäkringar Fondliv AB	176	–	274	–	5
Ränta	Länsförsäkringar Liv AB dotterbolag	62	–	170	–	8
Aktieägartillskott	Fastighets AB Storsundet	–	–	–	50	14
Koncernbidrag	Benefit Provider AB	–	–	–	49	14
Koncernbidrag	Fast AB Sprängaren 8	–	–	3	–	14
		238	–	447	99	

NOT 39 UPPLYSNINGAR OM TRANSAKTIONER MED NÄRSTÅENDE M.M., forts.

Fordran och skuld närstående – Koncernen

Motpart	2009-12-31		2008-12-31	
	Fordran	Skuld	Fordran	Skuld
Länsförsäkringar Hypotek AB	2 445	–	498	–
Länsförsäkringar Fondförvaltning AB	7	–	19	–
Länsförsäkringar Grupplivförsäkringsaktiebolag	1	–	4	–
Länsförsäkringar AB	5	31	3	8
Länsförsäkringar ITC AB	–	2	–	7
Länsföräkringsbolag	–	50	–	14
Länsförsäkringar Sak AB	–	23	–	50
	2 458	106	524	79

Fordran och skuld närstående – Moderbolaget

Motpart	2009-12-31		2008-12-31	
	Fordran	Skuld	Fordran	Skuld
Fastighets AB Storsundet	1 576	2	1 587	19
Länsförsäkringar Fondliv AB	600	327	620	301
Fastighets KB Automobilpalatset	511	36	513	13
Fastighets AB Apelsinen 5	270	15	273	10
Fastigheten Dykarhuset AB	264	18	270	10
KB Plutonia	232	8	235	6
HWH Katsan KB	120	20	122	11
Fastighets AB Sprängaren 8	93	10	95	10
Fastighets AB Solnaaprikosen 3	–	8	–	8
Fastighets AB Solnasmultronet 2	–	25	–	10
Fastighets AB Cirkusstenen	–	21	–	28
KB Hålstenen 2	–	67	–	45
	3 666	557	3 715	471

Stockholm den 18 mars 2010

Sten Dunér
Ordförande

Christina Ramberg
Vice ordförande

Gunvor Engström

Karl-Olof Hammarkvist

Christer Höij

Peter Lindvall

Sten Lundqvist

Ulrika Messing

Karin Åkesson Rehnholm

Gunnar Wetterberg

Anders Östryd

Christer Ekehov
Personalrepresentant

Marita Wiklund
Personalrepresentant

Jörgen Svensson
Verkställande direktör

Min revisionsberättelse har lämnats den 18 mars 2010

Johan Bäckström
Auktoriserad revisor
Revisorssuppleant, som ersättare
för ordinarie revisor.

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Länsförsäkringar Liv Försäkringsaktiebolag (publ)

Org nr 516401-6627

Jag har granskat årsredovisningen, koncernredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning i Länsförsäkringar Liv Försäkringsaktiebolag (publ) för år 2009. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen och för att lagen om årsredovisning i försäkringsföretag tillämpas vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Mitt ansvar är att uttala mig om årsredovisningen, koncernredovisningen och förvaltningen på grundval av min revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionssed i Sverige. Det innebär att jag planerat och genomfört revisionen för att med hög men inte absolut säkerhet försäkra mig om att årsredovisningen och koncernredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och styrelsens och verkställande direktörens tillämpning av dem samt att bedöma de betydelsefulla uppskattningar som styrelsen och verkställande direktören gjort när de upprättat årsredovisningen och koncernredovisningen samt att utvärdera den samlade informationen i

årsredovisningen och koncernredovisningen. Som underlag för mitt uttalande om ansvarsfrihet har jag granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningsskyldig mot bolaget. Jag har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med försäkringsrörelselagen, lagen om årsredovisning i försäkringsföretag eller bolagsordningen. Jag anser att min revision ger mig rimlig grund för mina uttalanden nedan.

Årsredovisningen och koncernredovisningen har upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en rättvisande bild av bolagets och koncernens resultat och ställning i enlighet med god redovisningssed i Sverige. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Jag tillstyrker att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och för koncernen, behandlar vinsten i moderbolaget enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den 18 mars 2010

Johan Bäckström
Auktoriserad revisor
Revisorssuppleant, som ersättare
för ordinarie revisor.

Bolagsstyrningsrapport

Länsförsäkringar Liv är ett helägt dotterbolag till Länsförsäkringar AB som i sin tur ägs av 24 kundägda länsförsäkringsbolag och 14 socken- och häradsbolag. Verksamheten i Länsförsäkringar Liv bedrivs enligt ömsesidiga principer, vilket innebär att resultatet stannar hos kunderna och delas inte ut till ägaren.

Länsförsäkringar Liv följer i tillämpliga delar, bland annat med beaktande av att bolaget inte är ett aktiemarknadsbolag, Svensk kod för bolagsstyrning (Koden). Huvudsakliga avvikelser från Kodens bestämmelser och förklaringar till detta är följande.

- Kallelse och genomförande av bolagsstämma. Avvikelse från Kodens bestämmelser sker med hänsyn till att bolaget inte är aktiemarknadsbolag och endast har en aktieägare.
- Mandattiden för styrelsens ledamöter uppgår som huvudregel till två år. Avvikelse från Kodens bestämmelse om mandattid om högst ett år sker mot bakgrund av att bolagsstämman är suverän att när som helst avsätta eller tillsätta styrelseledamot oavsett mandattid. Längre mandattid än ett år bidrar till att säkerställa kontinuitet och uppbyggnad av kompetens i styrelsen.

Denna bolagsstyrningsrapport har inte granskats av bolagets revisorer.

Bolagsstämma

Aktieägaren utövar sin rösträtt på bolagsstämman. På bolagsstämman fattas beslut avseende årsredovisningen, val av styrelse och revisorer, ersättning till styrelseledamöter och revisorer samt andra väsentliga frågor i enlighet med lag och bolagsordningen. Vid bolagsstämman delas förslaget till ersättning till styrelseledamöterna upp mellan ordföranden, vice ordföranden och övriga ledamöter samt ersättning för utskottsarbete.

Nomineringsprocess

Bolagsstämman i Länsförsäkringar AB utser en valberedning med uppgift utöver att lämna förslag avseende Länsförsäkringar AB, i samråd med Länsförsäkringar ABs koncernchef även lämna förslag till styrelse och revisorer i Länsförsäkringar Liv och övriga dotterbolag, samt ersättning till dessa. För valberedningen gäller en av Länsförsäkringar ABs bolagsstämma fastställd instruktion. Valberedningen har sedan ordinarie bolagsstämma 2009 bestått av Karin Starrin (ordf) (Länsförsäkringar Halland), Göran Trobro (vice ordf) (Länsförsäkringar Kristianstad), Ingemar Larsson (Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän), Anna-Greta Lundh (Länsförsäkringar Södermanland) och Björn Sundell (Länsförsäkringar Uppsala).

Länsförsäkringar Livs Försäkringstagarförening

Länsförsäkringar Livs försäkringstagarförening har bildats med ändamålet att tillvarata försäkringstagares intressen. Föreningens medlemmar utses av försäkringstagarna i Länsförsäkringar Liv. För att säkerställa uppfyllandet av ändamålet och för att tillförsäkra försäkringstagarna insyn och inflytande i bolagets verksamhet, äger föreningen rätt att utse två ledamöter i Länsförsäkringar Livs styrelse. I angelägenheter av särskild betydelse, skall föreningen erhålla särskild information och kunna avge särskilt yttrande. Då intressekonflikter av större betydelse mellan liv- och sakförsäkringskollektiven kan uppstå, skall föreningen i samråd med Länsförsäkringar AB utse oberoende granskning.

Externa revisorer

Enligt bolagsordningen ska Länsförsäkringar Liv ha 1–3 ordinarie revisorer jämte 0–3 suppleanter. Revisorerna utses för en mandattid om fyra år. Vid ordinarie

bolagsstämma 2008 utsågs Kari Falk, KPMG Bohlins AB, till ordinarie revisor. Vid extra bolagsstämma i mars 2009 utsågs Johan Baeckström, KPMG Bohlins AB, till suppleant. Båda är valda för tiden till och med ordinarie bolagsstämma 2012.

Styrelsens sammansättning

Styrelsen för Länsförsäkringar Liv ska enligt bolagsordningen bestå av 8–14 ledamöter med 0–6 suppleanter. Ledamot väljs för en mandattid om högst två år. Därutöver ingår i styrelsen ledamöter och suppleanter som utsetts av arbetstagarorganisationerna. Bolaget har ingen tidsgräns för hur länge en ledamot får sitta i styrelsen. Bolaget har ingen åldersgräns för styrelseledamöterna. Två av ledamöterna ska utses av Länsförsäkringar Livs Försäkringstagarförening. En majoritet av styrelsens ledamöter, inklusive arbetstagarrepresentanterna, ska vara oberoende i förhållande till Länsförsäkringar Liv och bolag som ingår i samma koncern. Styrelsens ordförande utses av bolagsstämman. Styrelsen utser inom sig vice ordförande bland de oberoende ledamöterna. Verkställande direktören ingår inte i styrelsen.

Styrelsen består för närvarande av 13 ordinarie ledamöter och två suppleanter. Nio av ledamöterna är utsedda av bolagsstämman, två av Länsförsäkringar Livs Försäkringstagarförening samt två ledamöter och två suppleanter av arbetstagarorganisationerna. Sju av ledamöterna är oberoende.

Styrelsens ansvar och arbetsfördelning

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltning och skall handlägga och fatta beslut i frågor av väsentlig betydelse och av övergripande natur rörande bolagets verksamhet. Detta gäller bl a fastställande av ändamålsenlig organisation, verksamhetens mål och strategier samt riktlinjer för kontroll och styrning.

Styrelsen fastställer varje år en arbetsordning för sitt arbete. Arbetsordningen innehåller bland annat regler avseende styrelsens och ordförandens uppgifter och ansvar, antal styrelsemöten, rutiner för verksamhets- och finansiell rapportering och rutiner i övrigt för styrelsemöten, kalender, utformning av material, arbetsfördelningen inom styrelsen, intressekonflikter och jäv.

Styrelsen ska kontinuerligt hålla sig underrättad om bolagets utveckling för att fortlöpande kunna bedöma bolagets ekonomiska situation och finansiella ställning. Styrelsen har genom arbetsordningen fastställt att ekonomisk rapportering ska ske enligt fastställd instruktion och genom regelbundna styrelsesammanträden.

Styrelsen har inrättat Finansutskott, Revisionsutskott och Ersättningsutskott. Utskottens uppgifter fastläggs av styrelsen i särskilda instruktioner. Inget av utskotten har något generellt beslutsmandat. Varje utskott ska regelbundet rapportera sitt arbete till styrelsen.

Styrelsen fastställer varje år en instruktion för verkställande direktören, försäkringstekniska riktlinjer, placeringsriktlinjer och riktlinjer för hantering av intressekonflikter samt ytterligare ett större antal styrdokument för verksamheten.

Baserat på lagregler och Finansinspektionens allmänna råd fastställer styrelsen genom en bolagsinstruktion principer för organisation, styrning och ansvarsfördelning mellan bolagets olika organ och befattningar. Instruktionen ska fungera som vägledning och stöd för det dagliga arbetet inom Länsförsäkringar Liv.

Styrelsen genomför årligen strategiskt seminarium och utvärdering av styrelsens egna arbete. Styrelsen genomför vidare årligen utvärdering av VDs arbete och anställningsvillkor. Styrelsen träffar bolagets revisor minst en gång per år (se även under Revisionsutskottet nedan).

Ordföranden

Enligt arbetsordningen ska ordföranden leda styrelsens arbete och tillse att styrelsen fullgör sina uppgifter. Ordföranden ska därvid bland annat tillse att styrelsen sammanträder vid behov, att styrelsen ges tillfälle att delta i sammanträden och erhåller tillfredsställande informations- och beslutsunderlag samt tillämpar ett ändamålsenligt arbetssätt. Ordföranden ska genom löpande kontakt med verkställande direktören även mellan styrelsemötena hålla sig informerad om väsentliga händelser och bolagets utveckling samt stödja verkställande direktören i dennes arbete.

Internrevision

Styrelsen har utsett en från den operativa verksamheten oberoende internrevision med huvudsaklig uppgift att följa upp att verksamhetens omfattning och inriktning överensstämmer med av styrelsen utfärdade riktlinjer och att verksamheten bedrivs mot av styrelsen uppsatta mål. Internrevision ska även granska och utvärdera bolagets organisation, rutiner, styrning och kontroll av verksamheten. Styrelsen har fastställt en särskild instruktion för internrevision.

Resultatet från internrevisionens granskning rapporteras översiktligt till styrelsen och mer detaljerat till Revisionsutskottet.

Finansutskottet

Styrelsen för Länsförsäkringar Liv har utsett tre av sammanlagt åtta ledamöter i ett för Länsförsäkringar AB-koncernen gemensamt finansutskott. Utskottets uppgift är att vara ett forum för finansiella omvärlds- och makroekonomiska analyser samt att bereda ärenden avseende kapitalförvaltningen som ska föreläggas styrelsen för beslut. Finansutskottet ska också bevaka att beslutade mål, placeringsinriktning, delegeringsordningar uppnås respek-

tive efterlevs. Vid det konstituerande styrelsemötet 2009 utsågs Karl-Olof Hammarkvist, Jörgen Svensson och Anders Östryd att representera Länsförsäkringar Liv i Finansutskottet.

Revisionsutskottet

Styrelsen för Länsförsäkringar Liv har utsett två av sammanlagt sex ledamöter i ett för Länsförsäkringar AB-koncernen gemensamt Revisionsutskottet. Utskottet ska svara för beredningen av respektive styrelsens arbete med att kvalitetssäkra bolagets finansiella rapportering, regelefterlevnad, övrig intern styrning samt för de ärenden som respektive styrelse hänskjuter till utskottet. Revisionsutskottet har under 2008 bestått av tre ledamöter. Majoriteten av ledamöterna, inklusive ordföranden, är oberoende i förhållande till bolaget och ledningen. Vid utskottets möten har som regel även intern- och extern revision samt VD och ekonomidirektören deltagit. Vid konstituerande styrelsemöte 2009 utsågs Gunnar Wetterberg och Håkan Danielsson till att representera Länsförsäkringar Liv i Revisionsutskottet. Styrelsen för Länsförsäkringar Liv utsåg i december 2009 styrelseledamoten Peter Lindvall att ersätta Håkan Danielsson som ledamot i Revisionsutskottet.

Ersättningsutskottet

Ersättningsutskottet ska bereda frågor om ersättning och övriga anställningsvillkor för VD och principer för ersättning och andra anställningsvillkor för bolagsledningen. Vid konstituerande styrelsemöte 2009 utsågs Håkan Danielsson och Christina Ramberg till ledamöter av Ersättningsutskottet. I samband med att Håkan Danielsson avgick som VD för i Länsförsäkringar AB den 23 oktober 2009, ersattes han som ledamot i Ersättningsutskottet av Länsförsäkringar ABs nye VD Sten Dunér.

Möten och närvaro

Tabellen utvisar antalet möten inom respektive organ som hållits från ordinarie bolagsstämma 2009 till och med februari 2010 liksom de enskilda ledamöternas närvaro.

	Styrelsen	Finans- utskottet	Revisions- utskottet	Ersättnings- utskottet
Totalt antal möten	9	3	3	1
Ingemar Bodlund (suppl)	9			
Håkan Danielsson ¹⁾	5	2	3	1
Sten Dunér ²⁾	4			
Christer Ekehov	8			
Gunvor Engström	5			
Bitte Franzén-Molander (suppl)	1			
Karl-Olof Hammarkvist	9	3		
Christer Höij	9			
Fredrik Kronberg ³⁾	7			
Peter Lindvall ⁴⁾	9			
Sten Lundqvist	8			
Ulrica Messing	9			
Christina Ramberg	7			1
Karin Rehnholm Åkesson	8			
Jörgen Svensson	–	3		
Gunnar Wetterberg	8		3	
Marita Wiklund ⁵⁾	0			
Anders Östryd	9	3		

¹⁾ Ledamot i styrelse och utskott t o m 23 oktober 2009

²⁾ Ledamot i styrelse och utskott fr o m 23 oktober 2009

³⁾ Ledamot i styrelsen t o m 31 december 2009

⁴⁾ Ledamot av Revisionsutskottet fr o m 9 december 2009

⁵⁾ Ledamot i styrelsen fr o m 24 februari 2010

INTERN KONTROLL OCH RISKHANTERING AVSEENDE DEN FINANSIELLA RAPPORTERINGEN

Processen för intern kontroll och riskhantering baseras på kontrollmiljön och omfattar fyra huvudaktiviteter: riskbedömning, kontrollaktiviteter, information och kommunikation samt uppföljning.

Kontrollmiljö

Basen för den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen utgörs av kontrollmiljön med den organisation, beslutsordning samt fördelning av befogenheter och ansvar mellan de olika organ styrelsen och VD inrättat. Kontrollmiljön består även av de värderingar och den företagskultur som styrelse, verkställande direktör och ledning kommunicerar och verkar utifrån i syfte att skapa en ändamålsenlig och effektiv verksamhet.

Styrelsen har övergripande ansvar för riktlinjer för kontroll och styrning av verksamheten, och har utsett Revisionsutskottet att ansvara för beredning av styrelsens arbete med att kvalitetssäkra den finansiella rapporteringen.

Verkställande direktör har ansvaret för att övervaka att redovisningsorganisationen är sådan att säkerhet och kontroll skapas och att förvissa sig om att bokföring och rapportering följer lagar och förordningar. Chefer inom olika delar av organisationen har i sin tur ansvaret för att säkerställa god intern kontroll i den finansiella rapporteringen.

Inom Länsförsäkringar AB-koncernen samordnas rutiner och handlingssätt genom koncerngemensamma styrdoku-

ment som godkänns och införlivas i respektive dotterbolag. Denna ordning dokumenteras och kommuniceras i styrdokument i form av interna policys, riktlinjer och instruktioner. Exempel på sådana styrdokument är koncerninstruktion, rapportinstruktion, ekonomistyrningsprinciper och attestinstruktion. Utöver dessa koncerngemensamma styrdokument har styrelsen och verkställande direktör för Länsförsäkringar Liv fastställt bolagsspecifika styrdokument, t ex försäkringstekniska riktlinjer och placeringsriktlinjer. För operativa processer som berör den finansiella rapporteringen finns rutinbeskrivningar med kontrollaktiviteter som syftar till att säkerställa den interna kontrollen.

Riskbedömning

Riskbedömning omfattar att identifiera och kartlägga väsentliga risker som påverkar den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen. Bolaget styrs med hjälp av gemensamma processer, där riskhantering är inbyggd i varje process och olika metoder används för att värdera och begränsa risker och för att säkerställa att de risker som bolaget är utsatt för hanteras i enlighet med fastställda styrdokument.

I syfte att identifiera processer förknippade med risker där sannolikheten att de ska inträffa är stor och där väsentligheten för materiella fel i den finansiella rapporteringen är stor genomförs riskanalys. Med utgångspunkt från riskanalysen kartläggs processer och kontrollaktiviteter förknippade med nyckelrisker.

Kontrollaktiviteter

Riskerna i den finansiella rapporteringen begränsas genom noggrant förberedda bokslut, standardiserade arbetsrutiner med inbyggda kontrollfunktioner samt utvärdering av kontinuerliga förbättringar. Den finansiella informationen analyseras och granskas på olika nivåer i organisationen innan den blir offentligt publicerad.

Ett kontinuerligt arbete pågår med att eliminera och reducera identifierade väsentliga risker som påverkar den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen. Arbetet inkluderar utveckling och förbättring av kontrollaktiviteter samt insatser för att medarbetarna ska ha rätt kompetens.

Information och kommunikation

De interna styrdokumenterna är föremål för översyn och beslut minst en gång per år. Styrdokumenterna publiceras på bolagets interna hemsida. Varje chef har till uppgift att se till att bestämmelserna kommuniceras till underställd personal.

Uppföljning

Länsförsäkringar Liv följer löpande upp efterlevnaden av styrdokument och effektiviteten i kontrollstrukturen. Arbetet med att följa upp efterlevnaden av externa och interna regelverk sker inom varje enhet inom koncernen. Varje berörd enhet inom Länsförsäkringar Liv ska själv göra en utvärdering av den egna verksamheten.

Utöver uppföljningen av efterlevnaden inom linjeorganisationen finns det en särskild funktion Riskkontroll och Compli-

ance för riskkontroll och riskstyrning samt regelefterlevnad. Riskkontroll och Compliance förser ledning och styrelse med en samlad information om bolagets väsentligaste risker och utvecklingen av dem. Compliance-funktionen har till uppgift att vara ett stöd för regelefterlevnad för att bolaget bedriver verksamheten enligt gällande regler, följer upp regelefterlevnaden, löpande informerar om de risker som kan uppstå i verksamheten till följd av bristande regelefterlevnad samt hjälpa till att identifiera och bedöma sådana risker. Dessutom finns det en Internrevisionsfunktion vilken är direkt underställd styrelsen i Länsförsäkringar Liv och är en oberoende funktion skapad för att ge styrelsen ökad säkerhet i att rapporteringen till styrelsen ger en korrekt och heltäckande bild av verksamheten. Internrevision arbetar efter en revisionsplan som fastställs av Revisionsutskottet. Revisionsutskottet svarar för beredningen av styrelsens arbete med att kvalitetssäkra Länsförsäkringar Livs interna styrning avseende finansiell rapportering, riskhantering, riskkontroll, regelefterlevnad och övrig intern styrning samt andra ärenden som styrelsen hänskjuter till Revisionsutskottet.

Styrelse och revisorer

STYRELSE

Sten Dunér

Styrelsens ordförande.
Född 1951. Invald 2009.
Verkställande direktör i Länsförsäkringar AB.
Övriga styrelseuppdrag: Ordförande i Länsförsäkringar Sak och Länsförsäkringar Bank, ledamot i API (Agria Pet Insurance) och fastighetsbolaget Balder.
Tidigare erfarenhet: CFO och andra chefsbefattningar inom Länsförsäkringar AB.

Christina Ramberg

Styrelsens vice ordförande.
Född 1962. Invald 2003.
Professor i handelsrätt, Handelshögskolan vid Göteborgs Universitet. Verksam vid advokatfirman Vinge.
Övriga styrelseuppdrag: Ledamot SIGMA AB, Connect Väst AB och FARSRS Förlag AB, Regeringens Regelråd.
Tidigare erfarenhet: Professor vid Handelshögskolan i Stockholm samt vid universitetet i Utrecht, Holland, ledamot i Aktiespararnas Riksförbund, expert till Internationella Handelskammarens Commercial Practices Group, till EU-kommissionen om elektronisk handel och till The Study Group for a European Civil Code.

Gunvor Engström

Född 1950. Invald 2005.
Landshövding i Blekinge.
Övriga styrelseuppdrag: Ledamot i Semcon, AP 3, Apoteket Omstrukturering AB.
Tidigare erfarenheter: Vd Bank 2, vd för Företagarna, arbetat nio år i Regeringskansliet (UD och Näringsdepartementet), vd Tjänsteförbundet, marknadschef FFNS, marknadschef Newsec och drivit egna företag.

Karl-Olof Hammarkvist

Född 1945. Invald 2006.
Adj Professor. Prorektor vid Handelshögskolan i Stockholm.
Övriga styrelseuppdrag: Ledamot Kungl Dramatiska Teatern och Stiftelsen för Finansforskning, Vice preses IVA.
Tidigare erfarenhet: Handelshögskolan, Skandia International och Nordea.

Christer Höij

Född: 1944. Invald 2008.
Egen företagare.
Övriga styrelseuppdrag: Ledamot Connect Väst, Styrelseutveckling Fyrbodals.
Tidigare erfarenhet: Ledande befattningar inom livsmedel, reklam och IT. Fullmäktigeledamot i Wasa/LF sedan 1990.

Peter Lindvall

Född: 1968. Invald 2008.
Vd för Länsförsäkringar Gotland
Övriga styrelseuppdrag: Ledamot föreningen Tillväxt Gotland, ledamot Länsstyrelsens Insynsråd, ledamot Hansahälsan.
Tidigare erfarenhet: Mäklardiskchef Liv Länsförsäkringar Mäklarservice, Försäljningschef Halogen Sverige AB, Chef Företagsmarknad Gruppaffär Trygg-Hansa, olika befattningar inom Trygg-Hansa.

Sten Lundqvist

Född: 1950. Invald 2009.
Vd för Länsförsäkringar Älvsborg
Övriga styrelseuppdrag: Ledamot Länsförsäkringar Mäklarservice AB, Länsförsäkringar Älvsborg Förvaltnings AB, Pro Security Bevakning i Borås AB, L Finans AB, Piren Venture Holding AB, Älvsborgs Larmcentral AB, AB Borås Parkeringskontroll.
Tidigare erfarenhet: Civilekonom. Ekonomi- och finansdirektör Unisys, ekonomidirektör Skandia Intern., President Skandia US Holdings, VD Edgecom AB, Senior Business Manager Ericsson AB.

Ulrica Messing

Född 1968. Invald 2006.
Företagare.
Övriga styrelseuppdrag: Ledamot Astrid Lindgrens Värld, Wallenstams fastighetsbolag
Tidigare erfarenheter: Riksdagsledamot 1991–2006, Statsråd i bla Näringsdepartementet och Arbetsmarknadsdepartementet 1996–2006.

Karin Åkesson Rehnholm

Född 1955. Invald 2004.
Advokat.
Övriga styrelseuppdrag: Ledamot och Vd Stiftelsen Hemmet.

Gunnar Wetterberg

Född 1953. Invald 2004.
Samhällspolitisk chef, Sveriges Akademikers Centralorganisation (Saco).
Tidigare erfarenheter: Diplomat (UD, Hanoi, Genève), Finansdepartementet och direktör i Kommunförbundet.

Anders Östryd

Född 1953. Invald 2003.
Vd Östgöta Brandstodsbolag.
Övriga styrelseuppdrag: Ledamot Länshem Fastighetsförmedling AB, Östgöta Brandstodsbolag kapitalförvaltning AB, Östgöta Brandstodsbolag fastighet AB, Marknadsbolaget fjärde Storstadsregionen samt suppleant FPK.
Tidigare erfarenheter: vd SPP Liv, ordförande i Nordben Life and Pension Insurance Co. Ltd, ordförande i Euroben Life and Pension Ltd samt styrelseledamot i Handelsbanken Liv.

Christer Ekehov

Född 1953. Personalrepresentant sedan 1995.
Bolagsjurist Länsförsäkringar Liv.
Övriga styrelseuppdrag: Personalrepresentant Länsförsäkringar Fondliv Försäkringsaktiebolag (publ), Länsförsäkringar Fondförvaltning AB och SACO-föreningen vid Länsförsäkringar AB.

Marita Wiklund

Född 1965. Personalrepresentant sedan 2007.
Arbetar med: Affärsenhet Service/ Tjänsteekonomi.
Övriga styrelseuppdrag: Personalrepresentant Länsförsäkringar Fondliv Försäkringsaktiebolag (publ).
Tidigare erfarenheter: FTF-klubben vid LFAB sedan 2004.

Ingemar Bodlund

Född 1954. Suppleant, personalrepresentant sedan 2009.
Arbetar med: Länsförsäkringar Stockholm, säljare/kundansvarig inom liv- och pensionsförsäkring, Affärsområdet Företagskund.
Övriga styrelseuppdrag: Personalrepresentant Länsförsäkringar Fondliv Försäkringsaktiebolag (publ), Länsförsäkringar Stockholm (suppleant), FTFs Personalklubb Länsförsäkringar Stockholm.

Bitte Franzén Molander

Född 1961. Suppleant, personalrepresentant sedan 2008.
Arbetar med: Försäkringsspecialist traditionell försäkring.
Övriga styrelseuppdrag: Personalrepresentant Länsförsäkringar Fondförvaltning AB (publ) och SACO-föreningen vid Länsförsäkringar AB.
Tidigare erfarenheter: Mångårig erfarenhet från liv- och avtalsförsäkringsbranchen.

REVISOR

Kari Falk

Auktoriserad revisor KPMG.
Revisor i bolaget sedan 2000.

REVISORSSUPPLEANT

Johan Bäckström

Auktoriserad revisor KPMG.
Revisor i bolaget sedan 2009.

Företagsledning

Jörgen Svensson

Född 1959.
Verkställande direktör Länsförsäkringar Liv
Försäkringsaktiebolag (publ).
Ordförande Länsförsäkringar Fondliv
Försäkringsaktiebolag (publ).
Tidigare erfarenheter: Verkställande direktör
Länsförsäkringar Blekinge.
Styrelseledamot Länsförsäkringar Liv AB och Wasa
Run Off AB.
Olika chefsbefattningar inom Skandia och If.

Erling Andersson

Född 1955.
Chefaktuarie.
Anställd sedan 2001.
Tidigare erfarenhet: Aktuarie Skandia Liv.

Roger Lidberg

Född 1960.
Affärschef.
Anställd sedan 1995.
Tidigare erfarenhet Regionchef Länsförsäkringar
Stockholm, regionchef Wasa försäkring,
försäljningsområdeschef Skandia
Styrelseuppdrag: Länsförsäkringar Fondliv
Försäkringsaktiebolag (publ), VI SI System AB.

Louise Sande

Född 1965.
Chefjurist.
Anställd sedan 2005.
Tidigare erfarenhet: Tingsnotarie, biträdande jurist
vid advokatbyrå, bolagsjurist vid bland annat
Länsförsäkringar Liv AB.

Elisabeth Sjöö

Född 1974.
Chef Control.
Anställd sedan 1996.
Tidigare erfarenhet: Chef Verksamhetsstyrning
Länsförsäkringar Liv, Controllerchef
Länsförsäkringar Liv.
Styrelseuppdrag: Länsförsäkringar Fondliv
Försäkringsaktiebolag (publ).

Susanna Malmsten

Född 1972.
Chef Livadministration.
Anställd sedan 2001.
Tidigare erfarenhet: Avdelningschef Premier
Länsförsäkringar Liv, affärsutvecklare inom
Affärsområde Företag Länsförsäkringar Liv,
affärsutvecklare och systemspecialist
SkandiaBanken.

Definitioner

Direktavkastning

Ränteintäkter, räntekostnader, utdelningar och fastighetsnetto totalt i förhållande till genomsnittligt förvaltad kapital.

Erforderlig solvensmarginal

Moderbolaget: Försäkringsrörelselagens krav på den minsta kapitalbas som ett livförsäkringsbolag måste ha, vilket i huvudsak utgörs av 4 procent av de försäkringstekniska avsättningarna jämte 3 promille av de positiva risksummorna (dödsfallsriskerna).

Försäkringsgruppen: Beräknas enligt Finansinspektionens föreskrifter om gruppbaserad solvensmarginal (FFFS 2002:4) och omfattar i praktiken Länsförsäkringar Liv AB och Länsförsäkringar Fondliv AB.

Förvaltningskostnadsprocent

Driftskostnaderna enligt resultaträkningen samt skaderegleringskostnader enligt not 8 i förhållande till genomsnittligt förvaltad kapital.

Kapitalbas

Moderbolaget: Summa eget kapital och obeskattade reserver enligt balansräkningen.

Försäkringsgruppen: Beräknas enligt Finansinspektionens föreskrifter om gruppbaserad kapitalbas (FFFS 2002:4). Beräkningen har skett enligt sammanläggnings- och avräkningsmetoden och omfattar i praktiken Länsförsäkringar Liv AB och Länsförsäkringar Fondliv AB.

Kollektiv konsolideringsgrad

Kvoten mellan marknadsvärdet på totala nettotillgångar och bolagets totala åtagande gentemot försäkringstagarna (garanterade åtaganden samt preliminärt fördelad återbäring) för de återbäringsberättigade försäkringarna.

Kollektivt konsolideringskapital

Marknadsvärdet på totala nettotillgångar minskat med bolagets totala åtagande gentemot försäkringstagarna (garanterade åtaganden samt preliminärt fördelad återbäring) för de återbäringsberättigade försäkringarna.

Konsolideringskapital

Eget kapital, obeskattade reserver (inklusive uppskjuten skatt) samt övernärden på tillgångar.

Solvensgrad

Marknadsvärdet av bolagets totala nettotillgångar i förhållande till garanterade åtaganden till försäkringstagarna (försäkringstekniska avsättningar enligt balansräkningen).

Solvensknot

Kapitalbasen i förhållande till erforderlig solvensmarginal. (Solvensknoten skall vara minst 1.)

Totalavkastning

Totalavkastning på tillgångar i traditionell förvaltning framtagen i enlighet med Försäkringsförbundets rekommendation för årlig rapportering av totalavkastning. Totalavkastningstabellen finns att läsa i förvaltningsberättelsen. Övriga tillgångar och förvaltningskostnader ingår inte i beräkningen av totalavkastningen.

Rapportdagar

Kvartal 2:

Delårsrapport för länsförsäkringsgruppen lämnas 25 augusti

Kvartal 3:

Delårsrapport för länsförsäkringsgruppen lämnas 27 oktober

Adresser

Länsförsäkringar Blekinge

Box 24
374 21 Karlshamn
Besök: Kyrkogatan 21
Tfn: 0454-30 23 00
Fax: 0454-105 60
E-post: info@lfblekinge.se

Dalarnas Försäkringsbolag

Box 3
791 21 Falun
Besök: Slaggatan 9
Tfn: 023-930 00
Fax: 023-284 87
E-post: info@dalarnas.se

Länsförsäkringar Älvsborg

Box 1107
462 28 Vänersborg
Besök: Vallgatan 21
Tfn: 0521-27 30 00
Fax: 0521-27 32 27
E-post: info@alvsborg.lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Gävleborg

Box 206
801 03 Gävle
Besök: Slottstorget 3
Tfn: 026-14 75 00
Fax: 026-61 43 90
E-post: info@lfgavleborg.se

Länsförsäkringar Göttinge

Box 54
281 21 Hässelholm
Besök: Andra Avenyen 14
Tfn: 0451-489 00
Fax: 0451-156 93
E-post: info.goinge@lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Göteborg och Bohuslän

404 84 Göteborg
Besök: Lilla Bommen 8
Tfn: 031-63 80 00
Fax: 031-63 80 05
E-post: info@gbg.lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Halland

Box 518
301 80 Halmstad
Besök: Strandgatan 10
Tfn: 035-15 10 00
Fax: 035-10 36 10
E-post: info@halland.lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Jämtland

Box 367
831 25 Östersund
Besök: Prästgatan 18
Tfn: 063-19 33 00
Fax: 063-10 24 70
E-post: info@lfz.se

Länsförsäkringar Jönköping

Box 623
551 18 Jönköping
Besök: Barnarpsgatan 22
Tfn: 036-19 90 00
Fax: 036-19 92 40
E-post: info@jonkopings.lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Kalmar län

Box 748
391 27 Kalmar
Besök: Smålandsgatan 1
Tfn: 020-66 11 00
Fax: 0480-286 50
E-post: info@LFkalmar.se

Länsförsäkring Kronoberg

Box 1503
351 15 Växjö
Besök: Kronobergsgatan 10
Tfn: 0470-72 00 00
Fax: 0470-72 00 01
E-post: info@lfkronoberg.se

Länsförsäkringar Norrbotten

Box 937
971 28 Luleå
Besök: Kungsgatan 13
Tfn: 0920-24 25 00
Fax: 0920-22 01 66
E-post: info@lfn.nu

Länsförsäkringar Skaraborg

Box 600
541 29 Skövde
Besök: Rådhusgatan 8
Tfn: 0500-77 70 00
Fax: 0500-77 70 30
E-post: info@skaraborg.lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Stockholm

115 97 Stockholm
Besök: Tegelluddsvägen 21
Tfn: 08-562 830 00
Fax: 08-562 833 36
E-post: info@sth.lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Södermanland

Box 147
611 24 Nyköping
Besök: V Storgatan 4
Tfn: 0155-48 40 00
Fax: 0155-48 41 03
E-post: info@lfs.se

Länsförsäkringar Uppsala

Box 2147
750 02 Uppsala
Besök: Svartbäcksgatan 44
Tfn: 018-68 55 00
Fax: 018-68 55 80
E-post: info@uppsala.lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Värmland

Box 367
651 09 Karlstad
Besök: Köpmannagatan 2 A
Tfn: 054-775 15 00
Fax: 054-775 16 50
E-post: info@LFvarmland.se

Länsförsäkringar Kristianstad

Box 133
291 22 Kristianstad
Besök: V Storgatan 49
Tfn: 044-19 62 00
Fax: 044-12 06 35
E-post: info@LFkristianstad.se

Länsförsäkringar Västerbotten

Box 153
901 04 Umeå
Besök: Nygatan 19
Tfn: 090-10 90 00
Fax: 090-10 92 29
E-post: info@LFvasterbotten.se

Länsförsäkringar Västernorrland

Box 164
871 24 Härnösand
Besök: Stora Torget 3
Tfn: 0611-253 00
Fax: 0611-22518
E-post: info@vn.lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Bergslagen

Box 1046
721 26 Västerås
Besök: Stora Gatan 41
Tfn: 021-19 01 00
Fax: 021-19 01 37
E-post: info@lfbergslagen.se

Östgöta Brandstodsbolag

Box 400
581 04 Linköping
Besök: Platensgatan 11
Tfn: 013-29 00 00
Fax: 013-29 06 25
E-post: info@lfostgota.se

Länsförsäkringar Gotland

Box 1224
621 23 Visby
Besök: Österväg 17
Tfn: 0498-28 18 50
Fax: 0498-24 76 48
E-post: info@lfgotland.se

Länsförsäkringar Skåne

Box 742
251 07 Helsingborg
Besök: Södergatan 15
Tfn: 042-633 80 00
Fax: 042-633 86 60
E-post: info@lfskane.se

GEMENSAMMA BOLAG

Länsförsäkringar AB

106 50 Stockholm
Besök: Tegelluddsvägen 11-13
Tfn: 08-588 400 00
Fax: 08-670 48 23
E-post: info@lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Liv

106 50 Stockholm
Besök: Tegelluddsvägen 21
Tfn: 08-588 400 00
Fax: 08-588 408 51
E-post: info@lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Sak

106 50 Stockholm
Besök: Tegelluddsvägen 11-13
Tfn: 08-588 400 00
Fax: 08-670 48 07
E-post: info@lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Bank

106 50 Stockholm
Besök: Tegelluddsvägen 11-13
Tfn: 08-588 416 00
Fax: 08-670 48 37
E-post: info@lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Hypotek

106 50 Stockholm
Besök: Tegelluddsvägen 11-13
Tfn: 08-588 416 00
Fax: 08-670 48 62
E-post: info@lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Fondförvaltning

106 50 Stockholm
Besök: Tegelluddsvägen 11-13
Tfn: 08-588 400 00
Fax: 08-670 40 07
E-post: info@lansforsakringar.se

Wasa Kredit

Box 6740
113 85 Stockholm
Besök: S:t Eriksgatan 115
Tfn: 08-635 38 00
Fax: 08-676 02 75
E-post: info@wasakredit.se

Agria Djurförsäkring

Box 70306
107 23 Stockholm
Besök: Tegelluddsvägen 11-13
Tfn: 08-588 421 00
Fax: 08-588 421 80
E-post: info@agria.se

Humlegården Fastigheter

Box 5182
102 44 Stockholm
Besök: Birger Jarlsgatan 25
Tfn: 08-678 92 00
Fax: 08-678 92 99
E-post: info@humlegarden.se

Länsförsäkringar Mäklarservice

Box 271 20
102 52 Stockholm
Besök: Tegelluddsvägen 21
Tfn: 08-588 490 00
Fax: 08-588 491 90
E-post: info.maklarservice@lansforsakringar.se

Länsförsäkringar Fastighetsförmedling

Box 742
251 07 Helsingborg
Besök: Södergatan 15
Tfn: 042-633 98 10
Fax: 042-633 98 11
E-post: helsingborg@lansfast.se

